

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref

Vår ref
15/218

Dato
09.01.15

Statsbudsjettet 2015 – tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Innledning

Tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet består av to deler:

- Kunnskapsdepartementets etatsstyring av Forskningsrådet (del 1, punkt 1-6)
- Kunnskapsdepartementets midler til Forskningsrådet (del 2, punkt 7-13)

Del 1 - Kunnskapsdepartementets etatsstyring av Forskningsrådet

1. INNLEDNING

Tildelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger, samt forutsetninger og krav som departementet utleder av dette. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til Forskningsrådet. Tildelingsbrevet er hovedkanalen for formidling av forventninger for 2015.

Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger for 2015 vil bli formidlet gjennom tillegg til tildelingsbrev i løpet av året.

2. REGJERINGENS FORSKNINGSPOLITISKE DOKUMENTER OG STRATEGIER

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 7 (2014-2015), har regjeringen satt tre overordnede mål for forskning og høyere utdanning. Disse er konsistente med målene i de to foregående forskningsmeldingene, men utdyper og

prioriterer i sterkere grad hvilke områder innsatsen styrkes på. I tillegg koples prioriteringene for forskning og høyere utdanning tettere sammen. De tre målene er:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

I langtidsplanen heter det at «Regjeringen vil øke bevilgningene til forskning og utvikling (FoU) til 1 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP). FoU-bevilgningene skal øke utover veksten i BNP hvert år til målet er nådd. Gitt dagens utsikter for fremtidig BNP-vekst, tar regjeringen sikte på at målet kan nås i perioden 2019-2020. Regjeringen vil trappe opp bevilgningene til forskning og høyere utdanning innenfor seks langsiktige prioriteringer:

- hav
- klima, miljø og miljøvennlig energi
- fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds, helse- og omsorgstjenester
- muliggjørende teknologier
- et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv
- verdensledende fagmiljøer»

Forskningsrådet er et sentralt virkemiddel for regjeringen for å utvikle forskningssystemet og for å gjennomføre de forskningspolitiske prioriteringene. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning vil legge grunnlaget for en mer helhetlig koordinering av offentlig innsats til forskning og høyere utdanning. Gjennomføringen av planen vil skje i samarbeid med aktørene som forvalter de offentlige ordningene for høyere utdanning, forskning, innovasjon og næringsutvikling. Forskningsrådet vil ha en sentral rolle i dette arbeidet og i oppfølgingen av andre relevante strategier og meldinger fra regjeringen.

3. MÅL- OG RESULTATSTYRING (MRS) AV NORGES FORSKNINGSRÅD

Et nytt styringssystem for Forskningsrådet er under utvikling. Som en del av dette arbeidet har regjeringen fastsatt nye mål for Forskningsrådets virksomhet. Målene er felles for alle departementene som tildeler midler til Norges forskningsråd. Målene for Norges forskningsråd er i tråd med målene og prioriteringene i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Det nye styringssystemet skal videreutvikles i perioden 2015-2017. Forskningsrådet og departementene vil være sentrale også i det videre arbeidet. Ambisjonen er at det nye systemet skal bidra til forbedring og forenkling av styringen. Styringen skal bli mer overordnet, strategisk og langsiktig enn i dag. Den samlede styringen skal dreies mer i retning av resultatstyring av Forskningsrådets virksomhet. På lengre sikt er det også en ambisjon at styringssignalene som gis fra departementene til Forskningsrådet er på et

overordnet nivå slik at Forskningsrådet får større frihet til å utvikle og forvalte sin virkemiddelportefølje.

3.1 Mål og styringsparametere

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådets virksomhet som gjelder fra budsjettåret 2015:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgiving

Kunnskapsdepartementet har startet et arbeid for å identifisere strategiske områder og utvikle styringsinformasjon for etatsstyringen av Forskningsrådet. Forskningsrådet deltar i dette arbeidet og de andre departementene vil også bli involvert. Arbeidet vil starte opp for alle målene, men det legges opp til noe ulik fremdrift på disse. Det tas sikte på å utvikle styringsinformasjon for noen utvalgte mål våren 2015. Denne styringsinformasjonen vil sammen med årsrapporten for 2014 være grunnlaget for dialogen på etatsstyringsmøtet i 2015. For de resterende målene er hensikten å utvikle styringsinformasjon som tas i bruk for 2016.

3.2 Områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2015

3.2.1 Oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning

Regjeringen la fram langtidsplanen for forskning og høyere utdanning i oktober 2014. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet følger opp de prioriteringene som ligger i langtidsplanen. Budsjettet for 2015 vektlegger verdensledende og næringsrettet forskning. Forskningsrådet har en særskilt rolle i å bidra til å fremme grensesprengende forskning av høy kvalitet og næringsrettet forskning.

3.2.2 Oppfølging av nasjonal strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU

Regjeringen lanserte i juni 2014 en nasjonal strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet har stor oppmerksomhet rettet mot oppfølgingen av EU- strategien i 2015. Forskningsrådet skal sørge for at nasjonale forskningsprogrammer/-aktiviteter ses i sammenheng med europeiske og internasjonale aktiviteter og finansieringskilder. Departementet ber om at Forskningsrådet går gjennom sin portefølje og vurderer hvordan ulike instrumenter kan brukes for å mobilisere og kvalifisere forskningsaktører til internasjonalt forskningssamarbeid. Dette kan bl.a. innebære at man innenfor et forskningsprogram eller en aktivitet ser på arbeidsdeling mellom europeiske/internasjonale og nasjonale aktiviteter eller at man vurderer å utlyse en del av midlene i samarbeid med utenlandske aktører.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet tar en sentral rolle i mobiliseringsarbeidet for å øke deltakelsen i forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU.

3.3 Rapportering

Årsrapporten for 2015 vil være første gang Forskningsrådet rapporterer på nye mål. Departementet vil samarbeide med Forskningsrådet om å bli enig om nivå og omfang på rapporteringen for 2015, jfr. kapittel 6 i tildelingsbrevet.

Tilgang på relevant informasjon og støttende statistikk er viktig for departementene i forbindelse med arbeidet med nytt styringssystem for Forskningsrådet. Kunnskapsdepartementet ber om at Forskningsrådet i 2015 fortsetter arbeidet med å tilrettelegge for enkel tilgang til informasjon som departementene trenger.

4. ANDRE KRAV OG FORVENTNINGER

4.1 Forventninger til nytt hovedstyre i Forskningsrådet

Fra 1. januar 2015 fikk Forskningsrådet nytt hovedstyre. Departementet vil vurdere nærmere hvordan dialogen og kontakten mellom departementet og hovedstyret skal legges opp framover. Departementet vil ha dialog med det nye styret for nærmere å avklare forventningene til styret og dets arbeid.

4.2 Fellesføringer

4.2.1 Tidstyver som oppleves av sluttbrukere utenfor staten

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal Forskningsrådet prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Forskningsrådet skal også vurdere - og eventuelt ta initiativ til - tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 01.06.2015 skal Forskningsrådet melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om «brukerrettede tidstyver» i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut «brukerrettede tidstyver» de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres om arbeidet med å avvikle «brukerrettede tidstyver» i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse, etter følgende mal:

- hvilke tidstyver virksomheten selv har prioritert å fjerne

- tiltak for å fjerne utvalgte tidstyver (planlagte, under arbeid og gjennomførte)
- resultater av arbeidet. Effektene for brukerne er spesielt interessante.

4.2.2 Lærlinger

For å sikre det framtidige behovet for faglært arbeidskraft og gi ungdom muligheter til å gjennomføre videregående opplæring, må den statlige forvaltningen gjøre en større innsats for å skape flere lære plasser. Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet arbeider med en overordnet strategi for å forplikte og oppfordre statlige virksomheter til å øke antall lære plasser. Vi viser også til informasjonsside for nye lærebedrifter: www.lerlingloftet.no.

Forskningsrådet skal øke antallet lærlinger som er tilknyttet virksomheten i perioden 2014-2016. Vi viser til at Forskningsrådet planlegger å ta inn to lærlinger i 2015. Departementet ber om at antallet lærlinger økes ytterligere i 2016. Forskningsrådet skal samarbeide med de forskningsetiske komiteene for å oppfylle kravet om lærlinger. Vi viser for øvrig til Statens personalthåndbok, kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

I årsrapporten for 2015 skal Forskningsrådet rapportere om antall lærlinger i 2014 og 2015, samt orientere om ev. planer for hvordan kravet om økning fra 2014 til 2016 skal nås.

4.2.3 Sikkerhet og beredskap

Kunnskapsdepartementets styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren skal ligge til grunn for Forskningsrådets arbeid på dette feltet. Forskningsrådet skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser. Rådet skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med eForvaltningsforskriften og den nasjonale strategien for informasjonssikkerhet med tilhørende handlingsplan. Departementet vil også gjøre oppmerksom på veilederen "Veiledning i beredskapsplanlegging", som er utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet. Dokumentene som er omtalt over er tilgjengelige her:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/tema/grunnopplaring/krisehandtering.html?id=279675>

Forskningsrådet skal i årsrapporten for 2015 rapportere på følgende:

1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse i 2014 eller 2015?
2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2015?
3. Er styringssystem for informasjonssikkerhet (SSIS) innført?

Dersom spørsmål besvares med nei, må Forskningsrådet opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, samt presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

5. ETATSSTYRINGSMØTET 2015

Kunnskapsdepartementet vil på etatsstyringsmøtet ha strategisk dialog med Forskningsrådet med utgangspunkt i målene, rådets årsrapport og styringsinformasjon for de målene der dette foreligger til 2015. I forkant av møtet vil Kunnskapsdepartementet involvere øvrige departementer. Etatsstyringsmøtet skal være i begynnelsen av juni 2015. Nærmere dato avtales senere. Kunnskapsdepartementet legger opp til at hovedstyreleder, nestleder og divisjonsstyrelederne deltar.

6. RAPPORTERINGSKALENDER

Leveranse	Frist	Mottakere
Årsregnskap 2015	15. mars 2016	Kunnskapsdepartementet
Årsrapport 2015	15. mars 2016	Departementene
Samlerapport om de regionale forskningsfondenes virksomhet i 2015	1. mai 2016	Kunnskapsdepartementet
Årsrapport for forskningsinstituttene 2015	1. juni 2016	Departementene
Avviksrapport for 1. halvår 2015	20. august 2015	Departementene
Avviksrapport for 2015	I årsrapporten for 2015	Departementene
Rapportering av brukerrorettede tidstyver	1. juni 2015	Kunnskapsdepartementet

6.1 Årsregnskap

Årsregnskap for 2015 skal sendes Kunnskapsdepartementet innen 15. mars 2016. Kunnskapsdepartementet videresender til Riksrevisjonen. Oversikt over overførte midler fordelt på poster i statsbudsjettet skal framlegges sammen med regnskapet. Forskningsrådet kan ta utgangspunkt i rapport om overførte midler på program/aktivitetsnivå. Der det er samfinansiering av programmer, godtas en andelsberegning av programmene.

Regnskapet skal leveres departementet i tråd med kontoplanen i de statlige regnskapsstandarder (SRS), og det skal leveres en kontantstrømsoppstilling etter den direkte metoden.

6.2 Årsrapport

Fra 2014 er det fastsatt ny struktur for årsrapport som alle statlige virksomheter skal følge, og det er satt en frist for årsrapporten til 15. mars. I årsrapporten for 2015 skal Forskningsrådet rapportere på de nye målene. En samlet rapportering for oppnådde

resultater og effekter av innsatsen skal skje i årsrapportens del III, Årets aktiviteter og resultater, jf. ny mal. Her skal Forskningsrådet rapportere på måloppnåelse knyttet til hvert av de fem målene gjennom styringsparametere, kvalitative vurderinger og risikovurderinger. Konkretiseringen av hvordan dette skal gjøres for 2015 er ennå ikke avklart og avhenger av framdriften i utviklingen av styringsinformasjon/ styringsparametere. Departementet vil samarbeide med Forskningsrådet for å fastlegge nivå og omfang på den samlede rapporteringen for 2015. I årsrapporten skal Forskningsrådet også rapportere departementsvis. Departementet vil komme tilbake til hvor i årsrapporten den departementvise rapporteringen skal inngå og fristen for denne. Ambisjonen er at fristen for denne delen skal være 15. mars 2016. Den departementvise rapporteringen skal gi informasjon om virksomheten (aktivitetsrapportering), herunder utkvittering av føringer, og resultatrapportering, jf departementenes tildelingsbrev.

Årsrapporten skal også inneholde en rapportering om den administrative bevilgningen til Forskningsrådet. Det vises i denne forbindelse til arbeidet i Forskningsrådet med å komme fram til indikatorer som kan legges til grunn i etatsstyringen. Videre skal Forskningsrådet i årsrapporten redegjøre for hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter Likestillingsloven § 1a, diskrimineringsloven § 3a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 3.

6.3 Avviksrapportering

Departementene ber om halvårlige rapporter om eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev. Avviksrapportene skal rettes mot de mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. «Bestemmelser om økonomistyring i staten», punkt 1.5.1. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år.

6.4 Vedtatt budsjett for 2015

Budsjettet skal inneholde en redegjørelse for hvordan Forskningsrådet vil følge opp de prioriteringer som er gitt i Prop. 1 S (2014-2015) og i departementenes tildelingsbrev. I budsjettet skal det avslutningsvis gis en departementsvis oversikt over endelig fordeling av tildelt budsjetttramme på program/aktivitetsnivå. Oversikten skal gi informasjon om de ulike programmene totale budsjetttramme samt vise hvor stor andel hvert departement har i de ulike programmene.

Departementene ber også om at dokumentet inneholder en oversikt over alle aktiviteters budsjett for 2014, budsjett for 2015 og disponibelt budsjett 2015 (som inkluderer overføringer fra tidligere år). Departementene ber om at Forskningsrådet oversender vedtatt budsjett for 2015 innen 1. mars 2015.

6.5 Budsjettforslag for 2016

Budsjettforslaget skal være et utdypning og detaljering av forslaget til store satsinger. Departementene ber om at Forskningsrådet utarbeider et fullstendig budsjettforslag for 2016 innen 1. mars 2015.

6.6 Satsingsforslag 2017

Forslaget til store satsinger skal følge opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og skal angi klare prioriteringer. Forskningsrådet skal se på mulighetene for omprioriteringer som gir rom for satsinger innenfor den eksisterende økonomiske rammen. Det må komme tydelig fram hvordan eventuelle frihetsgrader innenfor departementenes bevilgninger skal benyttes. Det vises for øvrig til mal for omtale av de enkelte satsingsforslagene i bestillingsbrev for store satsinger for 2016.

Departementene ber om at satsingsforslag for 2017 skal foreligge til 15. november 2015.

6.7 Standardiserte økonomiske nøkkeltall

Nettobudsjetterte virksomheters utgifter og inntekter skal synliggjøres for å gi et best mulig bilde av statens samlede inntekter og utgifter for virksomheter som omfattes av statsbudsjettet. Dette skal skje innen 16. februar 2015, ref. rundskriv fra Finansdepartementet, R-11/2014. For nærmere informasjon, se <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/rundskriv.html>

Del 2 - Midler fra Kunnskapsdepartementet til Forskningsrådet

7. INNLEDNING

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2015, jf. Innst. 12 S (2014-2015), Innst. 14 S (2014-2015) og Prop. 1 S (2014-2015).

8. MÅL FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Viser til del 1, kap. 3

9. SEKTORPOLITISKE PRIORITERINGER

Kunnskapsdepartementet arbeider etter tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

1. Utdanning og læring for utvikling og deltakelse i samfunnet for hver enkelt
2. Kompetanse som trengs i dag og i fremtiden
3. Kunnskap for ny erkjennning, samfunnsutvikling og konkurransekraft

Norges forskningsråd er en sentral aktør i det norske forsknings- og innovasjonssystemet og et sentralt virkemiddel for å nå Kunnskapsdepartementets overordnede mål. Kunnskapsdepartementet er opptatt av at departementets midler skal bidra til alle målene som er fastsatt for Forskningsrådet.

Kunnskapsdepartementet har et særlig ansvar for å finansiere grunnforskning. I tillegg har Kunnskapsdepartementet som koordinerende departement ansvar for forskningssystemet. Departementet finansierer derfor strategiske satsinger og forskningsinfrastruktur. I tillegg finansierer Kunnskapsdepartementet utdanningsforskning og har også satsinger gjennom Forskningsrådet som særlig er rettet mot universitets- og høyskolesektoren. Kunnskapsdepartementets midler er dermed sentrale for å nå Forskningsrådets mål om økt vitenskapelig kvalitet og et velfungerende forskningssystem.

10. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2015

Kunnskapsdepartementet tildeler Forskningsrådet kroner 3 724 224 000 i 2015. Til grunn for bevilgningene ligger en reduksjon på 0,6 pst. som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering på de fleste postene. Fordelingen av midler over forskjellige kap. og poster over departementets budsjett følger i tabellen nedenfor. For nærmere omtale av tildelingene over de forskjellige kapitlene og postene vises det til Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S.

Hovedprioriteringene i statsbudsjettet for 2015 er som følger:

Fri prosjektstøtte (FRIPRO), kap./post 285.52

For å fremme forskning av høy kvalitet styrkes ordningen Fri prosjektstøtte med 60 mill. kroner i 2015. Økningen skal blant annet gå til en satsing på unge forskertalenter og til en mobiliseringsordning på postdokornivå, FRIPRO mobilitetsstipend.

Oppfølging av regjeringens strategi for samarbeid med EU om forskning og innovasjon, kap./post 285.53

For å bidra til økt deltakelse i europeisk forsknings- og innovasjonssamarbeid økes de øremerkede midlene til tiltak for økt deltakelse i Horisont 2020 med 115 mill. kroner i 2015. Innenfor denne veksten skal STIM-EU-ordningen styrkes med 85 mill. kroner, og ordningen med nasjonale kontaktpunkter (NCP-ordningen) skal styrkes med 10 mill. kroner. NCP-ordningen er viktig både i forbindelse med H2020 og ERA. Resten av økningen skal bl.a. brukes til prosjektetableringsstøtte og posisjoneringsstøtte.

STIM-EU-ordningen skal legges om slik at ordningen sikrer en høyere grad av forutsigbarhet for instituttene ved at de på forhånd vet hvor høyt påslag de vil få når de inngår EU-kontrakt. Fra 2015 skal ordningen gi et fast prosentvis påslag av støtten instituttene mottar fra EU på 33,3 pst. basert på inngåtte kontrakter registrert i eCORDA i det enkelte år. I tillegg avsettes 8 pst. av samlet STIM-EU-støttevolum som et ekstra insentiv for institutter som samarbeider med næringsliv (4 pst.) og offentlig sektor (2 pst.) og for institutter som påtar seg koordinatoransvar (2 pst.). Disse midlene fordeles forholdsmessig til institutter som kvalifiserer.

Den budsjettmessige usikkerheten håndteres på følgende måte: I år med underforbruk har Forskningsrådet fullmakt til å overføre udisponerte STIM-EU-midler til neste budsjettår. I år med overforbruk dekkes dette ved omdisponeringer innenfor Forskningsrådets rammer eller ved bruk av Forskningsrådets likviditetsreserver. Departementet vil komme tilbake til spørsmålet om hvilke forskningsinstitutter som skal omfattes av STIM-EU-ordningen. STIM-EU skal fortsatt være et resultatbasert tilskudd til instituttene med samme krav og rettigheter knyttet til anvendelsen som for anvendelsen av de statlige basisbevilgningene.

Klima, miljø og miljøvennlig energi, kap./post 285.53

Som en del av budsjettforliket ble bevilgningen på kap. 285 post 53 styrket med 25 mill. kroner til forskning om klima, miljø og miljøvennlig energi. I Innst. S.12 heter det at «Flertallet viser til at de globale klimautfordringene er store, og krever økt forskningsinnsats. Etter flertallets mening trenger vi mer forskning både på klimaendringer, virkningene av disse og tiltak for å redusere endringene og virkningene. Flertallet er fornøyd med at regjeringen har løftet frem klima, miljø og miljøvennlig energi som ett av de seks prioriterte fagområdene i Meld. St. 7 (2014–2015).»

Forskningsinfrastruktur, kap./post 285.54

For å bidra til regjeringens mål om verdensledende fagmiljøer økes midlene til forskningsinfrastruktur med 100 mill. kroner i 2015. Kunnskapsdepartementet ber om at Forskningsrådet legger opp til et nivå på utlysningene for forskningsinfrastruktur som tar

høyde for den opptrappingen som er varslet i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og sikrer at midlene raskest mulig fordeles ut på prosjekter.

Satsing på muliggjørende teknologier, kap./post 285.53

Satsing på de muliggjørende teknologiområdene er viktig for fornyelse i samfunns- og næringsliv. Tildelingen til disse teknologiene skal økes med 20 mill. kroner, med særlig vekt på IKT i 2015.

Institutter, kap./post 287.21

Av beløpet over kap. 287 post 21 «Forskningsinstitutter og andre tiltak, spesielle driftsutgifter» skal 25 mill. kroner tildeles forskningsinstitutter. Av disse skal 15 mill. kroner fordeles som beskrevet i tillegg til tildelingsbrev for 2014 datert 8. oktober 2014, og 10 mill. kroner skal tilføres basisfinansieringsordningen for å finansiere innlemmelse av Uni Research i ordningen. Kunnskapsdepartementet er oppmerksom på at bevilgningens størrelse ikke er tilstrekkelig i henhold til kravet i retningslinjene for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter når nye institutter innlemmes i ordningen. Forskningsrådet skal tildele midlene på en slik måte at det ikke reduserer basisbevilgningen til institutter som allerede er omfattet av ordningen.

Kunnskapsgrunnlaget for forskningspolitikken

Over kap. 281 post 50 og kap. 287 post 21 tildeler departementet til sammen 11 mill. kroner som skal gå til forskning med relevans for forskningspolitikken. Vi viser til pågående dialog om utformingen av en satsing på dette feltet som skal etterfølge programmet «Kunnskapsgrunnlaget for forsknings- og innovasjonspolitikken» (FORFI), og utkast til programplan sendt 17. desember 2014. Av de foreslåtte tematiske prioriteringene skal bevilgningen gå til temaene «forskningskvalitet» og «effekter av forskning og forskningsbasert innovasjon». Vi vil komme tilbake med ytterligere føringer for disse midlene.

Andre føringer:

Vitensentrene

Ordningen med regionale vitensentre videreføres i 2015. Samlet tilskudd er kroner 48 920 000. Midlene skal bidra til drift av de ni regionale vitensentrene i henhold til tilskuddsordningens innretning. I 2015 er posten styrket gjennom en rammeoverføringen fra Kulturdepartementet. Midlene skal i 2015 tildeles Midtnorsk vitensenter, Nordnorsk vitensenter og Vilvite i Bergen som vist under.

Midtnorsk vitensenter	kr 1 445 000
Nordnorsk vitensenter	kr 965 000
Vilvite Bergen	Kr 965 000
SUM	Kr 3 375 000

Administrasjonsbudsjettet, kap./post 285.55

De samlede interne administrasjonsutgiftene som består av Kunnskapsdepartementets administrasjonsbevilgning over kap. 285 post 55 og administrasjonsdelen fra departementenes forskningsbevilgninger, skal i 2015 ikke overskride 614,5 mill. kroner. Innenfor denne rammen skal ordningen med nasjonale kontaktpunkter (NCP-ordningen) styrkes med 10 mill. kroner for å øke norsk deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogram og i ERA. Departementet øker også taket for å gi full kompensasjon for den kapasitetsøkning som er nødvendig for å ivareta servicenivået i Skattefunnordningen og delvis kompensasjon for veksten i BIA og infrastrukturordningen. Totalt legger departementet inn en vekst på 3,5 mill. kroner til kapasitetsøkning tilknyttet disse ordningene. Dersom det skjer noe ekstraordinært som eventuelt kan gi grunnlag for å overskride det fastsatte taket, må rådet ta det opp med Kunnskapsdepartementet før sommeren.

Forskerskoler for universitetsmuseene, kap./post 281.50

Ca. 5,8 mill. kroner skal benyttes til å videreføre de to forskerskolene i biosystematikk og arkeologi som ble etablert og finansiert av den strategiske FoU-satsingen for universitetsmuseene. Midlene fordeles etter søknader. Ved tildeling av midlene skal det legges vekt på både kvalitet og internasjonalt samarbeid, særlig med nordiske og baltiske land.

Midler til Forskningsrådet 2015

Kap./post	Kapittel og postnavn	Tildeling i 1000 kroner
226.21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none">- FINNUT: 27,776 mill. kroner- Forskning på spesialundervisning (egen utlysning gjennom FINNUT): 5 mill. kroner	32 776
226.71	Tilskudd til vitensentre	48 920
231.21	Barnehager <i>spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none">- FINNUT: 8,243 mill. kroner- Barnehagekvalitetsprosjekt: 4,626 mill. kroner.- Kunnskapssenter for utdanning: 1 mill. kroner	13 869
231.51	Barnehager, <i>Forskning</i> <ul style="list-style-type: none">- FINNUT: 8,517 mill. kroner	8 517
258.21	Tiltak for livslang læring, <i>spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none">- FINNUT: 4,277 mill. kroner- Forskning på voksnes læring: 5 mill. kroner- Kunnskapssenter for utdanning: 9,245 mill. kroner	18 522

281.50	Felles tiltak for universiteter og høyskoler, <i>tilskudd til Norges forskningsråd</i> <ul style="list-style-type: none"> - Strategiske høyskoleprogram (SHP): 40 mill. kroner - VRI: 3 mill. kroner - FORNY 2020: 16,249 mill. kroner - FINNUT: 15,5 mill. kroner - Kunnskapsgrunlaget for forskningspolitikken: 2 mill. kroner - Nasjonal forskerskole i lærerutdanning: 5 mill. kroner - Forskerskoler for universitetsmuseene: 5,758 mill. kroner - PraksisVel: 9,774 mill. kroner - Nærings-ph.d og offentlig-sektor-ph.d: 38,450 mill. kroner 	135 731
285.52	Norges forskningsråd, <i>Langsiktig, grunnleggende forskning</i>	1 523 564
285.53	Norges forskningsråd, <i>Strategiske satsinger</i>	1 004 814
285.54	Norges forskningsråd <i>Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse</i>	455 364
287.21	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - Kunnskapsgrunlaget for forskningspolitikken: 9 mill. kroner - Forskningsinstitutter: 25 mill. kroner 	34 000
287.57	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter</i>	163 094
287.60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning <ul style="list-style-type: none"> - Norges forskningsråd for dekning av årlige administrative merutgifter knyttet til ordningen 	8 900
	Sum forskningsmidler	3 448 071
285.55	Norges forskningsråd, administrasjon	276 153
	Kunnskapsdepartementet totalt	3 724 224
165.70 (UD)	Forskning, kompetanseheving og evaluering, <i>Forskning og høyere utdanning</i>	15 400

10.1 Budsjetteniske forhold

Departementet har hatt en gjennomgang av midlene som finansieres over henholdsvis kap./post 285.52, 285.53 og 285.54 i lys av de nye målene for Norges forskningsråd. Enkelte programmer og aktiviteter var tidligere finansiert over både post 52 og post 53. Heretter vil kap. 285 post 52 finansiere langsiktig, grunnleggende forskning. Kap. 285 post 53 skal finansiere strategiske satsinger som er knyttet til Kunnskapsdepartementets

koordinerende rolle i forskningspolitikken og ansvaret for forskningssystemet. På bakgrunn av dette er det gjort tekniske flyttinger som innebærer en netto reduksjon i bevilgningene på kap. 285 post 53 på 128,7 mill. kroner og en netto økning i bevilgningene på kap. 285 post 52 og 54 på henholdsvis 57,4 mill. kroner og 54,3 mill. kroner. I tillegg er 15 mill. kroner til ordningen med nærings-ph.d flyttet fra kap. 285 post 52 til kap. 281 post 50.

Midlene til Forskningsrådet vil bli overført i tre rater: den 30. januar, 30. april og 30. august 2015.

Tildelingen over Utenriksdepartementets kap. 165 post 70 gjelder grunnbevilgningen til Christian Michelsens institutt (CMI). Kunnskapsdepartementet har fått en belastningsfullmakt fra UD, og vil utbetale midlene sammen med bevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene.

Simulaskolen har hatt tilsagn om tilskudd ut 2014. Departementet vil fra og med 2015 at tilskuddet til Simulaskolen skal legges sammen med det ordinære tilskuddet fra Forskningsrådet til Simula, med vilkår at det skal brukes til forskerutdanning. Forskerskolen vil bli omfattet av de ordinære evalueringene av Simula hvert femte år.

Bevilgningene til COST på 400 000 kroner er fra 2015 overført fra Nærings- og fiskeridepartementet kap. 920 post 50 til kap. 285 post 53.

10.2 Fullmakt til omfordeling

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at Forskningsrådets forslag til nullbudsjett for 2015 danner grunnlag for rådets virksomhet i 2015 med unntak av de områder der det er vekst eller reduksjon i bevilgningene og som er nærmere spesifisert i tildelingsbrevet. De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet systematisk arbeide for å bygger ned overføringene på de postene der departementet tildeler midler. Dette er særlig aktuelt på de områdene der det foreligger konkrete opptrappingsplaner i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Forskningsrådet gis også fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

11. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

11.1 Forskning på høyreekstremisme

Regjeringen vil styrke forskningen på høyreekstremisme. For å ivareta forskning og formidling på dette området på en god måte, ber Kunnskapsdepartementet Forskningsrådet om å utrede alternativer for oppretting av et 22. juli-senter for forskning på høyreekstremisme. Forskningsrådet skal foreslå to alternativer, hvor kostnadsnivå og organisasjonsform vurderes samt hva som vil være minimum og hva som vil være en optimal løsning. Følgende alternativer skal utredes:

1. Midlene tildeles et eksisterende fagmiljø med kompetanse på slik forskning
2. Midlene lyses ut og tildeling skjer på bakgrunn av konkurranse.

Utredningen leveres til Kunnskapsdepartementet innen 20. februar 2015.

11.2 Partnerskapsprogrammet

I Prop. 1 S (2014-2015) forslår regjeringen en strategisk styrking på 20 mill. kroner for etablering av et partnerskapsprogram for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med prioriterte land utenfor EU. I den forbindelse vises det til bestilling fra Kunnskapsdepartementet av 4. desember 2014, hvor departementet ber Forskningsrådet og SIU om å utarbeide et forslag til hvordan partnerskapsprogrammet kan innrettes, med frist 22. januar 2015. Så snart et konkret forslag foreligger, vil Kunnskapsdepartementet ta initiativ til et felles møte med begge institusjoner for å drøfte videre oppfølging. Avhengig av de konklusjoner man her kommer frem til, tar departementet sikte på å komme tilbake til Forskningsrådet om saken i et supplerende tildelingsbrev for 2015.

11.3 SIOS

Forskningsrådet skal bidra til etableringen av SIOS på Svalbard og skal innenfor rammen av Kunnskapsdepartementets midler finansiere interimfasen.

12. KRAV TIL RAPPORTERING

Se del 1.

Forskningsrådet skal som tidligere rapportere til Kunnskapsdepartementet på bruken av midlene i 2015 i den departementsspesifikke rapporteringsdelen av årsrapporten. Rapporteringen skal vise hvordan Forskningsrådet har benyttet departementets bevilgninger, om virkemiddelbruken, begrunnelse for valg av virkemidler og utkwittering av særskilte føringer i tildelingsbrevet. Denne aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger av hvordan midlene er forventet å bidra til de målene som er fastsatt for Forskningsrådet.

Forskningsrådet skal utarbeide en samlerapport om de regionale forskningsfondenes virksomhet i 2015 innen 1. mai 2016.

13. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Departementet vil avholde minst ett styringsmøte i 2015 for bl.a. å diskutere utkast til tildelingsbrev for 2016. Departementet vil komme tilbake til dagsorden for møtet på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Kari Balke Øiseth (e.f.)
ekspedisjonssjef

Live Haaland
avdelingsdirektør

Kopi: riksrevisjonen@riksrevisjonen.no
Øvrige departementer

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

15/218-

17.01.15

Statsbudsjettet 2015 - tillegg til tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Kunnskapsdepartementet viser til vårt tildelingsbrev av 9. januar 2015 til Norges forskningsråd, del 2 punkt 10 om budsjettildelinger og fullmakter for 2015. Her omtaler departementet STIM EU-ordningen og varsler at den skal legges om fra 2015. Det heter videre at ”Departementet vil komme tilbake til spørsmålet om hvilke forskningsinstitutter som skal omfattes av STIM EU-ordningen.”

Vi viser til Forskningsrådets liste datert 1. juli 2014 med oversikt over hvilke institutter som kan benytte STIM EU-ordningen (vedlagt). Fra 2015 skal STIM EU-ordningen gjelde for alle disse instituttene. Samme vilkår skal gjelde for forskningsinstitutter omfattet av retningslinjene for statlig basisfinansiering og andre forskningsinstitutter og institusjoner med FoU. Dersom Forskningsrådet ser behov for større endringer i hvilke institusjoner som kan benytte seg av STIM EU-ordningen, skal Kunnskapsdepartementet kontaktes.

Med hilsen

Live Haaland
avdelingsdirektør (e.f.)

Sidsel Aarnes Arbo
seniorrådgiver

Vedlegg

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Riksrevisjonen

Forskningsinstitutter som kan benytte ordningen STIM-EU (01.07.2014)

Forskningsinstitutter som omfattes av Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter:

CICERO Senter for klimaforskning
Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)
Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
Norsk institutt for luftforskning (NILU)
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Transportøkonomisk institutt (TØI)
Nansen senter for fjernmåling (NERSC)
Bioforsk
Nofima AS
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Norsk institutt for skog og landskap
Norsk institutt for bygdeforskning (Bygdeforskning)
SINTEF Fiskeri og havbruk AS
Veterinærinstituttet
Agderforskning
Chr. Michelsens Institutt (CMI)
Forskningsstiftelsen Fafo
Fridtjof Nansens Institutt (FNI)
Institutt for fredsforskning (PRIO)
Institutt for samfunnsforskning (ISF)
International Research Institute of Stavanger (IRIS)
Møreforskning
Nordlandsforskning
NIFU Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI)
Northern Research Institute (NORUT)
NTNU samfunnsforskning
Samfunns- og næringslivsforskning AS (SNF)
Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Telemarksforskning - Bø
Trøndelag Forskning og Utvikling AS
Vestlandsforskning
Østfoldforskning AS
Østlandsforskning
Uni Rokkansenteret
Christian Michelsen Research AS (CMR)
Institutt for energiteknikk (IFE)
Norges Geotekniske Institutt (NGI)
The Norwegian Seismic Array (NORSAR)
Norsk Marinteknisk Forskningsinstitutt AS (MARINTEK)
Norsk Regnesentral
SINTEF Energi AS
SINTEF Petroleumsforskning AS
Stiftelsen SINTEF
Tel-Tek

Andre forskningsinstitutter og institusjoner med FoU som kan motta støtte fra STIM-EU:

Akvaplan-niva AS
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek
Atferdssenteret - Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis AS
Centre for Advanced Study
Det Norske Nobelinstitut
Flymedisinsk institutt
Forsvarets forskningsinstitutt
GenØk - Senter for biosikkerhet
Havforskningsinstituttet
Kreftregisteret, Institutt for populasjonsbasert kreftforskning
Legeforeningens forskningsinstitutt
Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
Norner Research AS
Norsk Landbruksrådgiving
Norsk lokalhistorisk institutt
Norsk Treteknisk Institutt
Papir- og fiberinstituttet AS (PFI)
Senter for interkulturell kommunikasjon (SIK)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Senter for økonomisk forskning AS
Simula Research Laboratory
Simula School of Research and Innovation
SP Fire Research AS
SINTEF Raufoss Manufacturing AS
Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)
Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)
Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS)
Stiftelsen Kirkeforskning
Stiftelsen Norsk Luftambulans (SNLA)
Stiftelsen Polytec
Stiftelsen TISIP
Teknova AS
UNI Research AS

Meteorologisk institutt
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Norges Bank
Norges geologiske undersøkelse
Norges vassdrags- og energidirektorat
Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS
Norsk Polarinstitut
Riksarkivet
Statens strålevern
Statistisk sentralbyrå

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Forskningsrådet
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref

Vår ref
14/5430

Dato
18.05.15

Tillegg til tildelingsbrev 2015 – effektevaluering av lærertetthet

Kunnskapsdepartementet viser til tildelingsbrev til Forskningsrådet av 9. januar 2015.

1. BAKGRUNN

I budsjettforhandlingene ifm. 2015-budsjettet ble det bevilget midler til økt lærertetthet på 1.– 4.trinn. Helårseffekten er 480 mill. kroner. Inntil 25 prosent av midlene skal fordeles slik at det kan forskes på effektene av økt lærertetthet, samt drift av selve forskningsprosjektet. Midlene tildeles over kap 226 post 63.

Forskningsprosjektet vil kunne gi viktig kunnskap om hvilke tiltak som fungerer og hvilke effekter vi kan se av ulike måter å øke lærertettheten på. Prosjektet skal ta utgangspunkt i forskningsfronten på området og bidra til videre kunnskapsutvikling på feltet.

2. OPPDRAGET

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet skal det etableres en ny aktivitet i Forskningsrådet for forskning på effekter av økt lærertetthet i skolen.

Målet for oppdraget er å utvikle ny kunnskap om effektive former for økt lærertetthet. Utfallsmål er elevenes læringsutbytte og læringsmiljø på 1-4 trinn i grunnskolen.

Det er et mål at oppdraget skal gi kunnskap om kausale effekter av intervensjoner på

Postadresse	Kontoradresse	Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.	Avdeling for analyse, internasjonalt arbeid og kompetansepolitikk	Saksbehandler
Postboks 8119 Dep 0032 Oslo	Kirkeg. 18	22 24 90 90*	Telefon* 22 24 90 90* Telefaks	Morten Rosenkvist 92449294postmottak@kd.dep.n ohttp://www.kd.dep.no/
		postmottak@kd.dep.no www.kunnskapsdepartementet.no Org no. 872 417 842		

høyest mulig evidensnivå, men forskningsdesignet må også ta høyde for at det er behov for kunnskap om hvorfor/hvordan lærertetthet skaper eventuelle effekter på læringsutbytte og læringsmiljø. Flere forskningsmetoder er aktuelle, blant annet randomiserte kontrollerte forsøk (RCT), kvasi-eksperimentelle design, "matching" m.m.

Det finnes en betydelig forskningslitteratur på feltet. Oppdraget bør ta sikte på å utprøve flere typer av intervensjoner som har god begrunnelse i eksisterende forskning. Det åpnes for at intervensjonene kan inkludere konkrete undervisningsopplegg innenfor ulike gruppestørrelser, og ikke bare være rene endringer i ressurstilgangen for skolene.

Intervensjonene skal starte samtidig med skoleåret 2016-2017. Siste år med intervensjoner er skoleåret 2019-2020. Se avsnitt 4 for mer informasjon om finansiering.

Dersom intervensjonene krever unntak fra opplæringslovens bestemmelser, må det på vanlig måte søkes om forsøk. Søknader om forsøk behandles av Utdanningsdirektoratet.

3. STYRING

Kunnskapsdepartementet foreslår at det oppnevnes en styringsgruppe i Forskningsrådet som får det overordnede ansvaret for at oppdraget når sine mål og gjennomføres i tråd med tillegg til tiltildningsbrev fra Kunnskapsdepartementet.

Størstedelen av midlene skal benyttes til å finansiere lærerstillinger. Styringsgruppen bør ha et særlig ansvar for sikre at kostnadene utover lærerstillinger holdes innenfor den økonomiske rammen for oppdraget, jf avsnitt 4.

Kunnskapsdepartementet tildeler midlene til lærerstillinger til Utdanningsdirektoratet. Det er styringsgruppen som bør beslutte hvordan midlene til lærerstillinger skal fordeles. Følgelig vil Utdanningsdirektoratet – på instruks fra styringsgruppen – være ansvarlig for utbetaling av pengene til kommunene, samt eventuell rapportering på pengebruken fra kommunene.

Oppdraget skal utvikle kunnskap med høy relevans for politikkkutforming. Derfor bør intervensjonenes relevans sikres ved at Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet er representert i styringsgruppen.

4. ØKONOMISKE RAMMER

Den totale rammen for oppdraget er inntil 480 mill. kroner. Det tas forbehold om Stortingets årlige tilslutning til budsjettet. Tabellen nedenfor viser fordelingen av alle midlene til lærertetthet – både tilskudd (75 prosent) og forskning (25 prosent). For dette oppdraget er det kun kolonnen "Forskning lærertetthet" som er relevant.

Fordeling av midler til lærertetthet 2015-2021

	Tilskudd lærertetthet	Forskning lærertetthet
2015	150	-
2016	360	50
2017	360	120
2018	360	120
2019	360	120
2020	410	70
2021	480	-
	2 600	480

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at inntil 10,5 mill. kroner årlig vil gå med til finansiering av selve forskningen, totalt 52,5 mill. kroner over fem år. Beløpet inkluderer også utgifter til styringsgruppe, ekspertpanel og eventuelt rådgivende utvalg m.m. Første tildeling til Forskningsrådet skjer i 2016.

De resterende midlene (kolonnen "Forskning lærertetthet" fratrukket 10, 5 mill. kroner til Forskningsrådet) tildeles årlig Utdanningsdirektoratet for å finansiere lærerstillinger, jf avsnitt 3.

De interne administrasjonsutgiftene skal finansieres gjennom en administrasjonsdel av FoU-bevilgningen på linje med andre programmer og aktiviteter i Forskningsrådet.

5. RAPPORTERING

Rapportering skal skje i tråd med krav i tildelingsbrevet til Forskningsrådet.

Med hilsen

Ann Helen Elgsæther (e.f.)
Avdelingsdirektør

Live Haaland
Avdelingsdirektør

Kopi: Riksrevisjonen
Utdanningsdirektoratet

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
15/218-

Dato
30.06.2015

Statsbudsjettet 2015 - tillegg til tildelingsbrev til Norges forskningsråd

Stortinget vedtok 19. juni revidert nasjonalbudsjett for 2015, jf. Innst. 360 S (2014–2015) og Prop. 119 S (2014–2015). Vedtaket medfører noen endringer i Kunnskapsdepartementets tildelinger til Norges forskningsråd, jf. vårt tildelingsbrev for 2015 av 9. januar 2015. I tillegg er det en mindre endring som følge av Stortingets behandling av Dokument nr. 8:135 S (2014–2015). Alle endringene gjelder kap. 285 Norges forskningsråd post 53 Strategiske satsinger.

Økninger

- **Senter for forskning på høyreekstremisme og relaterte fagfelt**

Bevilgningen på posten økes med 5 mill. kroner til et senter for forskning på høyreekstremisme og relaterte fagfelt i Norge. Etter terrorangrepet 22. juli 2011 er det et økt behov for kunnskap om høyreekstremisme og formidling av slik kunnskap. Senteret skal styrke forskningskvalitet, forskningskompetanse og forskningskapasitet på høyreekstremisme og relaterte fagfelt. Årlig bevilgning til senteret vil være 10 mill. kroner.

Kunnskapsdepartementet viser til departementets bestilling av 9. januar 2015 til Forskningsrådet der departementet bad om en vurdering av hvordan et senter for forskning på høyreekstremisme best kunne opprettes. Forskningsrådet oversendte sin vurdering til departementet 20. februar 2015. Føringerne under bygger i vesentlig grad på Forskningsrådets anbefalinger.

Forskningsrådet bes innhente innspill fra aktuelle fagmiljøer og andre aktuelle aktører for å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for den faglige innretningen på etterfølgende utlysning. Midlene skal lyses ut i åpen konkurranse, og det bør stilles krav om at søkerne skal

samarbeide nasjonalt og internasjonalt med andre forskningsmiljøer. Vi ber Forskningsrådet om å legge et tidsløp for prosessen som sikrer at tildeling vil skje innen utgangen av 2015.

Departementet har ikke merknader til Forskningsrådets forslag om at Forskningsrådet lyser ut midlene gjennom en eksisterende aktivitet eller et eksisterende program, og at aktiviteten/programmet står for utlysning av midler, faglig vurdering av søknader og beslutning om tildeling.

Departementet deler rådets vurdering av at et senter for forskning på høyreekstremisme og relaterte fagfelt bør opprettes i tilknytning til et eksisterende fagmiljø på høyreekstremisme, og at det ikke skal opprettes en ny forskningsinstitusjon eller et nytt administrativt organ. Senteret skal rekruttere doktorgradsstipendiater. Videre skal senterets forskere spre informasjon og formidle funn og resultater av FoU-virksomheten til allmennheten.

Forskningscenteret bør evalueres etter at det har virket i fire eller fem år.

Forholdet til 22. juli-senteret i regjeringskvartalet for formidling om hendelsene 22. juli 2011
Senteret for forskning på høyreekstremisme og relaterte fagfelt skal primært drive forskning på sine fagfelt, mens 22. juli-senteret skal formidle og spre informasjon om hva som skjedde i regjeringskvartalet og på Utøya 22. juli 2011, og det skal lages et eget undervisningsopplegg for skoleungdom. Institutt for historiske studier ved NTNU har det faglige ansvaret for dette senteret.

Det er viktig at sentrenes arbeid er komplementært og ikke konkurrerende. Sentrene skal samarbeide med hverandre, men formen på og innholdet i samarbeidet må man komme tilbake til når begge sentrene er etablert. Sentrene har et felles ansvar for å utvikle et hensiktsmessig samarbeid.

- **Klimaforskning**

Som en del av budsjettavtalen mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre ble det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett vedtatt å øke bevilgningene til klimaforskning med 10 mill. kroner.

Reduksjon

I forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:135 S (2014–2015) fattet Stortinget vedtak om å redusere kap. 285 post 53 med 2 mill. kroner (til brukerstyrt innovasjonsarena).

Med hilsen

Live Haaland (e.f.)
avdelingsdirektør

Sidsel Aarnæs Arbo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Riksrevisjonen

Riksrevisjonen

Arbeids- og sosialdepartementet

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Finansdepartementet

Forsvarsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kulturdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Olje- og energidepartementet

Samferdselsdepartementet

Utenriksdepartementet

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
15/218 9

Dato
4.9.2015

Statsbudsjettet 2015 - tillegg til tildelingsbrev

Vi viser til tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet til Norges forskningsråd for 2015.

Kunnskapsdepartementet har fått belastningsfullmakt fra Utenriksdepartementet når det gjelder tildelingen over kap. 165 post 70, grunnbevilgning til CMI. Riktig beløp for 2015 skal være 15,9 mill. kroner og ikke 15,4 mill. kroner som det står i tildelingsbrevet. Midlene vil om kort tid bli overført Forskningsrådet.

Med hilsen

Live Haaland (e.f.)
avdelingsdirektør

Sidsel Aarnæs Arbo
seniorrådgiver

Kopi:

Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Forsvarsdepartementet	Postboks 8126 Dep.	0032	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Kulturdepartementet	Postboks 8030 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep.	0033	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO

Adressliste

Norges forskningsråd

Postboks 564

1327

LYSAKER

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

KOPI

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4889-

26.01.2015

Statsbudsjettet 2015 - Tildeling til Norges forskningsråd

Kap. 1 Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) legger med dette frem tildelingsbrev til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) for 2015. I tildelingsbrevet legges premisene for hvilke hovedoppgaver Forskningsrådet skal utføre i 2015, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Tildelingsbrevet utfyller de føringer og mål som ligger i Prop. 1 S (2014-2015) fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Det vises til Stortingets budsjettvedtak av 08.12.2014 vedrørende bevilgningen til Norges forskningsråd over Arbeids- og sosialdepartementets budsjett (jf. Innst. 15 S – 2014-2015). På bakgrunn av dette tildeles totalt 137,716 mill. kroner til Norges forskningsråd over Kap. 601 post 50. Bevilgningen omfatter Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområder og det sektorpolitiske ansvaret for forskningen som følger av dette.

Når det gjelder krav til rapportering, oversendelse av budsjettdokumenter og andre felles føringer fra departementene til Forskningsrådet, vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2015.

Kap. 2 Sektorpolitiske prioriteringer

Det overordnede målet for politikken på Arbeids- og sosialdepartementets ansvarsområde er å bidra til arbeid, velferd og et inkluderende samfunn gjennom å ta i bruk og å utvikle de virkemidler en samlet sosialpolitikk, arbeidsmarkedspolitikk, pensjonspolitikk og arbeidsmiljø- og sikkerhetspolitikk gir. For departementet er forskning et virkemiddel for å nå sektorpolitiske mål:

- Et velfungerende arbeidsmarked med høy sysselsetting, lav ledighet og et inkluderende arbeidsliv

- Sikre økonomisk trygghet
- Et økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem
- Et sterkere sosialt sikkerhetsnett
- En brukerorientert, effektiv og helhetlig arbeids- og velferdsforvaltning

Forskning og kunnskapsutvikling skal gi god kunnskap som er relevant for sektoren og for gjennomføringen og utviklingen av politikken på departementets ansvarsområde.

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer fremgår av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2014. De overordnede målene er:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Oppfølging av langtidsplanen skjer i samarbeid med Norges forskningsråd. Spesielt relevant og viktig for Arbeids- og sosialdepartementets sektor er målet om å løse store samfunnsutfordringer. Det vises spesielt til prioriteringer i planen knyttet til Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester, samt prioritering av ny kunnskap for å opprettholde det høye nivået på helse, miljø og sikkerhet i forbindelse med petroleumsvirksomhet i mer utsatte områder.

Kap. 2.1 Mål for Norges forskningsråd

Bevilgningen til Norges forskningsråd over ASDs budsjett skal i hovedsak ivareta det brede sektoransvaret med særlig vekt på langsiktig kompetanse- og kunnskapsoppbygging.

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Norges forskningsråd:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgivning

Med henvisning til de felles MRS-målene ovenfor skal Arbeids- og sosialdepartementets tildelinger til Norges forskningsråd primært bidra til måloppnåelse under målene Økt vitenskapelig kvalitet, Møte store samfunnsutfordringer og God rådgivning. Det forutsetter blant annet en strategisk utvikling av handlingsrettede programsatsinger når det gjelder å få frem forskning som svarer på sektorens kunnskapsbehov, vurdering av nye virkemidler og brukertilpasset forskningsformidling.

Samfunnsutfordringer på Arbeids- og sosialdepartementets sektor er beskrevet i programplaner, strategiske planer, mål- og rammedokument mv for de programmer og aktiviteter som mottar tildelinger fra Arbeids- og sosialdepartementet. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd følger opp programmer og satsinger i tråd med de mål og føringer som er gitt for de enkelte programmer og satsinger (jf. kap. 3).

Styringssystemet for Forskningsrådet er under utvikling. Det vises til omtale av dette i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev. MRS-målene vil fungere som referanseramme i styringsdialogen mellom departementet og Norges forskningsråd.

Kap. 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015

For 2015 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

TILTAKSPOSTER	Kap. Post	Beløp 2015
ORDINÆRE PROGRAMMER:		
Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon	601.50	68 598 000
- Hvorav andel til trygdeforskning 11 318 547		
Sykefravær, arbeid og helse	601.50	29 342 000
Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten	601.50	21 278 000
Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene	601.50	10 484 000
FØLGEFORSKNING/EVALUERING AV STORE REFORMER:		
Evaluering av pensjonsreformen	601.50	8 014 000
SUM		137 716 000

Til grunn for bevilgningen ligger en reduksjon på 0,6 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering.

Kap. 3.1 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Norges forskningsråd gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse og ivaretar programmene planer og totale rammer på sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Ved behov for omdisponeringer på mer enn 10 pst. av tildelingen innenfor et virkemiddel, skal departementet varsles.

Norges forskningsråd gis fullmakt til å holde tilbake midler i utlysninger der søknader ikke har nødvendig relevans eller kvalitet.

Kap. 3.2 Merknader til de enkelte programmer og satsinger

Arbeids- og sosialdepartementet legger til grunn at Forskningsrådet følger opp programmer og satsinger i henhold til de programplaner mv. som er utviklet for de respektive programmene og satsingene, og at Forskningsrådet ivaretar koordinering mellom programmer som har berøringsflater med hverandre.

Det vises også til oppfølging av nasjonal strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU som er omtalt i KDs tildelingsbrev.

Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)

Departementet viser til de mål og prioriteringer som er satt for programmet, herunder den strategiske prioriteringen om at VAM-forskningen skal ta for seg problemstillinger av betydning for politikk og forvaltning og andre sentrale samfunnsaktører.

Formidling fra prosjektene blir viktig i den gjenværende programperioden, og departementet ønsker å følge aktivt med på resultatene fra forskningen. Departementet legger til grunn at programmets og forskningsprosjektenes nettsider vil være en sentral kilde til oppdatert informasjon om forskningsresultater og aktiviteter, jf. kap. 6 i programplanen.

Når det gjelder støtte til tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet* viser vi til brev fra Forskningsrådet av 17.09.2014. Programstyret for VAM har besluttet at programmet ikke lenger skal støtte tidsskrifter. Som en overgangsordning vil VAM-programmet gi *Søkelys på arbeidslivet* en begrenset støtte på 150 000 kroner til og med 2015. Forskningsrådet foreslår at alle tidsskrifter, også de som har mottatt støtte gjennom VAM-programmet, benytter den eksisterende ordningen gjennom Publiseringsutvalget i Forskningsrådet fra og med januar 2016. I lys av dette har departementet i 2014 valgt å lyse ut et eget oppdrag for videreføring av tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet* eller et tilsvarende tidsskrift.

Program for sykefravær, arbeid og helse (2007-2016)

Det tidligere programmet Forskning om årsaker til sykefravær og utstøting fra arbeidslivet (2007–2011) er fra 2011 videreført under navnet Sykefravær, arbeid og helse med revidert programplan. Det overordnede målet for det handlingsrettede programmet er å framskaffe forskningsbasert kunnskap om:

- Sykefravær, uførhet, frafall og utstøting fra arbeidslivet
- Samspillet mellom arbeid, arbeidsmiljø og helse
- Effektive virkemidler for å forebygge og redusere sykefravær, uførhet og arbeidsrelatert sykdom og fremme godt arbeidsmiljø og -helse.

Når programmet går inn i siste fase og stadig flere av prosjektene avsluttes, legger departementet til grunn at Forskningsrådet legger stor vekt på formidling både av nye funn og viten fra enkeltprosjektene, men også på en aktiv formidling av hvordan programmet samlet sett har brakt kunnskapen på de relevante temaområdene framover. Det må legges stor vekt på aktiv formidling både til relevante brukergrupper og til allmennheten, i tillegg til at det må stilles store forventninger til vitenskaplig publisering, også internasjonalt.

Departementet understreker at det må foretas en grundig evaluering av programmet i tilknytning til dets avslutning. I tillegg til faglig kvalitet og resultatoppnåelse i forhold til visjoner og mål i programplanen, må det vurderes i hvilken grad programmet har bidratt til å møte de kunnskapsmessige utfordringer som lå til grunn for satsingen. Det er videre ønskelig at evalueringen kommer med anbefalinger om framtidigtematiske forskningsbehov og prioriteringer på de områdene som er dekket av programmet.

Praksisrettet FoU for helse- og velferdstjenestene(PraksisVel)

PraksisVel er en oppfølging av mål og ambisjoner gitt i Meld. St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd. Målet med satsingen er å styrke praksisrettet forskning for og om helse- og velferdstjenestene og samtidig bidra til å øke forskningsforankringen i fagmiljøene som gir utdanning innenfor disse områdene. PraksisVel skal bidra til samarbeid mellom forskning, utdanning, yrkesutøvere og brukere for å styrke kunnskapsbasert praksis. Tjenestene og

ytelsene fra arbeids- og velferdsforvaltningen er en del av praksisfeltet i denne satsingen. Departementet har forventninger til at satsingen skal bidra til å utvikle faglig robuste FoU-miljøer med kompetanse til å foreta analyser av de tjenester som hører inn under arbeids- og velferdsforvaltningen, og at programmet har en innretning som bidrar til utvikling av forskningsorienterte utdanningsmiljøer og kunnskapsbaserte velferdstjenester.

Når det gjelder videre utvikling av PraksisVel innenfor Stort program for effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester viser vi til vårt brev av 14.01.15. angående departementets forventninger og behov for gode rammevilkår for denne satsingen.

Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten – PETROMAKS 2

Hovedmålet med HMS-satsingen i Petromaks2 for perioden 2012–2016 er å fremme ny kunnskap og nye løsninger vedrørende sentrale sektorutfordringer i petroleumsnæringen. Sentrale sektorutfordringer som adresseres er bl.a. knyttet til nytt aktørbilde, internasjonalisering av næringen, ny teknologi, nye driftsformer, aldring og forlenget levetid for innretninger og felt og petroleumsvirksomhet i nordområdene. Departementet viser også til at bl.a. forskning som gjelder dykkeaktiviteter på norsk sokkel også framover bør være et prioritert område innenfor HMS-satsingen. For å nå målsettingen med HMS-forskningen forutsettes et flerfaglig og tett samarbeid mellom forskningsaktører og næringsliv.

Satsingen går nå inn i sin siste fase, og departementet legger til grunn at Forskningsrådet legger stor vekt på formidling både av nye funn og kunnskap fra enkeltprosjektene, men også en aktiv formidling av hvordan satsingen samlet sett har brakt kunnskapen på de relevante temaområdene framover. Det må legges stor vekt på aktiv formidling både til relevante brukergrupper og til allmennheten.

Departementet legger videre til grunn at det foretas en grundig evaluering av satsingen i tilknytning til avslutningen. Evalueringen og kunnskap om status på feltet, vil være viktig for departementets vurderinger og beslutning om videre forskningssatsing på helse, miljø og sikkerhet i petroleumssektoren.

Evaluering av pensjonsreformen

Evalueringen følges opp i henhold til mål- og rammedokumentet som er utviklet. Nå som evalueringen går inn i sin siste halvdel blir formidling av resultatene viktige. Forskningsrådet skalta initiativ til en formidlingskonferanse om evalueringen i 2015, og en nordisk konferanse om pensjonsforskning i 2016. For øvrig legger departementet til grunn at evalueringens nettside i Forskningsrådet og prosjektenes nettsider er sentrale kilder til oppdatert informasjon om forskningsresultater og aktiviteter.

Kap. 4 Oppdrag

Arbeids- og sosialdepartementet har i samarbeid med Forskningsrådet gjennomført formidlingsaktivitet med mer direkte og uformell dialog mellom departement og forskere. Vi ber Forskningsrådet bistå departementet i en videreføring av denne praksisen.

For å kunne fastslå kvalitet og relevans av forskningen bes Forskningsrådet vurdere behovet for brukerundersøkelser, kvalitative vurderinger, kvantitative analyser og evalueringer av programmer, fagområder, forskningsmiljøer m.v.

Kap. 5 Krav til rapportering

Forskningsrådet skal rapportere på følgende punkter:

Omfang, kvalitet og relevans i forskningen som er finansiert av ASD:

- prosjektvolum (antall)/prosjektene størrelse
- kvalitet i prosjekter som er tildelt midler
- antall publiseringer (nasjonalt/internasjonalt/i høyt ansette publikasjoner mv)
- samsvar mellom programplanens prioriteringer og prosjektportefølje
- angivelse av prosjekter som i særlig grad vurderes å kunne bidra til bedre og mer effektive arbeids- og velferdstjenester
- eventuelle utfordringer mht. kvalitet, relevans og omfang av prosjektsøknader
- rekruttering (årsverk doktorgradsstipendiater/avlagte doktorgrader)

Strategisk utvikling av handlingsrettede programsatsinger når det gjelder:

- tverrfaglig samarbeid
- koordinering og samarbeid mellom programmer
- koordinering og samarbeid mellom nasjonale og internasjonale aktiviteter
- brukerdialog
- utvikling av virkemidler innenfor programsatsingene

Kvalitetsutvikling, nytenkning og brukerfokus i forskningsformidlingen:

- formidlingsaktivitet (antall og type aktivitet)
- formidlingskvalitet (evaluering fra brukerhold)
- kunnskapsoppsummerende virksomhet

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde styringsmøter i juni og desember 2015. Departementet vil komme tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Rune Solberg (e.f.)
ekspedisjonssjef

Tone Westlie
avdelingsdirektør

Kopi til:

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0030	OSLO ✓
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Pb. 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

13/3766

16.01.2015

Statsbudsjettet 2015 - Tildeling til Norges forskningsråd

Kap. 1 Innledning

Tildelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger, samt forutsetninger og krav som departementet utleder av dette. Tildelingsbrevet er Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets (BLD) årlige styringsdokument til Forskningsrådet, og er hovedkanalen for formidling av forventninger for 2015.

Vi viser også til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2015.

Kap. 2 Mål for Norges forskningsråd

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer er omtalt i KDs tildelingsbrev for 2015.

Kap. 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra BLD

For BLD er målet om å møte store samfunnsutfordringer (mål 3) særlig relevant sett i lys av sektorpolitiske mål og prioriteringer. BLD har følgende hovedmål, jf. Prop. 1 S (2014-2015) for BLD:

- 1. God og effektiv forvaltning*
- 2. Innvandrere og barna deira skal få bruke ressursane sine og bidra til fellesskapet*
- 3. Trygge rammer for familiane*
- 4. Eit samfunn med like moglegheiter og utan diskriminering*

5. *Gode oppvekst- og levekår for barn og ungdom*
6. *Eit godt og effektivt barnevern*
7. *Ei sterk stilling for forbrukarane*

Vi viser til kapittel 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015.

På integreringsområdet har departementet følgende delmål (jf. programkategori 11.05 Integrering):

- 2.1 *Rask busetjing av flyktningar til kommunane*
- 2.2 *Rask overgang til arbeid eller utdanning for nykomne innvandrarak*
- 2.3 *God bruk av kompetansen til innvandrarak i arbeidslivet*
- 2.4 *Innvandrarak deltek i demokrati og samfunnsliv*

På familieområdet har departementet følgende delmål (jf. programkategori 11.10 Tiltak for familie, likestilling og ikkje-diskriminering):

- 3.1 *Valfridom og fleksibilitet for familiane*
- 3.2 *Trygge familierelasjonar, likestilte foreldre og godt foreldresamarbeid til beste for barna*
- 3.3 *Effektive verkemidlar i arbeidet mot vald og seksuelle overgrep i nære relasjonar*

På likestilling og ikkje-diskrimineringsområdet har departementet følgende delmål (jf. programkategori 11.10 Tiltak for familie, likestilling og ikkje-diskriminering):

- 4.1 *Eit meir likestilt samfunn med like rettar*
- 4.2 *Eit godt og effektivt handhevingsapparat*
- 4.3 *Offentlege tenester tilpassa mangfaldet i befolkninga.*

På barne- og ungdomsområdet har departementet følgende delmål (jf. programkategori 11.20 Tiltak for barn og unge):

- 5.1 *Like moglegheiter til deltaking for alle barn og unge*
- 5.2 *Effektive tiltak mot fattigdom blant barn og unge*

På barnevernsområdet har departementet følgende delmål (jf. programkategori 11.20 Tiltak for barn og unge):

- 6.1 *Eit barnevern som gir tiltak og tenester av riktig kvalitet til riktig tid*
- 6.2 *Tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse i barnevernstenestene*
- 6.3 *Rettstryggleik for barn, unge og familiane deira*

Kap. 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015

For 2015 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd.

(i 1000 kr.)

Kap./post	Kapittel- og postnavn	Tiltak	Beløp 2015
821/50	Busetjing av flyktingar og tiltak for innvandrarak <i>Noregs forskningsråd</i>	Program for velferd, arbeid og migrasjon	6 791
846/50	Forskings- og utgreiingsverksemd, tilskot mv. <i>Forsking, kan nyttast under post 21</i>	Program for velferd, arbeid og migrasjon	3 106
854/50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet <i>Forsking og utvikling</i>	Program for velferd, arbeid og migrasjon	9 904
854/50	Tiltak i barne- og ungdomsvernet <i>Forsking og utvikling</i>	Praksisrettet forskning for helse- og velferdstjenestene (Praksis Vel)	2 325
Sum			22 126

Når det gjelder tildelingen på kap. 854/50 skal denne dekke både barnevernsområdet og den generelle barne- og ungdomspolitikken, jf. omtale til post 854/50.

Når det gjelder Praksis Vel viser vi til samarbeidet med medfinansierende departementer, og dialogen med Forskningsrådet om midlene skal inngå i et større program. Vi vil komme tilbake med et eget brev om dette.

Midlene til Forskningsrådet vil bli utbetalt om kort tid.

3.1 Fullmakt til omfordeling

De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttet effektivt og målrettet. Norges forskningsråd gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer god måloppnåelse. Gode grunner kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Ved behov for større omdisponeringer, skal dette tas opp med departementet.

Kap. 4 Oppdrag fra BLD

BLD ber Forskningsrådet om å arrangere et seminar for BLD i 2015. Seminaret skal være relevant for BLDs hovedmålsettinger, jf. kap. 2.1. Innholdet i seminaret kan planlegges sammen med BLD.

BLD vil invitere Forskningsrådet til et møte, for å diskutere hva Forskningsrådet kan bidra med utenom programvirksomheten når det gjelder høy kvalitet kombinert med høy relevans, jf. vårt brev av 2. desember 2014. Samtidig ønsker vi også å snakke nærmere om BLD kan knytte seg til kartlegging av ressurser og resultater innenfor velferdsforskning, jf. rapporten om velferdsforskning i Norge 2011.

Kap. 5 Krav til rapportering

Forskningsrådet skal som tidligere rapportere til BLD på bruken av midlene i 2015 i den departementsspesifikke rapporteringsdelen av årsrapporten. Rapporteringen skal vise hvordan Forskningsrådet har benyttet departementets bevilgninger, om virkemiddelbruken, begrunnelse for valg av virkemidler og utkvittering av særskilte føringer i tildelingsbrevet. Denne aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger av hvordan midlene er forventet å bidra til de målene som er fastsatt for Forskningsrådet.

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde minst ett styringsmøte i 2015. Vi vil komme tilbake med tidspunkt og dagsorden for møtet.

Med hilsen

Eli Telhaug (e.f.)
departementsråd

Hege Nygård
ekspedisjonssjef

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
13/4067 -

Dato
12.03.2015

Statsbudsjettet 2015 - tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

I dette tildelingsbrevet meddeles Finansdepartementets styringssignaler og Stortingets budsjettvedtak for programmet *Skatteøkonomisk forskning* i 2015. Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet ble behandlet i Stortinget 15. desember 2014 på grunnlag av Innst. 5 S (2014–2015).

Når det gjelder tildeling vedrørende *Finansmarkedsfondet*, vil Finansdepartementet komme tilbake til dette i eget brev til Forskningsrådet.

Vi viser for øvrig til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2015 til Forskningsrådet.

2. MÅL FOR FORSKNINGSRÅDET

Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev omtaler regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt MRS-målene som regjeringen har fastsatt for Forskningsrådet, jf. pkt. 2 og 3 i nevnte brev.

2.1 Mål for programmet *Skatteøkonomisk forskning*

Programmets mål er å bidra til at det er et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, både gjennom å stimulere til forskning på området og ved å stimulere til økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning.

Programmet skal også bidra til å styrke utdanningen innen skatteøkonomi på master- og doktorgradsnivå.

Programmet skal rettes inn mot skatteøkonomisk forskning som er relevant for myndigheter og andre brukere av slik forskning. Dette skal skje i nært samarbeid mellom lærestedene, forskningsinstitusjonene og brukermiljøene.

Programmet skal også skape møteplasser for forskere og brukere av skatteøkonomisk forskning, blant annet gjennom å gi støtte til og arrangere konferanser innenfor fagområdet.

3. BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER FOR 2015

For 2015 tildeles Forskningsrådet 9 mill. kroner over kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Tildelingen gjelder i sin helhet programmet Skatteøkonomisk forskning.

Vi ber om at Forskningsrådet fakturerer hele tildelingen senest innen utgangen av 3. kvartal 2015.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

Vi viser til møte 9. mars 2015 med Forskningsrådet om Finansmarkedsfondet. Vi kommer tilbake til uavklarte spørsmål om Finansmarkedsfondet i eget brev til Forskningsrådet.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Forskningsrådet skal i den departementsspesifikke delen av årsrapporten for 2015 rapportere på bruken av tildelte midler, jf. pkt. 3 ovenfor. Alle styringssignaler i dette tildelingsbrevet skal omhandles i årsrapporten. Eventuelle avvik skal forklares, og korrigerende tiltak skal beskrives.

5.1 Styringsparametere

Forskningsrådet bes i årsrapporten for 2015 rapportere iht. følgende styringsparametere:

- Antall oppstartede og avsluttede enkeltprosjekter
- Antall publiseringer
- Antall medieoppslag om forskningen i programmet
- Konferanser i regi av Forskningsrådet

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Finansdepartementet har foreløpig ikke planlagt styringsmøter i 2015. Vi kommer eventuelt tilbake til dette.

Med hilsen

Tale Teisberg e.f.
ekspedisjonssjef

Paal Gjennestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjon

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
15/3538 -

Dato
16.10.2015

Statsbudsjettet 2015 – supplerende tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Vi viser til vårt tildelingsbrev for 2015 datert 12.03.2015 til Forskningsrådet.

Vi opplyste i tildelingsbrevet at vi ville komme tilbake til Finansmarkedsfondet i eget brev til Forskningsrådet.

2. FINANSMARKEDSFONDETS FORMÅL

Finansmarkedsfondets formål er å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, finansielle markeds virkemåte. Videre skal fondet fremme innsikt og økt bevissthet om etikk på finansmarkedsområdet. Fondet skal også bidra til forskning, utdanning og allmenn opplysning knyttet til finansmarkedsspørsmål.

3. BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER FOR 2015

For 2015 tildeles Forskningsrådet 13 mill. kroner over kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Forskning på og allmennopplysning om finansmarkedet.

Vi ber om at Forskningsrådet fakturerer hele tildelingen innen 30. oktober 2015.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

Finansdepartementet legger opp til at de årlige utgiftsbevilgningene til fondets formål i sin helhet overføres til Forskningsrådet på vegne av Finansmarkedsfondet.

Forskningsrådet opptreter etter fullmakt fra, og på vegne av, styret i Finansmarkedsfondet. Forskningsrådet disponerer således bevilget beløp i overensstemmelse med vedtak fattet av Finansmarkedsfondets styre. Forskningsrådet forestår også regnskapsføringen. Styret i Finansmarkedsfondet må holdes godt orientert av Forskningsrådet om forhold som gjelder oppfølging og kontroll.

Det vises for øvrig til regelverk for Finansmarkedsfondet, fastsatt 22. april 2013 av Finansdepartementet.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Vi viser til brev fra Finansdepartementet av 04.06.2015 om endringer i regelverket for Finansmarkedsfondet. Endringene innebærer at Forskningsrådet fra da av overtok ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Departementet forutsetter at Forskningsrådet avgir en årsrapport for arbeidet med oppfølging og kontroll. Dette vil da komme som en egen rapportering i tillegg til den årsberetningen regelverket forutsetter at styret avgir.

Finansdepartementet forutsetter at årsrapporten gir en overordnet vurdering av hvordan prosjektporteføljen bidrar til Finansmarkedsfondets formål. Departementet forutsetter at Forskningsrådet rutinemessig, trolig mest hensiktsmessig foran hvert styremøte, gir styret en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering, som generelt vil være nyttig for styret, og som dessuten også vil gi verdifull bakgrunnsinformasjon i senere bevilgningssaker. Når det gjelder årsrapportene til departementet, må det være slik at Forskningsrådets årsrapport og styrets årsberetning til sammen ivaretar departementets informasjonsbehov på en god måte. En forutsetter at styret og Forskningsrådet samarbeider slik at dette skjer på en god måte.

Mer generelt understreker departementet behovet for et nært samarbeid og god dialog mellom Forskningsrådet og styret for sikre en omforent forståelse av praktiske implikasjoner av regelverksendringene. I den forbindelse viser vi også til at avtalen mellom Forskningsrådet og Finansdepartementet av 02.12.2015 om sekretariatsfunksjoner for Finansmarkedsfondet forutsetter at bemanningsspørsmål avklares i dialog med styret.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Finansdepartementet har foreløpig ikke planlagt styringsmøter i 2015. Vi kommer eventuelt tilbake til dette.

Med hilsen

Tale Teisberg e.f.
ekspedisjonssjef

Paal Gjennestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen
Finansmarkedsfondet

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
15/3538 -

Dato
16.10.2015

Statsbudsjettet 2015 – supplerende tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Vi viser til vårt tildelingsbrev for 2015 datert 12.03.2015 til Forskningsrådet.

Vi opplyste i tildelingsbrevet at vi ville komme tilbake til Finansmarkedsfondet i eget brev til Forskningsrådet.

2. FINANSMARKEDSFONDETS FORMÅL

Finansmarkedsfondets formål er å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, finansielle markeds virkemåte. Videre skal fondet fremme innsikt og økt bevissthet om etikk på finansmarkedsområdet. Fondet skal også bidra til forskning, utdanning og allmenn opplysning knyttet til finansmarkedsspørsmål.

3. BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER FOR 2015

For 2015 tildeles Forskningsrådet 13 mill. kroner over kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Forskning på og allmennopplysning om finansmarkedet.

Vi ber om at Forskningsrådet fakturerer hele tildelingen innen 30. oktober 2015.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

Finansdepartementet legger opp til at de årlige utgiftsbevilgningene til fondets formål i sin helhet overføres til Forskningsrådet på vegne av Finansmarkedsfondet.

Forskningsrådet opptreter etter fullmakt fra, og på vegne av, styret i Finansmarkedsfondet. Forskningsrådet disponerer således bevilget beløp i overensstemmelse med vedtak fattet av Finansmarkedsfondets styre. Forskningsrådet forestår også regnskapsføringen. Styret i Finansmarkedsfondet må holdes godt orientert av Forskningsrådet om forhold som gjelder oppfølging og kontroll.

Det vises for øvrig til regelverk for Finansmarkedsfondet, fastsatt 22. april 2013 av Finansdepartementet.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Vi viser til brev fra Finansdepartementet av 04.06.2015 om endringer i regelverket for Finansmarkedsfondet. Endringene innebærer at Forskningsrådet fra da av overtok ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Departementet forutsetter at Forskningsrådet avgir en årsrapport for arbeidet med oppfølging og kontroll. Dette vil da komme som en egen rapportering i tillegg til den årsberetningen regelverket forutsetter at styret avgir.

Finansdepartementet forutsetter at årsrapporten gir en overordnet vurdering av hvordan prosjektporteføljen bidrar til Finansmarkedsfondets formål. Departementet forutsetter at Forskningsrådet rutinemessig, trolig mest hensiktsmessig foran hvert styremøte, gir styret en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering, som generelt vil være nyttig for styret, og som dessuten også vil gi verdifull bakgrunnsinformasjon i senere bevilgningssaker. Når det gjelder årsrapportene til departementet, må det være slik at Forskningsrådets årsrapport og styrets årsberetning til sammen ivaretar departementets informasjonsbehov på en god måte. En forutsetter at styret og Forskningsrådet samarbeider slik at dette skjer på en god måte.

Mer generelt understreker departementet behovet for et nært samarbeid og god dialog mellom Forskningsrådet og styret for sikre en omforent forståelse av praktiske implikasjoner av regelverksendringene. I den forbindelse viser vi også til at avtalen mellom Forskningsrådet og Finansdepartementet av 02.12.2015 om sekretariatsfunksjoner for Finansmarkedsfondet forutsetter at bemanningsspørsmål avklares i dialog med styret.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Finansdepartementet har foreløpig ikke planlagt styringsmøter i 2015. Vi kommer eventuelt tilbake til dette.

Med hilsen

Tale Teisberg e.f.
ekspedisjonssjef

Paal Gjennestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen
Finansmarkedsfondet

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/3787

23.01.2015

Tildelingsbrevet til Norges forskningsråd for 2015

Innledning

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets budsjettforslag for 2015 (Prop.1 S 2014-2015) og Innst. 11 S (2014-2015). På denne bakgrunn tildeles **337,722 mill. kroner** til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) over henholdsvis 337,182 mill. kroner over kap. 780 post 50 og 0,540 mill. kroner over kap. 732 post 21 for budsjettåret 2015.

Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og føringer for virkemiddelbruken i det aktuelle budsjettåret. I tildelingsbrevet legges premissene for hvilke oppgaver Forskningsrådet skal utføre i 2015, samt hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Det vises for øvrig til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsråde for 2015.

2 Mål for Norges forskningsråd

Det vises til Kunnskapsdepartementet tildelingsbrev som omtaler helheten i regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt MRS-målene som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd (jf. kap 2 og kap 3 i KDs tildelingsbrev).

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgiving

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Helse- og omsorgsdepartementet

Forskningsrådet er et viktig virkemiddel for departementet for å bidra til å nå de sektorpolitiske målene om bedre, tryggere og mer effektive helse- og omsorgstjenester, samt bidra til bedre helse i befolkningen. Med referanse til MRS-målene skal departementets tildelinger til Forskningsrådet primært bidra til å nå målene under "økt vitenskapelig kvalitet,

”økt verdiskaping i næringslivet” gjennom innovasjon i offentlig sektor og ”møte de store samfunnsutfordringene”. Oppfølgingen av HelseOmsorg21 og langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er viktige prioriteringer for Helse- og omsorgsdepartementet.

Ny programstruktur og nytt virkemiddel for behovsidentifisert forskning

Det vises til henvendelse fra Forskningsrådet datert 6. oktober 2014 og tidligere dialog knyttet til forslag om ny programstruktur i Forskningsrådet for de programmene HOD finansierer, og forslag om at HOD skal delta i de aktuelle programstyrene. HOD gir sin tilslutning til forslaget, og vil komme nærmere tilbake til dette i eget brev. Vi ønsker at det innføres et nytt virkemiddel, kalt ”behovsidentifisert forskning” i de nye programmene. Det vises til dialog og utdypning av dette virkemiddelet med Forskningsrådet.

Sterkere styring av helseforskning mot anvendt, pasientnær forskning

Som en del av sektorprinsippet for forskning skal programaktiviteten HOD finansierer gjennom Forskningsrådet ha som uttrykt formål å være til nytte for pasienter, brukere eller befolkningen og understøtte tjenestens eller myndighetenes behov for kunnskap. Dette skal ivaretas i de nye større programmene ved at det tilrettelegges for at brukere, forskere og helsepersonell eller andre brukere av forskningens resultater trekkes inn i en vurdering og prioritering av forskningstema i forkant av utlysning der dette er relevant. Dette gjøres bl.a. ved bruk av nytt virkemiddel for behovsidentifisert forskning og i vurdering av forskningsprosjektenes forventede nytteverdi for brukeren og/eller tjenesten/forvaltningen. Nyttvurderingen bør fortrinnsvis gjøres i forkant av en kvalitetsvurdering gjennom etablerte systemer for fagfelleevaluering. Nytteaspektet bør likestilles med kvalitet i finansiering av forskningsprosjekter og andre tiltak. Dette forutsetter at søkere dokumenterer forventet nytte, samt hvordan forskningsresultatene forventes implementert. Systematiske kunnskapsoppsummeringer skal refereres når dette er gjennomført. Når dette ikke er gjennomført bør søker foreta en hensiktsmessig gjennomgang av tilgjengelig kunnskapsgrunnlag. HOD ønsker også at krav om brukermedvirkning i hele forskningsprosessen, samt eventuelt begrunnelser dersom brukermedvirkning er fraværende i planlegging av forskningsprosjekt, fremgår i utlysningen. Dette vil være viktige tiltak for å styrke forskningen som kan bidra til å møte de store samfunnsutfordringene innenfor helse og omsorg og i større grad enn i dag møte kunnskapsbehov som avdekkes i tjenesten eller av brukerne. Minoritetsperspektivet må inkluderes, spesielt i forskning som angår tilgjengelighet i helse- og omsorgstjenester, dette bør derfor innarbeides som en prioritering/krav i de nye programplanene.

Det legges til grunn at Forskningsrådet benytter de ovennevnte virkemidlene for å styrke den anvendte praksisnære forskningen med sikte på å oppnå høy nytteverdi og relevans for brukerne, pasienter, tjenesten og myndighetene.

I tillegg bør programmene understøtte gjennomføring av større prosjekter gjennom tverrfaglig og/tverrsektorielt samarbeid (mellom universitets- og høyskolesektoren- og helse- og omsorgssektoren og evt. samarbeid med industrien der det er relevant) samt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid. For å styrke det nasjonale samarbeidet bør det så langt det er

hensiktsmessig stilles krav om at større prosjekter har deltakelse fra minst tre offentlige aktører¹.

For bedre å kunne dokumentere i hvilken grad den forskningen departementet finansierer bidrar til endring i praksis eller implementeres, bes det om at det tilrettelegges for rapportering på dette både ved prosjektslutt og der det er relevant i etterkant av dette. Forskningsrådet vurderer selv og i dialog med aktørene på hvilken måte dette bør gjøres.

Videre har HOD som mål at nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid styrkes, bla gjennom etablering av forskernettverk og deltakelse i Horisont 2020 og Joint Programming Initiatives (Fellesprogram) er og forskningsinfrastruktursamarbeid innenfor departementets sektoransvar. Det er ønskelig med et enda større samspill mellom nasjonale utlysninger og utlysninger innenfor Horisont2020 og European Research Area (ERA). Det er behov for en overordnet norsk JPND-strategi basert på eksisterende planer og programplaner og som også omtaler kort sentrale nasjonale aktører innenfor forskning på nevrodegenerative sykdommer som Alzheimers og andre

3 Budsjettildelinger og fullmakter for 2015

Tilskuddet fordeles med 337, 722 mill. kroner fra kap. 780 post 50 og et tilskudd 0,540 mill kroner fra kap. 732 post 21 til drift og utvikling av nasjonalt system for måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene. Tildelte midler for 2015 vil bli utbetalt kvartalsvis (mars, juni, september og desember).

Bevilgningen for 2015 skal gå til følgende programmer og aktiviteter i regi av Norges forskningsråd:

Program	Budsjett kapittel/ post	2015
Folkehelseprogrammet	780.50	26 200
Gode og effektive tjenester	780.50	99 043
Tidl. Helse- og omsorgstjenesteprogrammet 91 543		
Tidl. Innovasjon i helse- og omsorgssektoren 2 500		
Tidl. Praksisrettet FOU 5 000		
Psykisk helse	780.50	35 720
Miljøpåvirkning og helse	780.50	17 200
Klinisk forskning	780.50	28 290
Global helse- og vaksinasjonsforskning	780.50	9 800
Rusmiddelforskningsprogrammet	780.50	30 450
Program for stamcelleforskning	780.50	20 000
Program for offentlige kliniske studier	780.50	21 044
STRATEGISKE OG ANDRE SATSINGER		
Kvinnens helse	780.50	10497

- ¹ eksempelvis flere regionale helseforetak eller flere kommuner

EUs strålevernprogram	780.50	1000
Transcan	780.50	3 500
Evaluering av samhandlingsreformen	780.50	10 000
Barn som pårørende	780,50	5 200
JPI nevrodegenerative sykdommer og Alzheimer	780.50	9 150
JPI antibiotikaresistens og forskning	780.50	6 588
HelseOmsorg21	780.50	3 500
Måling av ressurser i helseforetakene NIFU	732.21	540
I alt på kap. 780,50, kap. 732, 21		337,722
Kap.780, 50		337,182

- *Forskning knyttet til 22. juli*

Forskningsrådet skal prioritere forskning knyttet til 22. juli gjennom pågående programmer på en måte Forskningsrådet finner hensiktsmessig. Hovedprinsippet fra tildelingsbrevet for 2013 og 2014 videreføres i 2015.

- *Forskning på sykdommer med langvarig smerte/utmattelsessymptomer*

Forskningsrådet skal fortsatt prioritere forskning på årsaker til og behandling av sykdomstilstander med langvarige smerte og/eller utmattelsessymptomer herunder myalgisk encephalitt (ME)/CFS, flåttbitt, amalgamoverfølsomhet og i tillegg fibromyalgi og elektromagnetiske felt og slike tilstander der årsaken er uklar. Det bør vurderes om dette kan ivaretas gjennom det nye virkemidlet behovsidentifisert forskning.

- *Nytt stort program for gode og effektive helse-, omsorgs og velferdstjenester*

Det vises til forslag fra Forskningsrådet om etablering av et nytt stort program for effektive og gode helse, omsorgs og velferdstjenester. Programmet er foreslått samfinansiert av HOD, KD, ASD og BLD. HOD ber om at programmet etableres i 2015, og vil komme nærmere tilbake til saken i eget brev. Vi ønsker at behovsidentifisert forskning testes ut gjennom en utlysning på PraksisVel-midler som er holdt tilbake i 2014.

Som ledd i oppfølgingen av HelseOmsorg21 strategien styrkes bevilgningen med 1,6 mill. kroner til den praksisnære forskningen i kommunene, disse midlene er lagt inn i programmet.

Midlene til omsorgsforskning er på til sammen 45 mill. kroner i 2015, som inkluderer støtte til drift av omsorgsforskningsssentrene med 11 mill. kroner fordelt etter samme fordelingsnøkkel som tidligere. For å sikre langsiktig oppbygging av omsorgsforskningsmiljøene skal etableringsstøtten til omsorgsforskningsssentrene videreføres for perioden 2015-2020.

4. Oppdrag fra departementet

4.1. Oppdrag om evaluering av programmet offentlig initierte kliniske studier på kreft

Innenfor rammen av programmet bes om at det gjennomføres en oppsummerende evaluering av programmet, evalueringen må ses i sammenheng med evalueringen av Nasjonalt råd for

kvalitet og prioritering i helse- og omsorgstjenesten som ferdigstilles februar 2015. Formålet er å få en vurdering av hvordan programmet var organisert og hvordan dette påvirket ivaretagelsen av programmets målsettinger, bl.a. som grunnlag for videreutvikling av virkemiddelet med behovsidentifiserte studier. Departementet ønsker nærmere dialog med Forskningsrådet mht konkretisering av oppdraget og ber om at Forskningsrådet utarbeider et utkast til evalueringsopplegg.

4.3. Utarbeidelse av en forskningsstrategi på tannhelsefeltet

Departementet har startet et arbeid med en egen forskningsstrategi på tannhelsefeltet. Forskningsrådet bes om å bistå i dette arbeidet. Departementet vil komme nærmere tilbake til dette.

4.4. HelseOmsorg21-strategien

Det øremerkes 3,5 mill. kroner til oppfølgingen HelseOmsorg21-strategien. Det bes om at Forskningsrådet bistår departementet i oppfølgingen av HO21 strategien. Dette gjelder bistand knyttet til prosjektet jf. eget møte om saken. Ledelsen av prosjektet vil i 2015 ligge i HOD.

HO21 Monitor og rapportering

I HelseOmsorg21-strategien anbefales at det undersøkes mulighetene for å etablere et helhetlig monitoreringssystem som kan gi et løpende kunnskapsgrunnlag for prioritering av og satsing på forskning og innovasjon innen helse og omsorg². HOD ser behovet for en slikt helhetlig monitoreringssystem og ønsker at følgende sektorer bør inkluderes, UoH-sektoren, instituttsektoren, helseforetak, næringslivet og kommunesektoren (inkl. det fylkeskommunale nivået). Det bes om at NFR etablerer HelseOmsorg21Monitor for de indikatorer og kilder som er tilgjengelige i dag og som kan tas inn nå. Data for ressursbruk finnes hos Statistisk Sentralbyrå (for næringslivet) og NIFU (for UoH, instituttsektoren, helseforetak), mens data for forsknings- og innovasjonsresultater finnes i bl.a. CRISTin, NIFU, Innovasjon Norge med mer jf NIFUs-arbeidsnotat 9/2014. Forslaget legger til grunn utbredt bruk av klassifikasjonssystemet Health Research Classification System samt å se dette opp mot data for sykdomsbyrde/helseutfordringer, noe som også vil kreve ytterligere utredningsarbeid. E-Cordadatabasen til EU Kommisjonen er også en viktig kilde. Det bes om at NFR tar ansvar for å videreutvikle systemet til å bli et helhetlig system i tråd med intensjonene, i dette arbeidet ser vi også behov for et data knyttet til internasjonalt samarbeid, dvs. også utover det som kan leses ut av E-Cordadatabasen, mht hvilke land vi har forskningssamarbeid med innenfor helse og fordelt på de ulike aktørene. Det vises også til pågående arbeid for å utvikle en innovasjonsindikator i NIFU på oppdrag fra HOD. Kommunal sektor dekkes i dag i liten grad av FOU-statistikken. Det er derfor viktig at utviklingsarbeidet omfatter utvikling av indikatorer for forskning og innovasjon også i og om den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Det bes om at dere benytter sentrale aktører som underleverandører. Det bes om at HRCS-systemer benyttes i kategoriseringen av prosjektene slik det foreslås i forprosjektet.

² NIFU gjennomførte et forprosjekt for dette etter oppdrag fra strategigruppen jf Arbeidsnotat 9/2014 fra NIFU <http://www.nifu.no/publications/1139969/>

Øvrige utredningsoppdrag knyttet til forslag til tiltak i HO21

Det bes om at Forskningsrådet vurderer anbefalingen i HO21-strategien om å knytte ressurser og infrastruktur for kliniske studier til fremragende kliniske forskningsmiljøer rettet mot spesialist- og kommunehelsetjenesten. Slike kompetente klynger vil styrke attraktiviteten for norsk forskning og innovasjon gjennom bedre synliggjøring av deres eksistens. Dette kan ses i sammenheng med utviklingen av Sentre for klinisk helseforskning (denne anbefalingen går også frem i kapittel om Høy kvalitet og sterkere internasjonalisering).

Det bes om at Forskningsrådet bistår Helsedirektoratet i arbeidet med å utarbeide veiledere for tjenesteinnovasjon sammen med InnoMed, DIFI, DogA, Innovasjon Norge.

5. Krav til rapportering

Forskningsrådet skal rapportere på bruken av departementets bevilgninger og særskilte føringer i den departementsspesifikke delen av årsrapporten. En viktig indikator for at vi finansierer forskning som er relevant og nyttig er at flere av prosjektene tar utgangspunkt i identifiserte og prioriterte kunnskapsbehov i sektoren, jf behovsidentifisert forskning. Videre bør det være en dreining mot anvendt forskning, dvs kategorier til ”høyre” i klassifisering av forskningstyper i HRCS i de programmene som finansieres av HOD. Sist bør det være en bevissthet rundt sykdomsbyrde, kunnskapsoppsummeringer og forskningsinnsats innenfor ulike sykdomsområder i prioritering av forskningsmidler (jf HRCS).

- Det vises til tildelingsbrev fra KD når det gjelder rapportering på økt vitenskapelig kvalitet. HOD ønsker at rapporteringen skal angi resultater på helse innfor både Horisont 2020, JPIene, ESFRI og ERA. For 2014 ble det gitt et oppdrag knyttet til utarbeidelse av en overordnet JPND-strategi, det bes om at denne oversendes departementet innen mai 2015.
- Vi ber om at Health Research Classification System benyttes for å presentere forskningen innenfor helse relaterte prosjekter. I tillegg ber vi om at forskningsstatistikk synliggjøres for hver av de fire forskningsutførende sektorene (UH-sektor, instituttsektor, helseforetak, næringsliv), der det er relevant, som eksempelvis i årsrapporten fra Forskningsrådet
- Innenfor økt verdiskaping i næringslivet ønsker HOD at rapporteringen skal angi resultater innenfor helse på relevante områder som FORNY2020, BIA og Skattefunn.
- Vi forventer at Forskningsrådets prosjektbank skal gi nødvendig informasjon om tall og statistikk knyttet til forskningsprosjekter. Forskningsrådet vil fortsatt kunne gi ytterligere statistikk/tallmateriale på forespørsel fra departementene.

Styringsparameter for 2015

- Økt brukermedvirkning i alle deler av forskningsprosessen.
- Forskningen skal være til nytte for brukerne, brukerne i denne sammenheng er pasienter, brukere av tjenestene, tjenestene og forvaltningen, og tas i bruk.
- Økt andel av forskningen skal kunne klassifiseres som anvendt forskning (mot høyre) i klassifisering av forskningstype ved bruk av Health Research Classification System.

Resultatkrav

- Rapportering på hvordan brukermedvirkning er ivaretatt i utlysninger og søknadsvurdering
- Rapportering på hvordan behovsidentifisert forskning er ivaretatt
- Rapportering på hvordan nytteperspektivet er ivaretatt
- Rapportering på forskningstyper på ulike satsinger ved bruk av HRCS
- Oversikt over prosjekter i regi av Forskningsrådet der de kommunale helse- og omsorgstjenestene inngår eller er tema. Oversikten bør omfattende gjeldende programperiode.

6 Planlagte styringsmøter

For våren 2015 planlegges et styringsmøte så snart departementet har mottatt årsrapport for 2014 og det planlegges et styringsmøte når departementet har mottatt Store Satsinger for 2017.

Cathrine Meland
ekspedisjonssjef

Maiken Engelstad
avdelingsdirektør

Kopi til:

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Helsedirektoratet	Postboks 7000 St. Olavs plass	0130	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Arbeids- og sosialdepartementet	Postboks 8019 Dep	0030	OSLO
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0032	OSLO

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
14/463-

Dato
22.01.2015

Statsbudsjettet 2015 - Tildelingsbrev under kap. 1410 Miljøforskning og miljøovervåking, fra Klima- og miljødepartementet til Norges forskningsråd

Innholdsfortegnelse

<i>Kap. 1</i>	<i>Innledning</i>	<i>1</i>
<i>Kap. 2</i>	<i>Mål for Norges forskningsråd</i>	<i>2</i>
<i>Kap 2.1</i>	<i>Sektorpolitiske prioriteringer</i>	<i>2</i>
<i>Kap. 3</i>	<i>Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015</i>	<i>4</i>
<i>Kap. 4</i>	<i>Oppdrag fra departementene</i>	<i>9</i>
<i>Kap. 5</i>	<i>Krav til rapportering</i>	<i>9</i>
<i>Kap. 6</i>	<i>Planlagte styringsmøter</i>	<i>10</i>

Kap. 1 Innledning

Vi viser til Prop. 1S (2014-2015) og vedtatt budsjett 2015 som Stortinget behandlet og vedtok 05.12.2014.

Klima- og miljødepartementet stiller 372,983 mill. kroner til rådighet for Norges Forskningsråd (i 1000 kr) for 2015.

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet sender som etatsstyrende departement

Kap. 2 Mål for Norges forskningsråd

Vi viser til KDs brev til Forskningsrådet som omtaler regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt MRS-målene som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd (jf. kap 2 og kap 3 i KDs tildelingsbrev).

1.1.1 Kap 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer

Følgende MRS mål er særdeles relevant for KLD:

- Møte store samfunnsutfordringer

Følgende MRS mål er også viktige:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgivning

Prioriteringene i miljøpolitikken for 2015 og føringene for framskaffelse av bedre kunnskapsgrunnlag, herunder forskning, framgår av Prop. 1 S (2014-2015). I tillegg gir Regjeringserklæringen og dokumentet "Miljøvernforvaltningens prioriterte forskningsbehov 2010-2015" viktige føringer for forskning på miljøområdet.

Departementet er nå inne i en prosess med oppdatering av dokumentet

"Miljøforvaltningens prioriterte forskningsbehov" hvor det legges opp til ferdigstillelse sommeren 2015.

I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (2015-2024) som ble lagt frem i oktober 2014 har regjeringen tre overordnede mål:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Disse målene er konsistente med målene forskningsmeldingene Meld. St. nr 30 (2008-2009) *Klima for forskning* og Meld.St. 18 (2012-2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter*, men utdyper og prioriterer i sterkere grad hvilke områder innsatsen styrkes på. I tillegg kobles prioriteringene for forskning og høyere utdanning tettere sammen. Planen løfter frem følgende seks langsiktige prioriteringer for forsterket innsats som skal bidra til å nå målene i langtidsplanen:

- Hav
- Klima, miljø og miljøvennlig energi
- Muliggjørende teknologier
- Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester
- Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv
- Verdensledende fagmiljøer

Klima- og miljødepartementet vil spesielt trekke frem følgende innsatsområder innunder prioriteringen Klima, miljø og miljøvennlig energi som norsk forskningspolitikk skal bidra til:

- omstilling til lavutslippssamfunnet
- bedre forståelse av klimaendringene og god tilpasning til dem
- en miljøtilpasset samfunnsutvikling

Følgende generelle føringer gjelder også:

- Forskningsrådet skal medvirke til at sektorenes ansvar for forskning på miljøeffekter av sektorens egne aktiviteter blir godt ivaretatt. Dette inkluderer at det sikres et godt kunnskapsgrunnlag om miljøeffekter av all næringsvirksomhet og drift, inkludert forskning på miljøeffekter av næringsdrift basert på levende ressurser.
- Forskningsrådet skal sikre god sektorintegrasjon av forskning knyttet til klima, ivaretagelse av naturens mangfold, kulturminner og kulturmiljøer samt miljøgifter.
- Forskningsrådet skal bidra til at forskningsbehovene innen miljø, spesielt klima, naturmangfold, kulturarv samt miljøgifter, blir tilstrekkelig ivaretatt i arbeidsprogrammene under Horisont 2020
- Det skal sikres et godt samspill mellom nasjonale og internasjonale programmer, og relevante nasjonale programmer bør vurdere bruk av bl.a. stimuleringsmidler, posisjoneringsmidler for å øke deltakelsen i EUs rammeprogram.
- Det skal tilrettelegges for godt samarbeid mellom nasjonale programmer og relevante felleseuropeiske forskningsprogrammer (JPIer).
- Forskningsrådet skal fortsatt legge til rette for at miljøteknologi blir en integrert del av den innovasjonsrettede forskning bl.a. for å møte de store globale utfordringene knyttet til klima og miljø, samt med arbeidet med utvikling av grønn økonomi.

Kap. 3 Budsjettildelinger og fullmakter for 2015

Klima- og miljødepartementet stiller følgende beløp til rådighet for Norges Forskningsråd (i 1000 kr) for 2015:

Kap./post	Kapittel- og postnavn	Tildeling
1410.50	Basisbevilgninger til miljøinstituttene	167 647
1410.51	Forskningsprogrammer m.m. Fordelt på resultatområder: Res.omr. 1 "Naturmangfold" - Underområde "Hav og kyst" 19 350 - Underområde "Elver og sjøer" 11 000 - Underområde Skoger, fjell, våtmarker og kulturlandskap 19 350 Res.omr. 2 "Kulturminner og kulturmiljø" 10 850 Res.omr. 3 "Friluftsliv" 1 000 Res.omr. 4 "Forurensning" - Underområde "Giftfritt miljø" 15 850 - Underområde "Ren luft" 7 100 Res.omr. 5 "Klima" 83 258 Res.omr. 6 "Polarområdene" 3 200 Internasjonalt samarbeid og tverrgående virkemidler 27 618	198 576
1410.53	Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning	6 760
	Totalt	372 983

Midlene overføres månedlig med 31,08 mill. kroner til konto nummer 8276 01 00168.

Dersom Forskningsrådet ønsker å foreta vesentlige endringer i forhold til spesifiseringene i tildelingsbrevet, må dette tas opp med departementet på forhånd.

Midler over kap 1410. 50 "Basisbevilgninger til miljøinstituttene" omfatter grunnbevilgningen til fordelingsarena for miljøinstituttene, som inkluderer:

- CICERO – Senter for klimaforskning
- Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR)
- Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
- Norsk institutt for luftforskning (NILU)
- Norsk institutt for naturforskning (NINA)
- Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
- Transportøkonomisk institutt (TØI)
- Nansensenteret (NERSC – Nansen Environmental and Remote Sensing Center)

Midlene omfatter også strategiske instituttsatsinger (SISer) til CICERO, NIKU, NILU, NINA, NIVA, Nansensenteret, og Bioforsk Jord og miljø. (Bioforsk tilhører fordelingsarena for primærnæringsinstitutter hvor Landbruks- og matdepartementet har finansieringsansvaret for grunnbevilgningen) I 2015 skal 5% av grunnbevilgningen bli omfordelt etter resultatindikatorer, og ordningen med strategiske institutt satsinger skal utgjøre inntil 40% av basisbevilgningen.

Midler over kap 1410.53 "Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning" skal dekke norsk medlemskap i "International Institute for Applied System Analysis", (IIASA). Den samlede kontingenten, som dekkes av Kunnskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, overføres Forskningsrådet som ivaretar det norske medlemskapet.

Midlene over kap 1410.51 er fordelt på de 6 resultatområder miljøpolitikken er delt inn i. Tidligere virkemiddelbaserte resultatområder som "Internasjonalt samarbeid" og "Andre virkemidler" er løftet ut av resultatområdestrukturen og framgår som tverrgående innsatsområder i Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon for 2015. Resultatområdene er:

1. Naturmangfold
2. Kulturminner og kulturmiljø
3. Friluftsliv
4. Forurensning
5. Klima
6. Polarområdene

I tabellen over ligger en grovfordeling av midlene på resultatområdene. Departementet ønsker dialog med Forskningsrådet frem mot endelig tildelingsbrev for å optimalisere fordelingen av midler.

Føringer og spesifiseringer for bevilgningen på kap. 1410 post 51 i 2015:

Resultatområde 1 "Naturmangfold"

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning på økosystemfunksjon og økologisk tilstand som grunnlag for velfungerende økosystemer som leverer økosystemtjenester over tid – også med et endret klima og tilpasning til dette.
- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning på påvirkningsfaktorer på natur og på virkemidler og tiltak som reduserer slik påvirkning. Langsiktige miljøeffekter av fremmede organismer, og samspillet og den samlede belastningen av ulike påvirkninger, inngår i dette.
- Forskningsrådet skal legge til rette for tverrfaglig forskning for utvikling av metodikk for å kvantifisere og beskrive verdier av naturmangfold og økosystemtjenester.
- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning som er nødvendig for å kunne hindre at natur blir utryddet og for å bedre utviklingen til truet natur.
- Forskningsrådet skal bidra til å sette norsk naturmangfolds-forskning i et internasjonalt perspektiv.
- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning som er nødvendig for oppfølging av vannforskriften, herunder utviklingen av verktøy og modeller for å styrke beslutningsgrunnlaget.

- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning som er nødvendig for helhetlig havforvaltning.
- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning på klima og naturmangfold, både effekter av klimaendringer og økosystemenes bidrag til forebygging og demping av virkningene av klimaendringer.
- Forskningsrådet skal legge til rette for klassifisering av kystvann, forskning på vill anadrom laksefisk og rovvilt.

Budsjettmessige føringer:

- Forskning knyttet til de tre første kulepunktene skal vektlegges særlig.

Resultatområde 2 "Kulturminner og kulturmiljø"

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning som støtter opp under målene i kulturminnepolitikken og som får fram kunnskap om hvilke virkemidler som best og mest målrettet kan bidra til å sikre at kulturminner og kulturmiljøer blir tatt i bruk og tatt vare på i et langsiktig perspektiv.
- Det skal fremskaffes kunnskap om hvordan man kan oppnå verdiskaping i bred forstand gjennom å ta kulturarven aktivt i bruk for stedsutvikling av attraktive lokalsamfunn, og som grunnlag for næringsutvikling .
- Forskning på kulturminner må også sees i et klimaperspektiv.

Budsjettmessige føringer:

- Den styrkede bevilgningen (på 2,5 mill. kroner) fra 2014 under Miljø2015 skal videreføres til nasjonal forskning knyttet til den første generelle føringen under dette resultatområdet.

Resultatområde 3. "Friluftsliv":

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal legge til rette for forskning som støtter opp under målene i friluftspolitikken og som får frem kunnskap om hvilke virkemidler som best og mest målrettet kan bidra til å sikre at friluftslivsdeltakelsen opprettholdes og økes.

Resultatområde 4. "Forurensning":

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal bidra til at vi kan følge med i utviklingen og trusselen som forurensningen har på mennesker og miljø.

- Forskningen skal gi ny kunnskap som kan brukes for å bidra til en streng regulering av de verste stoffene; nasjonalt, i EU og globalt.
- Forskningen skal bidra til å øke kunnskapen om tiltak mot lokal grenseoverskridende luftforurensning.
- Forskningsrådet skal bidra til kunnskap for å kunne iverksette kostnadseffektive virkemidler og tiltak for å redusere vegtrafikkstøy ved kilden

Budsjettmessige føringer:

- Ved nye utlysninger skal forskning på ”nye” persistente, bioakkumulerende og toksiske stoffer prioriteres, likeledes forskning på stoffer som har hormonforstyrrende effekter- , forskning på mulig helse- og miljøeffekter ved bruk av nanomaterialer, samvirkeeffekter mellom ulike helse- og miljøfarlige kjemikalier og radioaktive stoffer, og mulig spredning av miljøgifter via mikroplast.
- Forskning på samvirkeeffekter av miljøgifter og klima skal også prioriteres ved nye utlysninger.
- Forskning på hele prosessen, fra utvikling av metoder for påvisning av nye miljøgifter, til spredning og effekter av disse er viktig.
- Avfallsforskning skal videreføres med 1 mill. kroner.

Resultatområde 5 ”Klima”:

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal innrette forskningsinnsatsen i Klimaforsk og andre relevante forskningsprogrammer for å bidra i overgangen til lavutslippssamfunnet.
- Det er ventet vekst i og rundt de store byene i Norge og det er behov for kunnskap om hvordan myndighetene best kan legge til rette for en fremtidsrettet og moderne byutvikling med klima- og miljøvennlig transport og mer effektiv energibruk.
- Forskningsrådet skal fremme kunnskap om næringslivet som en pådriver i omstillingen til lavutslippssamfunnet, hvordan omstillingsprosessene kan stimuleres, og om samspillet mellom næringsliv, arbeidsliv og myndigheter. Ressursutnyttelse, utvikling av miljøteknologi og miljøvennlig energiteknologi og nye produksjonsmetoder i industrien er viktige kunnskapsområder.
- Forskningsrådet skal fremme kunnskap om samspillet mellom klimapolitikken og andre viktige samfunns mål, samt utvikling av metodikk og verktøy som kan bidra til å belyse slike sammenhenger. Det er behov for en bedre forståelse av hvilke samfunnsmessige gevinster og muligheter som ligger i lavutslippsutvikling, og mer innsikt i det økonomiske grunnlaget. Det er også ønskelig med en systematisk tilnærming til effekten av klimavirkemidler og tiltak både for utslippsreduksjoner og tilpasning.

- Forskningsrådet skal også innrette forskningsinnsatsen mot hva Norge kan gjøre for å tilpasse seg og bli mindre sårbar for klimaendringene. Det er behov for økt kunnskap om konsekvenser av klimaendringer for natur og samfunn og om økonomiske konsekvenser av klimaendringene, samt kost-nyttevurderinger ved tilpasning til klimaendringene.
- Forskningsrådet skal fremme kunnskap om sammenhengen mellom klima og kritiske økosystemtjenester generelt, herunder knyttet til matproduksjon og vannforsyning. Det er videre behov for kunnskap om økosystemers betydning i forhold til vannregulering, herunder flom, overvann, skred og erosjon.
- Forskningsrådet skal fremme kunnskap om ivaretaking av karbonlagre i naturlige økosystemer, som for eksempel gammel skog og våtmark, samt kunnskap om forvaltning som hindrer karbonutslipp fra slike lagre.
- Forskningsrådet skal fremskaffe kunnskap for å forbedre modeller og minske usikkerheten i klimaeffekten av aerosoler. Dette gjelder spesielt indirekte effekter, minske usikkerheter i metodikk og data. Det bør dessuten forskes videre på en rekke problemstillinger knyttet til svart karbon i atmosfæren.
- Forskningsrådet skal styrke arbeidet med å frembringe ny kunnskap om kortlivede klimadrivere.

Budsjettmessige føringer:

- Forskningsrådet skal prioritere forskning som kan bidra i overgangen til lavutslippssamfunnet, herunder hvordan myndighetene best kan legge til rette for en fremtidsrettet og moderne byutvikling med klima- og miljøvennlig transport og mer effektiv energibruk.
- Forskningsrådet skal søke å støtte oppunder utviklingen av klimatjenester. I 2015 skal minst 5 millioner kroner avsettes til en målrettet forskningsbasert utvikling av klimatjenester i Norge. Arbeidet med regional nedskalering av klimaframskrivninger er et viktig grunnlag for lokale klimaframskrivninger og skal styrkes.

Resultatområde 6 "Polarområdene":

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal legge til rette for økt kunnskap om klima og miljø som grunnlag for forvaltning, klimatilpasning og samfunnsplanlegging i nord. Inntil 2 millioner kroner skal nyttes til å styrke norsk antarktiskforskning, og sees i sammenheng med NARE-midlene (Norwegian Antarctic Research Expeditions) der NFR utlyser og evaluerer søknadene på vegne av Norsk Polarinstitut.
- Forskningsrådet skal sikre et samarbeid om bruk av forskningsinfrastruktur og internasjonalt forskningssamarbeid i Ny Ålesund, både relatert til nordområdesatsing og relatert til klimaforskning.

”Internasjonalt samarbeid og tverrgående virkemidler”:

Generelle føringer:

- Forskningsrådet skal legge til rette for utvikling og videreutvikling av metoder og prosjekter for å synliggjøre hvilke verdier og nytte miljøressursene representerer, herunder det økonomiske tapet ved ikke å bevare miljøet.
- Forskningsrådet skal bidra til forskning knyttet til utvikling av grønn økonomi og virkemidler for å stimulere en slik utvikling i tråd med det arbeidet som gjøres internasjonalt gjennom OECD, UNEP, Verdensbanken mfl (Green Growth Knowledge Plattform).
- Forskningsrådet skal bidra til å belyse hvordan nordisk miljøsamarbeid bidrar til å påvirke utvikling av miljøregelverket i EU og arbeidet med globale miljøkonvensjoner.
- Forskningen skal bidra til målsettinger, strategier og tiltak for nasjonal samordning av miljødata.
- Forskningsrådet skal støtte opp om arbeidet som skjer gjennom det internasjonale Ressurspanelet for å fremme ressurseffektivitet, eco-innovation og bidra til ”decoupling” mellom økonomisk vekst, ressursbruk og miljøeffekter.

Budsjettmessige føringer:

- Forskning om mekanismene bak forbruk og om forholdet mellom holdningsdannelse, holdning og handling under ulike betingelser, samt kunnskap om hvilke vilkår miljøvennlige produkter har sett i forhold til andre produkter skal videreføres på minst samme nivå som i 2014.
- Merutgiftene for oppfølging av arbeidet med de felleseuropeiske forskningsprogrammer (Joint Programming Initiatives, JPIs) som Klima- og miljødepartementet har oppfølgingsansvaret for sammen med Forskningsrådet skal videreføres.

Kap. 4 Oppdrag fra departementene

KLD har ingen særskilte oppdrag til Forskningsrådet det kommende året.

Kap. 5 Krav til rapportering

KLD har ingen særskilte rapporteringskrav til Forskningsrådet i 2015.

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde et styringsmøte våren 2015 for å diskutere årsrapport 2014, Forskningsrådets vedtatte budsjett 2015, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2016. Det vil videre bli avholdt et styringsmøte på høsten. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Lene Lyngby (e.f.)
ekspedisjonssjef

Odd Frøyen
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0030	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	OSLO
Norsk polarinstitutt	Framsenteret	9296	TROMSØ
Statens strålevern	Postboks 55	1332	ØSTERÅS
CICERO Senter for klimaforskning	Postboks 1129 Blindern	0318	OSLO
Norsk institutt for luftforskning	Postboks 100	2027	KJELLER
Norsk Institutt for naturforskning	Postboks 5685 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Norsk institutt for kulturminneforskning	Postboks 736 Sentrum	0105	OSLO
Norsk institutt for vannforskning	Gaustadalleen 21	0349	OSLO
Bioforsk	Fredrik A. Dahls vei 20	1430	ÅS

Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Transportøkonomisk institutt	Gaustadalleen 21	0349	OSLO
Nansen environmental and remote sensing center	Thormøhlsgaten 47	5006	BERGEN
Norsk institutt for by- og regionforskning	Gaustadalléen 21	0349	OSLO

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/7525-1

17.12.2014

Statsbudsjettet 2015 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til Stortingets budsjettvedtak 9. desember 2014, jf. Innst. 16 S (2014–2015) og Prop. 1 S (2014–2015) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. I tråd med Stortingets vedtak stilles 146,265 mill. kroner til disposisjon for Norges forskningsråd i 2015. Tildelingsbrevet angir nærmere føringer på anvendelsen av midlene som stilles til rådighet for Norges forskningsråd.

2 Mål for Norges forskningsråd

Regjeringen har fastsatt følgende fem mål for Forskningsrådets virksomhet for 2015:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Vi viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for nærmere omtale av overordnede føringer for virksomheten i Norges forskningsråd, inkl. mål- og resultatstyring.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementets midler til forskning skal dekke departementets behov for langsiktig kunnskapsoppbygging, og dermed bidra til å legge et godt grunnlag for faglige og politiske beslutninger.

Departementet vil bidra til å styrke vekstkraften, og sikre gode levekår i alle deler av landet. Bevilgningen til Forskningsrådet over programkategori 13.50 "Distrikts- og regionalpolitikk" (kap. 552, post 72) skal bidra til Forskningsrådets mål om "*Økt verdiskaping i næringslivet*".

For å styrke vekstkraften i områder der markedsimperfeksjoner og geografiske og demografiske forutsetninger gir utfordringer for vekst og utvikling, skal virkemidlene under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk rettes mot næringsliv og lokalsamfunn.

Kvinner er en prioritert gruppe, og det er en målsetting at minst 40 pst. av de næringsrettede midlene fra KMD skal nå fram til kvinner. Bruken av midler under programkategorien skal være geografisk differensiert og i hovedsak brukes innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.

Midlene er knyttet til følgende hovedmål for departementets distrikts- og regionalpolitikk:

- Økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv
- Forbedre lokale og regionale rammebetingelser for næringsliv og befolkning.

Forskningsrådet skal i sin prioritering legge vekt på virkemidler som erfaringsmessig gir best resultater i tråd med målene for programmet.

Midlene over kap 500 post 50 Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd skal bidra til Forskningsrådets mål om å "Møte store samfunnsutfordringer". For å sette departementet bedre i stand til å møte fremtidige utfordringer, er det viktig at forskning bidrar til kunnskap som kan gi et godt grunnlag for faglige og politiske beslutninger.

Samfunnsutfordringer på Kommunal- og moderniseringsdepartementets ansvarsområder er beskrevet i relevante programplaner, mål og rammedokument mv. for programmene og aktivitetene som mottar tildelinger fra departementet.

Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd følger opp programmer og satsinger i tråd med de mål, føringer og forventet resultat som er gitt for de enkelte programmer og satsinger. Vi legger også vekt på at Forskningsrådet skal gi god rådgivning, og at forskningen skal ha høy kvalitet.

3. Budsjettildelinger og fullmakter for 2015

Kommunal- og moderniseringsdepartementets midler til Norges forskningsråd i 2015 stilles til disposisjon over to budsjettkapitler. Fordelingen mellom kapitlene fremgår av

tabell 1. Det er utarbeidet egne retningslinjer for forvaltningen av kap. 552 post 72 (se vedlegg 1).

Tabell 1. Midler som stilles til disposisjon for Norges forskningsråd i 2015

Kap.	Post	Navn	Beløp i 1 000 kr
500	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	58 765
552	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	87 500
SUM			146 265

3.1 Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stiller totalt 58,765 mill. kroner til disposisjon over kap. 500, post 50 Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd. Midlene skal gå til følgende programmer:

Program for Demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning (DEMOS).

KMD tildeler 20,7 mill. kroner til DEMOS-programmet.

DEMOS er et nytt handlingsrettet program som skal bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget for en demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning. DEMOS skal fremme nivå- og sektorovergrepene forskning som grunnlag for en kunnskapsbasert politikk for offentlig sektor. DEMOS er et ti-årig forskningsprogram som etterfølger DEMOSREG.

Departementets behov er primært knyttet til anvendt forskning og utvikling.

Departementet ønsker at det legges vekt på forskning som kan gi et grunnlag for faglige og politiske beslutninger. Departementet vil be Norges forskningsråd om å tilrettelegge for en kort oppsummering av resultatene fra prosjektene under DEMOS. Departementet ønsker å delta i programstyret for programmet.

DEMOSREG avsluttes i 2014. Evalueringen av plandelen i plan- og bygningsloven (EVAPLAN 2008) som startet opp under DEMOSREG i 2014, inngår i det nye programmet. Midlene må også dekke slutføringen av prosjektene om fylkeskommunenes nye rolle som varer fra 2013 til 2015.

Program for Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM). KMD tildeler 5 mill. kroner til VAM-programmet. Departementet ønsker å synliggjøre boligtematiske spørsmål i en velferdssammenheng gjennom å bidra til finansiering av velferdsprogrammet VAM.

Formålet er å få fram ny kunnskap om boligspørsmål sett i et helhetlig velferdsperspektiv. Målet for VAM-programmet er å gi ny kunnskap av høy vitenskapelig kvalitet om velferdssamfunnets grunnlag, virkemåter og prosesser. Prioriterte forskningstemaer for programmet er blant annet sosial ulikhet og inkludering, migrasjon, integrering, samt barn og unges oppvekstvilkår. Dette er temaområder som er særlig relevante i forbindelse med boligspørsmål. Departementet ønsker å ha en god og aktiv dialog med Norges forskningsråd om vår deltakelse i

programmet. Departementet ønsker også dialog med Norges forskningsråd om viktige nyheter i VAM, som utlysninger og temanotater.

IKT-PLUSS. KMD tildeler 10 mill. kroner til IKT-PLUSS

IKT-PLUSS er et nytt stort forskningsprogram som etterfølger VERDIKT. IKT-PLUSS skal bygge kunnskap og fagmiljøer av internasjonal klasse innenfor områder som er særlig viktige for Norge, ha en tydelig satsing på grunnleggende forskning innen IKT, og sørge for at IKT-forskningen kommer næringsliv og offentlig sektor til gode. Satsingen er forankret i Nasjonal strategi for IKT-forskning og utvikling fra 2013.

Program for samisk forskning (SAMISK). KMD tildeler 3,85 mill. kroner til SAMISK. Målsetningen med program for samisk forskning er blant annet å styrke langsiktig forskning av høy kvalitet om samiske forhold.

Forskning om nasjonale minoriteter. KMD tildeler 1,55 mill. kroner til forskningen om nasjonale minoriteter.

Strategisk instituttsatsing (SIS). KMD tildeler 6,565 mill. kroner til en ny SIS ved Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR).

Som del av basisbevilgningen til NIBR vil KMD igangsette en ny SIS med vekt på utfordringer for byregioner og lokalsamfunn nasjonalt og internasjonalt. Målet er at styringsanalyser, regionale analyser og internasjonale studier hver for seg og i kombinasjon skal gi et bedre kunnskapsgrunnlag for politikkutforming og planlegging lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Satsingen varer fra og med 2015 til og med 2018.

Regionaløkonomiske modeller og bostedsvalg. KMD tildeler 2,8 mill. kroner til videreføring av støtten til utvikling av regionaløkonomiske modeller og bostedsvalgforskning. Departementets støtte til dette formålet går over fem år. Første gang det ble bevilget midler til denne satsingen var i 2011, slik at 2015 er siste året det tildeles midler.

Miljø 2015. KMD tildeler 6 mill. kroner til byforskning under Miljø 2015, hvorav 5 mill. kroner er oppfølging av "Plansatsingen mot store byer".

Fra 2013 ble det under det 5-årige programmet "Plansatsingen mot store byer" igangsatt en egen satsing på byforskning under Miljø 2015. Satsingen skal belyse forutsetninger og muligheter for planlegging og strategier som bidrar til en bærekraftig utvikling i de største byregionene. I henhold til dette er det startet opp noen flerårige forskningsprosjekter som må følges opp. Vi ber om at Forskningsrådet i det videre arbeidet med byrettet forskning ser på mulige koblinger til DEMOS og JPI Urbant Europa.

JPI Joint Programming Initiatives Urbant Europa. KMD tildeler 2,3 mill. kroner til JPI Urbant Europa.

JPI Urbant Europa er et viktig tiltak for å styrke europeisk samarbeid om langsiktig forskning og innovasjon innen byutvikling. Norges forskningsråd skal følge opp JPI

Urbant Europa, inkludert delfinansiering av et medlem i sekretariatet (Management Board). Oppfølgingen må ses i sammenheng med byrettet forskning under DEMOS og Miljø 2015. Målsettingen med JPI Urbant Europa er, med bakgrunn i en tverrsektoriell og tverrfaglig tilnærming, i fellesskap å utvikle forskning og innovasjon med lang horisont, og som har en strategisk nytte i forhold til de utfordringene europeiske byer står overfor. Midler fra Horisont 2020 kan brukes til å medfinansiere aktiviteter innenfor en JPI. Det blir i den kommende perioden særlig aktuelt å se på mulige koblinger til fokusområdet Smart Cities and Communities under rammeprogrammet.

3.2 Nasjonale tiltak for regional utvikling

Departementet stiller totalt 87,5 mill. kroner til disposisjon for Norges Forskningsråd over kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling.

Midlene til VRI-programmet (Virkemidler for regional FoU og innovasjon), inkludert regionale representanter i 2015, skal gå til å utvikle lokale og regionale næringsmiljøer.

Midlene til Forskningsløft i Nord skal bidra til å styrke og videreutvikle kunnskapsmiljøer i Nord-Norge gjennom forskning i et nært samarbeid mellom gode forskningsmiljøer, utdanningsinstitusjoner og næringslivet. Dette skal styrke tilgangen på relevant kompetanse i arbeidsmarkedene.

Forskningsrådet har for 2015 fått økt tildelingen med 3,3 mill. kroner sammenlignet med 2014. Departementet er innforstått med at midlene går til Forskningsrådets arbeid med nytt program for kunnskapsgrunnlaget for innovasjonspolitikken og å starte arbeidet med å utvikle nye programmer etter VRI og FiNs utløp i 2016.

Forskningsrådet skal se innsatsen i VRI og Forskningsløft i Nord i sammenheng med programvirksomheten under SIVA og Innovasjon Norge. Departementet ber også Forskningsrådet videreføre samarbeidet med fylkeskommunene og med andre aktører for å bidra til regional utvikling.

Forskningsrådet gis mulighet til å omfordele midler mellom programmer og aktiviteter innenfor posten. Dersom det legges opp til større endringer i fordelingen mellom de aktuelle virkemidlene skal dette avklares med departementene i forkant.

3.3 Utbetaling av midler

For kap. 500 post 50 blir midlene utbetalt i to rater i juni og november. For kap. 552 post 72 overfører departementet midlene i tre like rater i februar, juni og oktober. Midlene blir overført til samme konto som i 2014, med mindre vi får melding om noe annet.

4. Oppdrag fra departementet

Departementet ønsker at det skal holdes en avslutningskonferanse for DEMOSREG-programmet, og departementet er kjent med at det planlegges en avslutningskonferanse den 5. februar 2015.

Norges forskningsråd skal orientere departementet i god tid før offentliggjøring av viktige utredninger og av rapporter som departementet har bestilt og gitt midler til. I tråd med de avtalte rutinene skal Norges forskningsråd varsle departementet om saker som kan bli store i media, både kontroversielle saker og saker som ellers kan skape stor offentlig oppmerksomhet. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd kommer med forslag til mulige profileringer og tar kontakt med departementet for å få avklart om departementet skal være med på synliggjøring av resultater og enkeltsaker.

5. Krav til rapportering

KMD viser til administrative fellesføringer og krav til rapportering i KDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd. Disse føringene gjelder departementer som gir oppdrag til Norges forskningsråd.

Vi viser også til KD sin rapporteringskalender med oversikt over tidsfrister for Forskningsrådets leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, budsjettforslag etc. KMD ber om rapportering av bevilgninger over kap 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling. Rapporteringen skal også synliggjøre gjennomføringskostnader knyttet til de ulike programmene. Det vises til vedlegg 2 "Veileder til statistikkrapporteringen 2014" for en oversikt over hvilke indikatorer KMD ber om rapportering på. Rapporteringen for 2014 av midler over 72-posten skal oversendes departementet innen 15. mars 2015.

Departementet ber om oversendelse av årsrapportene for 2014 for VRI-programmet og Forskningsløft i Nord innen 1. mai 2015.

Norges forskningsråd skal gjennomføre evalueringer av programmer, satsinger og tjenester, jf. reglement for økonomistyring i staten § 16. Departementet ber om å bli involvert tidlig i prosessene, for å delta i utformingen av oppdragene, og i referansegrupper. Departementet skal informeres om resultatene av evalueringene, og hvordan Norges forskningsråd vurderer dem og planlegger å følge dem opp.

6. Planlagte styringsmøter

For midlene på kap. 500, post 50 Programmer under Norges forskningsråd skal det holdes et styringsmøte i november. For midlene på kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling skal departementet og Norges forskningsråd ha faste styringsmøter

to ganger om året, ett om våren med vekt på rapportering og ett om høsten med vekt på budsjett.

Med hilsen

Gunnar Andrésen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Irene Ekeli
Seniorrådgiver

Vedlegg

Vedlegg 1 Retningslinjer for forvaltningen av kap. 552 post 72

Vedlegg 2 Veileder til statistikkrapporteringen 2014

Kopi

Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen

Postboks 8119 Dep
Postboks 8130 Dep

0032 OSLO
0032 OSLO

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

RETNINGSLINJER FOR KAP. 552, POST 72 NASJONALE TILTAK FOR REGIONAL UTVIKLING

(Gjeldende fra 1. januar 2015)

INNLEDNING

Disse retningslinjene gjelder bruken av midler på kap. 552, post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling. Retningslinjene gir rammer for støtte til hovedformålene under kap. 552, post 72, og regulerer bruk av midler som forvaltes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Innovasjon Norge, Selskapet for industrivekst (SIVA), Norges forskningsråd og Mentor AS.

Forvaltningen skal følge Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten som ble fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 8. juni 2010. Disse er senere omtalt som Økonomiregelverket.

Bevilgningsreglementet, forvaltningsloven¹, arkivlova, eForvaltningsforskrifta, offentleglova², og lov om offentlige anskaffelser gjelder også for forvaltningen av kap. 552, post 72. Videre skal midlene forvaltes innenfor de avgrensingene EØS-avtalen setter for offentlig støtte.

KMD kan i årlige budsjettproposisjoner og egne oppdragsbrev gi nærmere bestemmelser om bruken av bevilgningen som supplerer retningslinjene.

DEL 1 – PRINSIPPER OG RAMMER FOR BRUKEN AV MIDLENE

1. FORMÅLET MED POSTEN

Bruken av midler bevilget over kap. 552, post 72 skal gjenspeile overordnede, nasjonale mål for posten, nedfelt i de årlige budsjettproposisjoner (Prop. 1 S) og eventuelle tilleggsproposisjoner. Bevilgningen benyttes til gjennomføring av større nasjonale satsinger for regional utvikling, og tiltak som bidrar til nye metoder for, eller ny kunnskap om, regional utvikling. Midlene skal benyttes på områder der det er hensiktsmessig og kostnadseffektivt med nasjonale fellesløsninger for regional utvikling, og/eller der et enkelt fylke vil ha begrenset kapasitet og kompetanse til å

¹ Forvaltningsloven gjelder ikke for Innovasjon Norge, SIVA eller Forskningsrådet. For Innovasjon Norge, jf. § 6. Forholdet til annen lovgivning i lov om Innovasjon Norge. For SIVA jf. § 4 i lov om statsforetak. I Norges forskningsråds vedtekter § 8 slås det fast at "For Norges forskningsråds vedtak gjelder ikke forvaltningslovens regler om begrunnelsesplikt og vedtaket kan ikke påklages."

² Visse dokumenter hos Innovasjon Norge har unntak fra virkeområdet til offentleglova, jf. § 1 tredje ledd bokstav g i forskrift til offentleglova.

gjennomføre aktuelle tiltak. Tiltak som finansieres over posten skal gjennomføres ved ulike former for samarbeid mellom lokale, regionale, nasjonale og internasjonale aktører.

Evalueringer og utredninger innenfor postens formål, kan finansieres over posten. Tiltakene på posten skal i hovedsak være tidsbegrensede og tematisk avgrensede.

Departementet omtaler årlig hovedmål og arbeidsmål for programkategori 13.50 og mål for posten i Prop. 1 S. Resultatmål, oppfølgingskriterier og rapporteringskrav vil bli angitt i oppdragsbrev, tilskuddsbrev og kontrakt.

2. ANSVAR FOR FORVALTNING AV MIDLENE

Begrepet tilskuddsforvalter brukes om den som forvalter midler. I de tilfeller hvor omtale kun gjelder Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd omtales disse som virkemiddelaktør. Tilskuddsmottaker brukes om mottaker av støtte.

Forvaltningsansvaret for hoveddelen av midlene er delegert til virkemiddelaktørene. En del av bevilgningen forvaltes direkte av departementet, mens for enkelte tiltak kan også private virksomheter, organisasjoner eller internasjonale sekretariat gis adgang til å forvalte midler. Delegeringen av forvaltningsansvaret må være i tråd med Økonomiregelverket, og innenfor regelverket for offentlige anskaffelser.

Tilskuddsforvalter skal utarbeide programbeskrivelser, retningslinjer og nærmere resultatmål for program/tiltak, som godkjennes av departementet. For nærmere beskrivelse, se del II om tilskuddsforvaltning. Tilskuddsforvalter skal kunngjøre de aktuelle programmene/tiltakene slik at hele målgruppen nås, behandle søknader, utstede tilskuddsbrev eller kontrakter, utbetale midler, kontrollere, rapportere og sørge for at evalueringer gjennomføres etter avtale med departementet. Forvalterne skal bidra til å spre erfaringer fra programmene/tiltakene.

3. MÅLGRUPPER

Bevilgningen skal primært benyttes til programmer og tiltak som retter seg mot nyetablerere og entreprenører, grupper av bedrifter, kommuner, utdannings- og forskningsinstitusjoner, elever og studenter, kunnskapsparke og andre offentlige og private kompetansemiljøer. Kvinner, unge og innvandrere er prioriterte grupper i distrikts- og regionalpolitikken.

4. GEOGRAFISKE MÅLOMRÅDER

Bevilgningen skal i hovedsak benyttes innenfor det geografiske virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene. Noen av midlene kan likevel benyttes utenfor virkeområdet for å utløse det regionale verdiskapingspotensialet, og utvikle attraktive regioner og sentra for befolkning og næringsliv i alle deler av landet.

Midler bevilget til Interreg-programmer kan benyttes innenfor de aktuelle programområdene, og midler bevilget gjennom Utviklingsprogrammet for byregioner kan benyttes i alle typer byregioner i hele landet.

5. ANDRE AVGRENSNINGER OG STØTTEVILKÅR

Programmer og tiltak skal være i henhold til mål for kap. 552, post 72 slik de er angitt i årlige budsjettproposisjoner, retningslinjene, oppdragsbrev og kontrakter, og hensynet til effektiv forvaltning.

For øvrig gjelder følgende vilkår:

- Bevilgningen kan ikke benyttes til investeringer i eller ordinær drift og vedlikehold av statlige, fylkeskommunale eller kommunale lovpålagte oppgaver og offentlig forretningsvirksomhet. Bevilgningen kan heller ikke benyttes til investeringer i bygninger eller lokaler, eller annen fysisk infrastruktur. Unntaket er midler bevilget til Interreg som kan benyttes til mindre infrastrukturinvesteringer, og investeringsstøtten til utkantbutikker som kan gå til investeringer i butikkene samt investeringer i drivstoffanlegg.
- Bevilgningen kan ikke benyttes til varig drift av institusjoner eller organisasjoner. Unntaket er midler til Nordisk atlantsamarbejde (NORA). Støtteperioden for programmer og tiltak i regi av virkemiddelaktørene kan tilsvare programperioden.
- Bevilgningen skal ikke benyttes til investeringer i utstyr. Unntaket er midler bevilget til investeringsstøtte til utkantbutikker og til drivstoffanlegg. Unntak kan i tillegg gjøres for mindre investeringer som er avgjørende for gjennomføringen av tiltaket som finansieres. Tilskudd til utstyrsinvesteringer skal normalt ikke overstige 10 prosent av prosjektkostnadene.
- Tilskuddsforvaltere fastsetter eventuelle krav til egenfinansieringsandel, beløpsgrenser m.v. Støtte bevilget fra kap. 552, post 72 skal normalt ikke utgjøre mer enn 50 prosent av prosjektkostnadene.

I tilfeller der dette er hensiktsmessig kan offentlige virksomheter, frivillige organisasjoner o.l. gis tilskudd til prosjektutvikling, prosjektdeltakelse m.v. i forbindelse med gjennomføring av nasjonale satsinger. Bevilgningen kan også nyttes til finansiering av internasjonale sekretariat og samarbeidstiltak, bl.a. ved norsk deltakelse i Interreg-programmer.

All støtte som tildeles over posten skal gis i tråd med regler for offentlig støtte i EØS-avtalen, herunder regelverket for investeringsstøtte. For mer utfyllende informasjon se også veileder for EØS-avtalens regler om offentlig støtte fra 2010.

For støtte til ordinære tilretteleggende, direkte bedriftsstøtte og andre tiltak for regional utvikling, vises det for øvrig til *Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemidler*.

DEL 2 – PRINSIPP FOR FORVALTNING

I OVERFØRING AV MIDLER TIL AKTØRER SOM FORVALTER MIDLER PÅ VEGNE AV KMD

KMD har ansvar for å utstede årlige oppdragsbrev til tilskuddsforvaltere. Oppdragsbrevene skal være i tråd med pkt. 6.3.3 i Bestemmelser om økonomistyring i staten, og eventuelle kontrakter.

Tilskuddsforvaltere som tildeles forvaltningsansvaret for midler over kap. 552, post 72 skal følge Økonomiregelverket. Når det gjelder Norges forskningsråd henvises det for øvrig til Hovedinstruks om økonomiforvaltningen i Norges forskningsråd utarbeidet av Kunnskapsdepartementet, med virkning fra 1. januar 2005.

Midler til virkemiddelaktørene gis som tilskudd uten tilbakebetaling (rundsumtilskudd). Virkemiddelaktørene gis fullmakt til selv å fastsette hvilket år tilsagn skal gis, hvor lenge et tilsagn skal gjelde og behandle søknader om forlengning av tilsagn. Virkemiddelaktørene kan omdisponere ubenyttede midler til nye tiltak i tråd med de mål Stortinget har fastsatt for bevilgningen.

For virkemiddelaktørene skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader som påløper ved selve forvaltningen av en ordning (tjenester/tiltak/program) dekkes innenfor ordningens rammer. Virkemiddelaktørene er pålagt å årlig rapportere om hvor stor andel av bevilgningen som er brukt til å dekke administrasjons- og gjennomføringskostnadene. Dersom rådgivningstjenester og tilretteleggende virksomhet inngår i administrasjons- og gjennomføringskostnadene, skal dette redegjøres for i årsrapporteringen.

Administrasjons- og gjennomføringskostnader defineres som:

- a) *Personalkostnader*: Lønnsutgifter, pensjon, sosiale kostnader og øvrige personalkostnader.
- b) *Overhead*: Indirekte kostnader knyttet til medarbeidere, som for eksempel IT, kontorkostnader og tilknyttede administrative tjenester.
- c) *Reisekostnader*: Innenfor rammen av statens reiseregulativ.

Andre driftskostnader knyttet til ordningen, som for eksempel trykksaker og kjøp av konsulenttjenester, skal rapporteres som prosjektkostnader og skal også dekkes innenfor ordningens rammer.

Kap. 552, post 72 har stikkordet ”kan overføres”. Dette innebærer at ubrukte midler som forvaltes av departementet og Mentor AS kan overføres fra budsjettåret til de to påfølgende budsjettårene.

II TILSKUDDSFORVALTNING

Tilskuddsforvaltere skal følge bestemmelsene for etablering og forvaltning av tilskuddsordninger og enkelttilskudd i kap. 6 i Bestemmelser for økonomistyring i staten.

1. KRAV OG VILKÅR FOR PROGRAMBESKRIVELSER OG REGELVERK FOR TILSKUDDSORDNINGER

Tilskuddsforvaltere på kap. 552, post 72 skal utarbeide beskrivelser av forslag til program/tiltak og tilskuddsordninger. Disse skal være i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten kap. 6.2, og skal godkjennes av departementet. Det skal legges vekt på forslagenes regionale forankring og forventet betydning for lokal og regional næringsutvikling.

Programbeskrivelser/regelverk for tilskuddsordninger skal normalt inneholde:

- Bakgrunn, regionalpolitisk begrunnelse og forventet nytte av tiltaket.
- Beskrivelse av overordnede mål, program-/prosjektmål og resultatmål.
- Beskrivelse av målgruppe(r) for tiltaket.
- Beskrivelse av geografisk innretning og nedslagsfelt.
- Beskrivelse av tildelingskriterier, herunder beregningsregler for tilskudd.
- Beskrivelse av kriterier for måloppnåelse.
- Beskrivelse av strategier og arbeidsmetoder for hvordan målene søkes nådd.
- Beskrivelse av nåsituasjon og programmets/tiltakets forventede regionale effekter, samt kvantitative og/eller kvalitative resultatmål og resultatindikatorer.
- Beskrivelse av kritiske risiko- og suksessfaktorer.
- Presentasjon av samarbeidsparter og beskrivelse av samarbeidsplaner.
- Tidsplaner for programmet, inkludert framdrift og viktige milepæler for tiltaket. Det skal foreligge plan for utfasing av program/tiltak eller ev. integrering i ordinært regionalt utviklingsarbeid.
- Budsjett og finansieringsplan for hele tiltaket, fordelt på årlige budsjetter dersom det dreier seg om flerårige programmer/tiltak. Det skal foreligge budsjettforslag for hele program-/prosjektperioden. Støttmottakers egen finansiering i tiltaket og kostnader til administrasjon/drift skal framgå. Dersom det dreier seg om oppbygging av tiltak av varig karakter, skal det foreligge plan for når og hvordan selvfinansiering kan oppnås.
- Opplegg for program/tiltaksstyring (programstyre, referansegruppe el. l.), samt angivelse av hvem som er ansvarlig for framdrift og faglig innhold.
- Beskrivelse av oppfølgingsrutiner for å sikre god intern kontroll hos tilskuddsforvalter og kontroll av informasjon fra tilskuddsmottaker.
- Angivelse av rapporteringsrutiner og evalueringer (for flerårige tiltak/programmer).

2. KUNNGJØRING

For å sikre likebehandling og forutsigbarhet skal tilskuddsforvaltere på kap. 552, post 72, informere om tiltaket på en slik måte at hele den relevante målgruppen nås. Det vises i den sammenheng til pkt. 6.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Informasjonsmateriellet skal inneholde:

- formål med ordningen
- målgruppe (krav som gjelder for å bli regnet som søker)
- kriterium for måloppnåelse
- kriterium for tildeling
- krav til rapportering
- informasjon om maksimal støtte/støttesats
- informasjon om hvilken form søknaden skal ha
- informasjon om hvilke opplysninger søknaden skal inneholde
- søknadsfrist

I tillegg skal tilskuddsforvalter informere fylkeskommuner, Innovasjon Norges hovedkontor og distriktskontorer, SIVA og Norges Forskningsråd om relevante tiltak.

3. PROSEDYRER VED SAKSBEHANDLING M.M.

Saksbehandlingen skal være i henhold til forvaltningsloven, offentleglova og arkivloven så fremst annet ikke er nedfelt. Dokumentasjon, finansiering og oppfølging skal skje i henhold til rutiner for økonomiforvaltning slik det er beskrevet i Bestemmelser om økonomistyring i staten.

Krav til søknad

Søknadene skal være skriftlige, og skal som grunnlag for vurdering blant annet inneholde:

- presise og realistiske mål som kan etterprøves
- realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitets- og resultatutredning
- kostnadsoverslag og finansieringsplan med marginer for mulige usikkerhetsmoment

Utover dette avgjør forvalter krav til innhold og form på søknadene.

Søknader om etablererstipend som gjelder Svalbard skal sendes til Innovasjon Norge, som behandler søknaden og forelegger den for Longyearbyen lokalstyre, Sysselmannen på Svalbard og vedkommende fagdepartement til uttalelse. Kopi av brev til Sysselmannen skal sendes Justisdepartementet.

Dersom søkeren ønsker å gjøre vesentlige endringer i aktiviteten som ligger til grunn for tilskuddet, må endringene godkjennes av tilskuddsforvalter før de blir satt i verk.

Krav til tilskuddsbrev og avslag på søknader

Tilskuddsforvaltere skal overfor søkere bekrefte tilskudd gjennom tilskuddsbrev eller kontrakter. Under følger krav til innhold i tilskuddsbrev. Forvalter kan tilpasse dette til egne system og kontrollrutiner, så lenge det er i overensstemmelse med Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 6.3.3.

- Navn og adresse til mottaker, organisasjonsnummer og kontonummer.
- Størrelse på tilskuddet.
- Formål og hvilke tiltak midlene kan benyttes til.
- Kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilsagnet.
- Krav om at prosjektet skal være fullfinansiert før det settes i gang.
- Eventuelle vilkår knyttet til bruken av midlene, medregnet krav til dokumentasjon før midlene kan betales ut.
- Frist for mottaker til å akseptere vilkårene.
- Tidsfrist for bortfall av tilsagn.
- Utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutiner og behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd.
- Krav til at mottakeren selv kontrollerer at den utbetalte summen er korrekt.
- Krav til rapportering.
- Krav til regnskap, ev. revisorattestasjon jf. avsnitt under, oppbevaring av regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddet.
- Ved enkeltvedtak skal det opplyses om klageadgangen, se avsnitt under.
- Opplysninger om mulige kontrolltiltak og mulige reaksjonsformer dersom mottakeren ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger, for eksempel tilbakebetaling.
- Dersom tilskudd blir gitt som bagatellmessig støtte skal dette opplyses.
- Det skal opplyses om at det i henhold til § 10 i bevilgningsreglementet og § 12 i lov om Riksrevisjonen kan Riksrevisjonen, departementet eller den departementet bemyndiger, kreve informasjon fra tilskuddsmottaker og iverksette kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene.
- Avslag på søknad skal meddeles skriftlig.

Klageadgang

Klageadgang følger reglene i forvaltningsloven, lov av 10. februar 1967, med mindre annet framgår av gjeldende lovverk, herunder bl.a. lov om Innovasjon Norge³, vedtekter for Norges forskningsråd⁴, og lov om statsforetak⁵ for SIVA.

Krav til regnskap og attestasjon fra revisor

Tilskuddsmottakere skal føre separat regnskap for bruken av midlene. For tilskuddsmottakere som mottar midler fra departementet eller Mentor AS, må det foreligge revisorattestert regnskap dersom tilskuddet overstiger NOK 100 000, før sluttutbetaling av enkelttilsagn kan foretas. Det er statsautorisert revisor eller registrert revisor som skal attestere. Tilskuddsmottakere som ikke er revisjonspliktige kan få regnskapet bekreftet av autorisert regnskapsfører. Oppdragsutførelsen skal da gjennomføres i samsvar med god regnskapsskikk og bransjestandard. Regnskapet skal være satt opp slik at det kan sammenlignes med

³ Jf. § 6 i lov om Innovasjon Norge.

⁴ I Norges forskningsråds vedtekter slås det fast at ”For Norges forskningsråds vedtak gjelder ikke forvaltningslovens regler om begrunnelsesplikt og vedtaket kan ikke påklages.”

⁵ SIVA er organisert som statsforetak, og er jf. § 4 i lov om statsforetak ikke underlagt forvaltningsloven.

budsjettoverslaget som lå til grunn for tilskuddet. Krav om revisorattesterte regnskap gjelder ikke for tilskuddsmottakere som revideres av Riksrevisjonen.

For midler forvaltet av virkemiddelaktørene, delegeres det til virkemiddelaktørene å fastsette nærmere regler for kontroll og oppfølging av tilskuddsforvaltningen, herunder attestasjon fra revisor. Virkemiddelaktørene skal dokumentere overfor departementet hvordan de følger opp kontrollen med tilskuddsforvaltningen.

4. OPPFØLGING OG KONTROLL

Registrering av tilskudd, regnskapsføring og utbetaling

Tilskuddsforvalter må etablere god internkontroll som sikrer korrekt saksbehandling i alle faser, herunder korrekt registrering, utbetaling og regnskapsføring av tilskuddsmidler og andre utbetalinger samt forebygging og avdekking av misligheter og økonomisk kriminalitet. Det vises for øvrig til Økonomiregelverket.

Rapportering

For samtlige programmer og tiltak som finansieres over kap. 552, post 72 kreves års- og sluttrapportering på framdrift og resultater fra mottaker av midlene. Det kan også stilles krav om rapportering i forbindelse med delutbetalinger. Rapporteringen skal utformes i tråd med kravene fastsatt i tilskuddsbrev, oppdragsbrev og programbeskrivelser. Omfanget av rapportering må ses i sammenheng med beløpets størrelse.

Kontroll

Departementet har det overordnede ansvaret for å påse at utviklingstiltak eller større programporteføljer som finansieres over bevilgningen er i samsvar med retningslinjene og andre gjeldende overordnede reglement/forskrifter⁶. I samsvar med blant annet § 10 i bevilgningsreglementet og § 12 i lov om Riksrevisjonen kan departementet og Riksrevisjonen iverksette kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene.

Tilskuddsforvalter må etablere betryggende kontroll med at systemet for tilskuddsforvaltning fungerer slik det er forutsatt. Basert på risiko og vesentlighet må tilskuddsforvaltere kontrollere at det drives korrekt saksbehandling, korrekt og pålitelig rapportering, at midlene kommer det angitte formålet til gode og at misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes. Basert på vurderinger av risiko og vesentlighet vil departementet, når det anses hensiktsmessig, foreta stikkprøver av om det er etablert betryggende og forsvarlig intern kontroll med tilskuddsforvaltningen.

Tilbakebetaling

Tilbakebetaling kan kreves dersom tilskuddsmottaker ikke rapporterer i tråd med det som er forutsatt i tilskuddsbrevet. Dersom tilskuddsmottakeren skal

⁶ Andre aktuelle forskrifter/regler er f.eks. Stortingets bevilgningsreglement, reglement for økonomistyring i staten og EØS-regelverket.

tilbakebetale for mye utbetalt beløp, må det etableres innkrevingsrutiner som sikrer at tilbakebetalingen gjennomføres. Dersom tilskuddsmottaker gir uriktige opplysninger, tilskudd ikke benyttes etter intensjonene eller dersom tiltaket krever mindre kapital enn forutsatt, skal tilskuddsforvalter kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt.

Dersom departementet⁷ eller EFTAs overvåkingsorgan ESA⁸ finner at støtte er gitt i strid med EØS-avtalens regelverk for offentlig støtte, kan støtten kreves tilbakebetalt.

5. EVALUERINGER

Departementet og tilskuddsforvalter skal sørge for at det gjennomføres nødvendige evalueringer av tiltak og bruken av midler. Kostnader til evaluering av virkemiddelaktørens programmer er satt av innenfor rammene. Normalt bør tiltak som er særlig kostnadskrevende, der observerbare effekter oppstår over tid, eller som er forsøksrettet, bli underlagt evalueringer. Valg av evalueringsform og tidspunkt for evaluering bør besluttes ved programmets/tiltakets oppstart. Evalueringer bør utføres av institusjoner uten tilknytning til de aktørene som deltar i programmet. Departementet står for øvrig fritt til å innhente informasjon om tiltak og måloppnåelse.

⁷ Jf. forskrift av 4. desember 1992 om offentlig støtte § 5.

⁸ Jf. lov av 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 3.

Vedlegg 2 Krav og veileder til statistikkrapportering for kap. 551, post 72 (Sist revidert november 2014)

Dokumentet inneholder krav og veileder til rapportering av gitte tilsagn til Forskningsrådet over kap. 551, post 72 (statistikkdelen). Det vises til målene for bevilgningen slik de fremkommer i tildelingsbrevet.

1. Krav til innhold i statistikkrapporteringen

- Prosjektnavn: Hvert enkelt tilskudd skal registreres som unike prosjekter. (Eks. VRI+fylke).
- Type midler: Her registreres det om det er et program (eks. VRI, FiN) eller andre typer prosjekter, tiltak eller tjenester (eks. analyser, utredninger mv.)
- Kategorier: Prosjektene kategoriseres etter hovedmål og kategorier (se veileder).
- Målgrupper: Kvinneandeler rapporteres etter Forskningsrådets egne indikatorer og redegjøres for i årsrapporten. I denne rapporteringen skal det rapporteres på om prosjektet er kvinnerettet, se definisjon under.
- Geografi: Tiltaket skal registreres i den eller de kommunene hvor tiltaket får størst effekt. Jo mer stedbundet prosjektet er, dess færre kommuner skal registreres.
- Administrasjons- og gjennomføringskostnader: Kostnader knyttet til forvaltningen av midlene per program.

2. Veileder til rapporteringskategoriene

Hovedmål KMD	Resultatmål KMD	Kategori	Kategori nr
1. Økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurransedyktig næringsliv	1.2 Utvikle lokale og regionale næringsmiljøer	Regional FoU og innovasjon (VRI)	1230
2. Forbedre lokale og regionale rammebetingelser for næringsliv og befolkning.	2.1 Styrke tilgang på relevant kompetanse i arbeidsmarkedene.	Utvikling av kurs eller utdanningstilbud som er relevant for det regionale arbeidslivet	2110

Nedenfor følger en nærmere beskrivelse av kategoriene:

1230 – Regional FoU og innovasjon (VRI)

Kategorien gjelder virkemidler for regional forskning og utvikling og innovasjon. VRI er Forskningsrådets særlige satsing på innovasjon gjennom samhandling. VRI skal utvikle kunnskap om og evne til samhandlings- og innovasjonsprosesser i regionene og fremme forskningsbasert innovasjon i norsk nærings- og arbeidsliv.

Dette gjøres ved:

- Å styrke samhandling for kunnskapsflyt mellom bedrifter, forskningsmiljøer og offentlige aktører

- Å mobilisere til og øke kvaliteten på forskningsbaserte utviklingsprosesser i bedrifter, offentlige virksomheter, nettverk og regioner
- Å gjennomføre innovasjonsfaglig forskning med regional betydning

Samhandlingsprosjektene skal sikre god kunnskapsflyt mellom bedrifter, forskningsmiljøer og offentlige aktører og slik styrke de regionale innovasjonssystemene. VRI skal være en pådriver for forskningsbaserte utviklingsprosesser og få fram gode forskningsprosjekter til regionale, nasjonale og internasjonale finansieringsordninger. Samhandlingsprosjektene har et sett av virkemidler som benyttes i dette arbeidet.

Innovasjonsforskningen er den andre hoveddelen av programmet. VRI finansierer innovasjonsfaglige forskningsprosjekter og den innovasjonsfaglige forskerskolen NORSI, Norwegian Research School in Innovation. Forskningsprosjektene skal ha regional betydning og bedre kunnskapsgrunnlaget for innovasjonsarbeidet.

2110 – Utvikling av kurs eller utdanningstilbud som er relevant for det regionale arbeidslivet

Kategorien omfatter tiltak som

- fremmer desentralisert utdanning, herunder nettbaserte undervisningstilbud
- kobler utdanningsbehov i næringslivet og relevante utdanningsmiljøer
- utvikling av undervisningsopplegg og opplæringsplaner for nye studietilbud og for tilbud av etter- og videreutdanninger med relevans for arbeidslivet
- annet skole-/næringslivssamarbeid med relevans for det regionale arbeidslivet

Kategorien skal ikke benyttes for trainee-ordninger/hospitering (2120).

Nærmere definisjon av kvinnerettet tiltak:

For flerbedrifts-, nettverks- og klyngeprosjekter skal dette defineres som kvinnerettet dersom prosjektet bidrar til å fremme kvinners deltakelse i næringslivet. 0 = nei, 1 = ja. Ellers vises det til Forskningsrådets egne indikatorer for å måle kjønnsbalanse.

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4935-

29.01.2015

Statsbudsjettet 2015 – tildeling til Norges forskningsråd

Kulturdepartementets budsjett for 2015 ble vedtatt av Stortinget 10. desember 2014.

Dette brevet beskriver oppgaver, mål og krav til rapportering knyttet til Kulturdepartementets tildeling til Norges forskningsråd i 2015.

Tildelingsbrevet utfyller de mål og føringer som framgår i Prop. 1 S (2014-2015) for Kulturdepartementet og tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet datert 9. januar 2015.

1. Mål for Norges forskningsråd

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådets virksomhet som gjelder fra budsjettåret 2015. Målene er felles for alle departementene som tildeler midler til Norges forskningsråd:

- økt vitenskapelig kvalitet
- økt verdiskaping i næringslivet
- møte store samfunnsutfordringer
- et velfungerende forskningssystem
- god rådgiving

For ytterligere omtale av regjeringens mål for Forskningsrådet samt regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og strategier, viser vi til kap. 2 og 3 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2015.

2. Sektorpolitiske prioriteringer

Kulturdepartementets bevilgninger til Norges forskningsråd skal bidra til å legge til rette for kvalitet, økt volum og kapasitet på kultur- og medieforskningsområdet, og bidrar også til å underbygge målene i strekpunkt 1 og 4 i kap. 1 ovenfor.

3. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2015

For 2015 stiller Kulturdepartementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

<i>Kapittel og post</i>	<i>Tildeling</i>
Kap. 320 Allmenne kulturformål, post 52 Norges forskningsråd	12 654 000 kroner
Kap. 335 Mediestøtte, post 73 Medieforskning og etterutdanning	8 500 000 kroner

Beløpene vil bli utbetalt til kontonummer 8276.01.00168 i begynnelsen av februar 2015.

Av bevilgningen under kap. 320, post 52 skal 5 423 000 kroner gå til forskningsprogrammet *Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger* (SAMKUL).

Bevilgningen under kap. 335, post 73 samt 7 231 000 kroner av bevilgningen på kap. 320, post 52 skal gå til det handlingsrettede forskningsprogrammet om kultur og mediesektoren (KULMEDIA). Formålet og føringene for arbeidet med programmet er beskrevet i departementets oppdragsbrev til Forskningsrådet datert 25. mars 2014.

4. Oppdrag fra Kulturdepartementet

Utover oppgaver knyttet til programmene SAMKUL og KULMEDIA har ikke Kulturdepartementet særskilte oppdrag til Forskningsrådet for 2015. Eventuelle endringer, eller ytterligere tildelinger for 2015 vil bli formidlet gjennom tillegg til tildelingsbrevet i løpet av året.

5. Krav til rapportering for 2015

Norges forskningsråd skal utarbeide en rapport om bruk av bevilgningen i 2015. Rapporten skal ta utgangspunkt i programmene SAMKUL og KULMEDIA og omfatte:

- bruk av bevilgningen
- antall forskningsprosjekter
- informasjons- og formidlingsaktivitet
- rekruttering
- internasjonalisering

Vi ber om at rapporten også inneholder kvalitative vurderinger av måloppnåelse i programmene og Kulturdepartementets sektorpolitiske prioriteringer nevnt i pkt 2.

Fristen for den departementsvise rapporteringen for 2015 er 15. mars 2016. For øvrig viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for fullstendig oversikt over frister og krav til rapportering.

6. Styringsmøte

Kulturdepartementet vil invitere Norges forskningsråd til styringsmøte i mai 2015. Tema for møtet vil blant annet være årsrapport for 2014, vedtatt budsjett for 2015 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2016.

Med hilsen

Kjell Myhren (e.f.)
ekspedisjonssjef

Øivind Danielsen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi: Kunnskapsdepartementet, Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 2700 St. Hanshaugen
0131 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	13/1456	10.02.2014

Statsbudsjettet 2014 – Tildeling til Norges forskningsråd

Landbruks- og matdepartementet legger med dette frem tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2014. I tildelingsbrevet legges premissene for hvilke hovedoppgaver Norges forskningsråd skal utføre i 2014, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Tildelingsbrevet utfyller de føringer og mål som ligger i Prop. 1 S (2013-2014) fra Landbruks- og matdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 fra Finansdepartementet, samt Innst. 12 S (2013-2014).

Tildelingsbrevet har følgende innhold:

1. Orientering om budsjettet for 20142
Orienteringssaker.....3
Styringsopplegg3
Øvrige rammer for tildelingen fra Landbruks- og matdepartementet3
2. Konkretisering av målene for Landbruks- og mat-departementets tildeling for 2014
Post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstituttene7
3. Dialog og planlagte møter8

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Avdeling for forskning,	Saksbehandler
Postboks 8007 Dep	Akersgt. 59	22 24 90 90	innovasjon og	Anine Norgren-Jahnsen
			regionalpolitikk	22 24 92 66
0030 Oslo		Org no.	Telefaks	
		972 417 874	22 24 91 50	

1. ORIENTERING OM BUDSJETTET FOR 2014

For 2014 stiller Landbruks- og matdepartementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Område	Kr
Kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet	249 651 000
Kap. 1137 post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m	177 474 000
Sum	427 125 000

Forskningsaktivitet over kap. 1137 post 50

For 2014 legges det opp til følgende fordeling på sentrale forskningsprogrammer:

Program	Kortnavn	Fordeling i mill. kroner
Bærekraftig verdiskaping i mat og biobaserte næringer	BIONÆR	172, 068
Stort program energi	ENERGIX	38, 695
Stort program for klima	KLIMAFORSK	7, 000
Norsk miljøforskning mot 2015	MILJØ2015	5, 250
Etiske, rettslige og samfunnsmessige aspekter ved bio-, nano- og nevroteknologi	ELSA	1,000

Presiseringer av bevilgningen på programnivå:

Bevilgningen til BIONÆR økes med 11,758 mill. kroner til styrking av satsing for å øke matproduksjonen, tilpasse produksjonen til et endret klima og øke konkurransevnen i næringsmiddelindustrien. Bevilgningene til forskningsprogrammene ENERGIX, Miljø 2015, KLIMAFORSK og ELSA videreføres på samme nivå som i 2013. Øvrige forpliktelser videreføres i samsvar med Forskningsrådets nullvekstforslag for 2014.

Basisbevilgninger over kap. 1137 post 51

Bevilgningen over kap. 1137 post 51 omfatter basisbevilgninger til Bioforsk, Norsk senter for bygdeforskning, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning, Veterinærinstituttet og Norsk institutt for skog og landskap og strategisk instituttsatsing til Nofima. Bevilgningene over post 51 reduseres i 2014 med 10 mill. kroner. Landbruks- og matdepartementet har vurdert fordelingen mellom instituttene opp mot målene i Regjeringens landbruks- og matpolitikk, og legger fram følgende fordeling:

- Bygdeforskning får en ekstra reduksjon på 200 000 kroner.
- Resten av kuttet gjennomføres prosentvis likt for alle instituttene

- Det strategiske matprogrammet i regi av Nofima og husleiekompensasjonen til Bioforsk er unntatt reduksjonen.

Utbetalingsplan

Beløpet som tildeles i tråd med dette tildelingsbrevet blir overført til virksomheten etter følgende utbetalingsplan:

- Medio februar med kr 106 781 250
- Primo april med kr 106 781 250
- Primo juni med kr 106 781 250
- Medio oktober med kr 106 781 250

Orienteringssaker

Departementet har satt av 9,947 mill. kroner til husleiekompensasjon for Bioforsk, herunder 1,886 mill. kroner i rammen til post 50 og 8,061 mill. kroner i rammen til post 51.

Styringsopplegg

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet et felles mål- og resultatstyringssystem (MRS-system) for departementenes tildeling av midler til Norges forskningsråd. For en nærmere omtale av departementenes MRS-system for tildelinger til Forskningsrådet, vises det til Prop. 1 S (2013-2014) fra Kunnskapsdepartementet.

Landbruks- og matdepartementet har sektoransvar for forskning og innovasjon innenfor departementets områder. For å konkretisere målstrukturen på landbruks- og matområdet har Landbruks- og matdepartementet konkretisert åtte delmål for forskning og innovasjon. Disse er omtalt i kapittel 2. Departementet vil i dialog med Forskningsrådet utvikle et opplegg for hensiktsmessig rapportering på departementets områder blant annet med sikte på forenkling.

Det vises til omtale av fellesføringer knyttet til risikovurderinger, rapporteringsfrister og krav i forbindelse med oversendelse av budsjett dokumenter, og andre felles føringer fra departementene, i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2014.

Øvrige rammer for tildelingen fra Landbruks- og matdepartementet

Forskningen skal bidra til at de overordnede landbruks- og matpolitiske målene – matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk – blir nådd. Gjennom Meld. St. 9 (2011-2012) *Landbruks- og matpolitikken – Velkommen til bords* og St.meld. nr 39 (2008-2009) *Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen*, har Stortinget sluttet seg til at det skal legges til rette for en kontinuerlig høy kunnskapsproduksjon for å nå målene. Det vises i tillegg til Meld. St. 18 (2012 – 2013) *Lange linjer – kunnskap gir muligheter* og Meld. St. 33 (2012 – 2013) *Klimatilpasning i*

Norge og Nærings- og handelsdepartementets Meld. St. 39 (2012 – 2013) Mangfold av vinnere - Næringspolitikken mot 2020.

Departementet legger til grunn at det tilstrebes en god samordning med Fondet for Forskningsavgift på landbruksprodukter og forskningsmidler over Jordbruksavtalen.

Forskningsrådet bes videre om å legge til rette for et hensiktsmessig samarbeid mellom ulike programmer, samt å sikre god samordning med Innovasjon Norges og SIVAs virkemidler.

Departementet har klare forventninger til resultatoppnåelse og god rapportering på prioriterte temaer med relevans for næringen og forvaltningen. Forskningsrådet skal i 2014 videreføre arbeidet med utvikling av hensiktsmessig dialogform og gode rutiner for rapportering.

2. KONKRETISERING AV MÅLENE FOR LANDBRUKS- OG MAT-DEPARTEMENTETS TILDELING FOR 2014

Forskningsrådets innsats skal innrettes slik at den støtter opp under de overordnede målene for norsk landbruks- og matpolitikk.

Landbruks- og matdepartementet har i Prop. 1 S (2013 – 2014) definert åtte delmål for landbruks- og matforskningen. Delmålene skal bidra til en langsiktig måloppnåelse, i tillegg til å definere særskilte prioriteringer innenfor hvert budsjettår.

Landbruks- og matforskningen skal støtte opp under en kostnadseffektiv matproduksjon og legge til rette for næringsutvikling og fremtidig vekst i tråd med bioøkonomien.

Delmål 1 Økt bærekraftig produksjon av nok og trygg mat innenfor et endret klima

Produksjon av nok og trygg mat til befolkningen er landbrukets viktigste rolle. For å nå et mål om økt produksjon av nok og trygg mat, samtidig som nødvendige miljø- og klimahensyn ivaretas, er det avgjørende å sikre økt produktivitet og best mulig utnyttelse av tilgjengelige landbruksarealer. Kunnskap knyttet til agronomiske fagområder og klimatilpasset produksjon er nødvendig både for å møte utfordringene og for å realisere mulighetene innenfor et endret klima. Departementet mener det er spesielt viktig å øke forskningsinnsatsen på dette området. Satsingen for økt matproduksjon skal sees i sammenheng med utredninger utført i 2013 av ekspertgruppene for korn og storfekjøtt, samt kunnskapsgrunnlag for husdyrforskning. Bevilgningen skal også bidra til kunnskapsutvikling som sikrer god plante- og dyrehelse, trygg mat og et landbruk som tar nødvendige hensyn til dyrevelferd, natur og miljø innenfor et endret klima. For å legge til rette for aktivt internasjonalt samarbeid og god arbeidsdeling, skal

forskningsinnsatsen på området mat og klima sees i sammenheng med det europeiske fellesprogrammet JPI FACCE - *Agriculture, Food security and Climate change*.

Delmål 2 Økt bærekraftig produksjon av skog innenfor et endret klima

Det er behov for mer kunnskap om effektiviseringsmulighetene i verdikjedene og mer kunnskap om gode avveininger mellom næring og miljøhensyn. For å ivareta og øke skogproduksjonen trengs det ny kunnskap om klimaendringenes påvirkning.

Infrastruktur er viktig for effektiv virkesforsyning, aktiv forvaltning og tiltak for tilpasninger til endret klima. Det vil også være viktig å øke kunnskapen om hvordan man kan forebygge skader på infrastrukturen i skogbruket og løse andre driftstekniske utfordringer som følger av et endret klima. Forskningsinnsatsen knyttet til bærekraftig skogbruk, økt bruk av tre for verdiskaping og reduksjon av utslipp fra byggsektoren skal videreføres i 2014.

SKOG22

Det er behov for å styrke konkurransekraften i verdikjedene for skogprodukter. Dette er bakgrunnen for at det i 2013 ble nedsatt en strategigruppe som skal utarbeide en strategi for økt konkurranseevne i skogsektoren – Skog22. Strategien skal omfatte alle forhold som kan bidra til økt konkurranseevne i de skogbaserte verdikjedene, herunder forskning, utvikling, innovasjon og kunnskapsformidling. Strategigruppa er bredt sammensatt med personer fra hele verdikjeden.

Det er ventet at SKOG22-prosessen vil avdekke konkrete FoU-behov, både kort- og langsiktige, som skal bidra til å utvikle skogbasert næringsliv som en betydelig leverandør til en mer biobasert nasjonal økonomi. Dette vil være tverrsektorielt og omfatte både samfunnsforskning og teknologisk forskning.

Departementet forventer at Innovasjon Norge og Forskningsrådet gjennom sekretariatet legger til rette for at gruppa lykkes med å legge fram forslag til en helhetlig strategi for verdikjeden knyttet til skogbruket.

Delmål 3 Reduksjoner i utslipp til luft og vann og et høyt opptak av CO₂ i skog og jord

Kunnskap som sikrer økt opptak av CO₂ i skog og i jord, økt bruk av tre og produksjon av fornybar energi, medregnet bioenergi, vannkraft og vindkraft er avgjørende for å optimalisere sektorens bidrag i klimasammenheng.

På biogassområdet vil teknologiutvikling samt optimal drift og organisering knyttet til produksjon være viktige innsatsområder for å redusere kostnadene og øke lønnsomheten. På dette området bør forskningssamarbeid mellom landbruket og andre sektorer om kunnskaps- og teknologiutvikling vektlegges.

Forskningsinnsatsen rettet mot områdene biovarme, biogass og biodrivstoff, og opptak og lagring av karbon i skog skal videreføres i 2014.

Delmål 4 Økt innovasjon og konkurranseevne

Landbruks- og matforskningen skal støtte opp under en bærekraftig bioøkonomi der de biobaserte næringene og tilhørende industrier står sentralt. Høy forskningsaktivitet er spesielt viktig for å opprettholde og styrke konkurranseevnen i skog- og næringsmiddelindustrien, som baserer sin produksjon på norske landbruksbaserte råvarer. For 2014 vil departementet prioritere forskning for å øke konkurransekraften i næringsmiddelindustrien. I dette arbeidet står den brukerstyrte forskningen sentralt. Forskningsrådet skal samarbeide med Innovasjon Norge, forskningsinstituttene og SIVA om å øke innovasjonsgraden i sektoren. Den næringsrelevante forskningen skal støtte lokale og regionale innovasjonssystemer. I den forbindelse videreføres midlene til *Virkemiddel for regional FoU og innovasjon* i 2014. Det er et mål å øke innsats og resultater fra kommersialisering av forskningsresultater. Forskningsrådet skal legge til rette for en slik utvikling.

Delmål 5 God kunnskapsutvikling for forvaltningen

En målrettet politikktutforming med gode beslutninger for landbruks- og matsektoren krever kontinuerlig tilgang på oppdatert kunnskap. Sentralt i forskning for forvaltningen står regjeringens ansvar for å sikre trygg mat, dyre- og plantehelse, dyrevelferd, miljøhensyn, genetiske ressurser, virkning av økonomisk støtte i forhold til målene for sektoren, landbrukets rolle og bidrag i lokal og regional utvikling og hvordan ulike drivkrefter påvirker utviklingen i landbruket, samt forholdet mellom landbruket og samfunnet for øvrig. For å støtte opp under forvaltningens behov for kunnskap, og som ledd i utvikling av landbrukets verdikjeder, er det behov for økt samfunnsfaglig forskning innenfor departementets prioriterte forskningsområder.

Delmål 6 Høy kvalitet og relevans i forskningen

De landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene skal være effektive, levere forskningsresultater av høy kvalitet og relevans, og ha godt omdømme og høy internasjonal konkurransekraft. For å styrke konkurranseevnen i hele verdikjeden for mat, tre, energi og tjenester er det et mål å øke den næringsrelevante forskningen og bidra til at næringslivet styrker sin egen forskningsinnsats og i større grad nyttiggjør seg av forskningsbasert kunnskap. God rekruttering og moderne infrastruktur for forskning er også viktig for å øke kvaliteten.

Delmål 7 Høy internasjonalisering av forskningen

Det er et mål å styrke internasjonalt samarbeid i sektoren. Norges forskningsråd skal sikre at de nasjonale forskningsprogrammene videreutvikler sitt strategiske, tematiske og finansielle samspill inn mot den europeiske forskningsarenaen, og legge grunnlaget for at de landbruks- og matfaglige miljøene styrker sin internasjonale posisjon. Det skal arbeides videre og legges til rette for norsk deltakelse i EUs nye rammeprogram for

forskning og innovasjon, Horisont 2020, ulike ERA- NET og aktuelle fellesprogrammer (JPI). Departementet vil også i 2014 rette innsatsen mot det felleseuropeiske programsamarbeidet JPI- FACCE –*Agriculture, Food security and Climate change*.

Det skal arbeides videre for å legge til rette for et godt nordisk samarbeid. Nordisk komité for jordbruks- og matforskning (NKJ) skal støtte opp under forsknings- og innovasjonssystemene i de nordiske landene som en felles plattform for nordiske initiativ internasjonalt. Det bilaterale forskningssamarbeidet med Nord – Amerika, Kina og India skal videreføres der dette er faglig relevant og hensiktsmessig.

Delmål 8 Effektiv kommunikasjon og formidling

Landbruks- og matforskningen skal følges opp med målrettet formidling slik at ny kunnskap på en rask og effektiv måte når ut til de aktørene som kan ha nytte av den. Instituttene er sentrale i kunnskapsformidlingen. Norsk Landbruksrådgiving og Skogbrukets Kursinstitutt er viktige bindeledd mellom forskningsmiljøene og primærjordbruket/ skogsektoren. Forskningsrådet skal sikre god forskningsformidling og bidra til at resultater fra forskning tas i bruk.

Andre føringer for tildelinger fra Landbruks- og matdepartementet

Departementet legger vekt på å opprettholde og videreutvikle gode kunnskapsklynger for norsk landbruk. Det settes av 3 mill. kroner til miljøene for norsk landbruk og anvendt bioteknologi i Hamarregionen. Midlene skal gi miljøene mulighet til å videreutvikle sin virksomhet som pådrivere for ytterligere verdiskaping og arbeidsplasser innen de biobaserte næringene. Forskningsrådet skal i samråd med Innovasjon Norge og SIVA finne en egnet måte for innretning av disse midlene.

Landbruks- og matdepartementet har satt i verk kompetansehevende tiltak for å styrke de landbruksfaglige miljøene ved Høyskolen i Nord-Trøndelag og Høyskolen i Hedmark. For 2014 settes det av ytterligere 1 mill. kroner til Høyskolen i Nord-Trøndelag. I tillegg til å være kontaktpunkt ovenfor de to høyskolene, ber departementet Forskningsrådet om å bidra til å sikre høy kvalitet og relevans i satsingen, herunder vurdere faglig samarbeid/nettverk mot andre miljøer.

Post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstituttene

Landbruks- og matdepartementets midler til basisbevilgninger til forskningsinstituttene skal bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging i instituttene. For å oppnå en rasjonell ressursutnyttelse skal det være et nasjonalt samarbeid og arbeidsdeling mellom de landbruks- og matvitenskapelige forskningsinstitusjonene. Formålet er å styrke instituttene som leverandører av anvendt forskning til næringsliv, forvaltning og samfunnet for øvrig. Forskningsrådet skal gjennom basisbevilgningen bidra til videreutvikling av den forskningsfaglige kvaliteten ved landbruks- og matinstituttene.

Den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene består av grunnbevilgninger og strategiske bevilgninger. Grunnbevilgningene består av en fast og en resultatbasert

del. For primærnæringsinstituttene skal 2,5 prosent av grunnbevilgningsrammen benyttes til resultatbasert omfordeling i 2014.

Inntil 30 pst. av basisbevilgningen på fordelingsarenaen for primærnæringsinstituttene kan benyttes til strategiske instituttbevilgninger.

3. DIALOG OG PLANLAGTE MØTER

Departementet vil avholde et kontaktmøte våren 2014. Dagsorden vil blant annet være Forskningsrådets årsrapport for 2013, og Forskningsrådets budsjettforslag for 2015. Videre vil det bli avholdt et kontaktmøte primo desember 2014. Temaet for desembermøtet vil blant annet være foreløpig tildelingsbrev og Forskningsrådets innspill til store satsinger for 2015.

Med hilsen

Frøydis Vold (e.f)
ekspedisjonssjef

Kirsti Gustad
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur

Kopi:
Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet
Klima- og miljøverndepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Olje- og energidepartementet
Bioforsk
Bygdeforskning
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning
Norsk institutt for skog og landskap
Veterinærinstituttet
Statens landbruksforvaltning (SLF)

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref

Vår ref

Dato

14/6949

16.01.15

Norges forskningsråd – Tildelingsbrev 2015

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2015 i Prop. 1 S (2014-2015), Innst. 12 S (2014-2015), Innst. 2 S (2014-2015) Tillegg 1 og Stortingets budsjettvedtak av 11. desember 2014.

Gjennom dette tildelingsbrevet gir Nærings- og fiskeridepartementet rammer og føringer til Norges forskningsråd for forvaltning av midler over kap. 920 post 50 for 2015. Nærings- og fiskeridepartementet viser til tildelingsbrev til Forskningsrådet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement.

Kapittel- og poststruktur er i 2015 endret som følge av endringene i departementsstruktur fra 1.01.2014. Kap. 920 post 50 omfatter tidligere kap. 920 post 50 Tilskudd, post 51 Tilskudd marin forskning, post 52 Basisbevilgning primærnæringsinstitutter, og deler av tidligere kap. 928 Marin forskning og utvikling post 74 Tilskudd marin bioteknologi mv. Det konstitusjonelle ansvaret for tilskuddet over kap. 920 post 50 er delt mellom fiskeriministeren og næringsministeren.

I 2015 økes bevilgningene til Forskningsrådet over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett (kap. 920 post 50) med totalt 168,6 mill. kroner, til en samlet bevilgning på om lag 2,06 milliard kroner.

For 2015 er bevilgningene til Norges forskningsråd over Nærings- og fiskeridepartementets

budsjett, kap. 920 post 50, fordelt som følger:

Formål	Nærings- ministeren	Fiskeri- ministeren	(i 1000 kroner)
			Totalt
Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	994 000	271 943	1 265 943
Tilskudd til institutter og annen infrastruktur	443 350	134 270	577 620
Tilskudd til kommersialisering og nettverkstiltak	165 850	4 000	169 850
Tilskudd til andre tiltak	42 500	0	42 500
Sum	1 645 700	410 213	2 055 913

Det er gjort mindre justeringer i fordelingen av midlene i forhold til Prop. 1 S (2014-2015).

2. MÅL FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

MRS-mål

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Forskningsrådets virksomhet fra 2015:

- Økt vitenskapelig kvalitet
- Økt verdiskaping i næringslivet
- Møte store samfunnsutfordringer
- Et velfungerende forskningssystem
- God rådgiving

Det vises til Prop. 1 S (2014-2015) og tildelingsbrev 2015 fra Kunnskapsdepartementet til Norges forskningsråd for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt målene regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd fra 2015.

Systemet for styring av Forskningsrådet vil utvikles videre i 2015. 2015 er således et overgangår til et nytt MRS-system fra 2016, og det vil arbeides videre med utvikling av strategiske områder og styringsparametre/indikatorer i det nye MRS-systemet. For 2015 videreføres derfor det foreliggende rapporteringssystemet for Nærings- og fiskeridepartementets tildelinger til Forskningsrådet, jf. vedlegg 1.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra NFD

Den overordnede målsettingen med Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til Forskningsrådet over kap. 920, post 50 er at midlene skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer. Bevilgningen til Norges forskningsråd skal bidra til å innfri dette målet. NFDs bevilgninger til Forskningsrådet retter seg derfor i hovedsak mot Forskningsrådets mål om økt verdiskaping i næringslivet. Departementet har også bevilgninger som skal bidra til målet om et velfungerende forskningssystem og målet om å møte store samfunnsutfordringer. I årsrapporten for 2015

vil vi derfor følge opp Forskningsrådet på disse tre målene. I tillegg vil vi følge opp Forskningsrådets måloppnåelse på målet god rådgiving.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2015

Kap. 920 post 50 Norges forskningsråd

Departementet har en generell forventning om at Forskningsrådet følger opp føringene som ligger i regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning for budsjettåret 2015, herunder at det foretas en vektlegging av de innsatsområdene som er spesifisert under hver av langtidsplanens seks langsiktige prioriteringer.

Innenfor de programmer og områder der det er relevant, forventer Nærings- og fiskeridepartementet at Forskningsrådet vektlegger miljøeffekter og bærekraft ved ny teknologi og nye løsninger gjennom sin prosjektseleksjon.

3.1 Forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om å møte store samfunnsutfordringer tildeles totalt 1 265,9 mrd. kroner til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid er fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Forskningsprogrammer	897 750	263 757	1 161 507
<i>Generelle virkemidler</i>	548 600		
Brukerstyrt innovasjonsarena	523 600		523 600
Nærings-ph.d.	25 000		25 000
<i>Tematiske virkemidler</i>	349 150	263 757	
Maritim og offshore	135 100	2 900	138 000
Gassmaks	4 000		4 000
BIONÆR	3 550	40 300	43 850
Store programmer	197 600	150 930	348 530
Havet og kysten		55 600	55 600
Øvrige programmer	8 900	14 027 ¹	22 927
Internasjonalt forskningssamarbeid	96 250	8 186	104 436

¹ I tillegg til øvrige marine programmer omfatter beløpet bevilgninger til administrative tiltak.

Sum forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	994 000	271 943	1 265 943
---	----------------	----------------	------------------

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene enn det som her fremgår vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.1.1 Forskningsprogrammer – generelle virkemidler

3.1.1.1 Brukerstyrt innovasjonsarena

Nærings- og fiskeridepartementet er opptatt av at BIA bidrar til å legge et bredt grunnlag for fremtidig verdiskaping både på kort og lengre sikt, og at formålet om innovasjonsfremmende, næringsrettede og ambisiøse forskningsaktiviteter i bredden av norsk næringsliv understøttes på best mulig måte.

Departementet legger til grunn at Forskningsrådet, gjennom samspill mellom BIA og øvrige tematiske programmer, gir tilsagn til de prosjektene som best ivaretar overnevnte.

Departementet er opptatt av programmets utvikling når det gjelder stønadens utløsende effekter når det gjelder innovasjon, verdiskaping og samfunnsøkonomisk lønnsomhet, tilfanget av nye søkere samt deltagelse av mer forskningsintensive små- og mellomstore bedrifter.

3.1.2 Forskningsprogrammer - tematiske virkemidler

3.1.2.1 Marin forskning

Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til marin forskning gjennom Norges forskningsråd skal bidra til å utvikle kunnskapsgrunnlaget for økt matproduksjon fra fiskeri- og havbruk, for bedre og ny utnyttelse av marine ressurser og kunnskap for bærekraftig forvaltning av ressursene. Dette omfatter bl.a. kunnskap om sunn og trygg sjømat, samt helsemessige effekter av sjømaten. I tillegg omfatter det kunnskap for å styrke lønnsomheten og konkurranseevnen, kunnskap om betydningen av miljø og klimaendringer for sjømatproduksjon, fiskeri og havbruksnæringen og hvordan næringene må tilpasse seg.

Nærmere omtale av prioriterte forskningsområder i 2015

Bevilgningen til marin forskning (BIONÆR, Havet og kysten og øvrige marine programmer) styrkes med 15 mill. kroner i 2015 for å øke kunnskapsgrunnlaget for å videreutvikle en bærekraftig sjømatnæring, inkludert å styrke teknologiutvikling og internasjonalt samarbeid.

Det skal særlig legges vekt på forskning som kan bidra til å løse de miljømessige utfordringene i havbruksnæringen, som lakselus og rømming. Det skal legges vekt på kunnskap for å forebygge, begrense og bekjempe sykdom i havbruk og redusere produksjonstapet. Arbeidet med å utvikle nye driftsformer og teknologiske løsninger skal

styrkes. Det skal legges vekt på å stimulere teknologi- og kompetanseutveksling mellom offshore, maritim sektor og havbruksnæringen.

Miljø og klimaendringer, økt bestandsutbredelse og større aktivitet langs kysten medfører et større behov for forståelse og kvantifisering av endringene i økosystemene, blant annet som grunnlag for forvaltning og utvikling av sjømatnæringene. Det skal også legges vekt på å styrke kunnskapsgrunnlaget for hvordan næringene kan tilpasse seg endrede rammebetingelser.

Forskningsinnsats knyttet til utfordringene i nordområdene skal fortsatt vektlegges.

Bevilgninger til marin bioteknologi/marin bioprospektering er fra 2015 samlet på kap 920 post 50. Departementet vil videreføre tilskuddet til Mabit (Program for marin bioteknologi i Nord-Norge) på 6 millioner kroner gjennom Forskningsrådet.

Nærings- og fiskeridepartementet legger for øvrig til grunn at Norges forskningsråd viderefører de prioriterte satsingsområdene og programmene fra 2014, med den fullmakt som gis i pkt. 3.6.

3.1.2.2 Maritim sektor

Avsetningene til Forskningsrådet innenfor maritim sektor skal bidra til å utvikle framtidens innovative og miljøvennlige løsninger med fokus på krevende miljøvennlige operasjoner, herunder operasjoner i nordområdene, miljøvennlig energiutnyttelse, avansert transport og logistikk, og internasjonalisering.

3.1.2.3 Gassmaks

Avsetningen til Gassmaks skal bidra til utvikling av ny kunnskap og teknologiutvikling for økt innenlands verdiskaping på grunnlag av gassressursene. Departementet understreker betydningen av å øke næringslivets deltakelse i programmet. Tildelingen til programmet er for 2015 redusert med 11 mill. kroner. Det vises til tidligere og kommende dialog mht. håndtering av dette kuttet.

Bevilgningen til Gassmaks, Maroff og Bionær er for 2015 redusert med til sammen 22,61 mill. kroner. Bevilgningnivået til de øvrige programmene videreføres på om lag det samme nivå som i 2014.

3.2 Internasjonalt forskningssamarbeid

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet tildeles totalt 96,25 mill. kroner til internasjonalt forskningssamarbeid over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

3.2.1 Føringer og aktivitetskrav som gjelder for tilskuddet

Det internasjonale forskningssamarbeidet skal prioriteres. Forskningsrådet bes om å følge opp mål og implementere tiltak relatert til næringsrelevant forskning og innovasjon, som fremkommer i regjeringens strategi for Norges samarbeid med EU i Horisont 2020 og ERA. I 2015 skal Forskningsrådet i første rekke legge vekt på å videreutvikle og styrke

forskningssamarbeidet med Europa. Forskningsrådet skal videre arbeide målrettet for å styrke det næringsrettede forskningssamarbeidet på bilateralt nivå med land utenfor EU som er av særlig strategisk betydning for Norge. Primært gjelder dette USA/Canada, men også Brasil, India, Japan, Kina og Russland. Innenfor marint forskningssamarbeid er også Chile et relevant land å samarbeide med.

Forskningsrådet bes avsette hensiktsmessige beløp til EU-relaterte samarbeidsprogrammer som bl.a. JPI (Joint Programming Initiative) og JTI (Joint Technology Initiative). JPI Oceans er et viktig tiltak for å styrke det langsiktige forsknings- og utviklingsarbeidet om marin og maritim forskning i Europa, hvor Norge har en viktig rolle. Forskningsrådet skal følge opp JPI Oceans, inkludert sekretariatets behov, og det skal øremerkes inntil 3,5 mill. kroner til dette arbeidet. I tillegg styrkes Forskningsrådets rammer blant annet for å styrke norsk deltakelse i JPI Oceans' aktiviteter.

Ettersom internasjonale aktiviteter i betydelig grad forutsettes håndtert som en integrert del av de tematiske programmer, der det er samsvar mellom programmenes mål og de internasjonale aktivitetene, bes Forskningsrådet også i årets budsjett rapporteringer opplyse om hvordan finansieringen er håndtert i ulike programmer.

Bevilgningene til COST på 400 000 kroner overføres fra 2015 fra Nærings- og fiskeridepartementet kap. 920 post 50 til Kunnskapsdepartementet kap. 285 post 53. Bevilgningsnivået til øvrige programmer videreføres på om lag på samme nivå som i 2014. Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i bevilgningsnivået til disse programmene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.3 Institutter og annen infrastruktur

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 577,62 mill. kroner til institutter og annen infrastruktur over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til institutter og annen infrastruktur er fordelt som følger:

			(i 1 000 kr)
Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Basisbevilgning til teknisk-industrielle institutter	340 750		340 750
Basisbevilgning til primærnæringsinstitutter ²		107 250	107 250
Strategiske instituttbevilgninger ³		26 020	26 020
Strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte	34 600		34 600

² I 2014 tildelt over kap. 920 post 52.

³ I 2014 tildelt over kap. 920 post 52.

Nukleær virksomhet og andre infrastrukturtiltak	68 000	1 000	69 000
Sum institutter og annen infrastruktur	443 350	134 270	577 620

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse formålene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.3.1 Teknisk- industrielle institutter

Nærings- og fiskeridepartementet er arenadepartement for de teknisk-industrielle instituttene. Hovedformålet med basisbevilgningen til disse instituttene er å bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, slik at de videreutvikles som gode og relevante leverandører av anvendt forskning til næringsliv, offentlig forvaltning og samfunnet for øvrig.

Den resultatbaserte delen av bevilgningen til de teknisk-industrielle institutter tildeles etter indikatorer for kvalitet, relevans, internasjonalisering og samarbeid med universiteter og høyskoler. I tråd med dette videreføres ordningen med 10 % omfordeling av grunnbevilgningene som en hovedregel på den teknisk-industrielle arenaen. Av økningen på 19,3 mill. kroner i tildelingen til basisbevilgning, skal ca 10,6 millioner kroner anvendes til en generell priskompensasjon for hvert enkelt institutt. 10% av det prisjusterte 2013-beløpet sammen med resterende vekst på 8,7 millioner, legges i omfordelingspotten. Dermed blir omfordelingspotten noe større en 10 % i 2015.

Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Forskningsrådet ivaretar sitt strategiske ansvar for de teknisk-industrielle instituttene, og bidrar til at de videreutvikler sin rolle som nasjonale kompetansesentre for næringslivsrelevant forskning i Norge.

Forskningsrådet skal rapportere om resultater for de teknisk-industrielle instituttene i tråd med retningslinjene for basisfinansieringsordningen.

3.3.2 Basisbevilgning og annen institusjonsstøtte til primærnæringsinstitutter

Bevilgningen går til basisfinansiering av Nofima AS, Sintef Fiskeri- og havbruk og Veterinærinstituttet.

Den statlige basisbevilgningen skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og skal stimulere instituttene vitenskapelige kvalitet, internasjonalisering og samarbeid.

Den statlige basisfinansieringen av primærnæringsinstituttene består av grunnbevilgning og strategiske bevilgninger. Grunnbevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del. I 2015 skal 2,5 pst. av eksisterende grunnbevilgning omfordeles etter oppnådde resultat.

Vi viser for øvrig til fastsatte retningslinjer for de strategiske instituttsatsingene på primærnæringsareanaen.

3.3.3 Strategiske instituttbevilgninger

Nærings- og fiskeridepartementet legger til grunn at Norges forskningsråd fortsatt tildeler midler til strategiske instituttsatsinger i Havforskningsinstituttet og NIFES. Midlene skal benyttes til kunnskaps- og kompetanseoppbygging på områder av strategisk betydning.

3.3.4 Strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte

Denne posten omfatter departementets tildeling til SIMULA Research Laboratory (11 mill kroner) og bidrag til de Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) der miljøprofilen er mest eksplisitt (10 millioner kroner).

Når det gjelder bruken av midlene til Strategiske universitetsprogrammer (SUP) vil dette bli avklart på et senere tidspunkt.

3.3.4.1 Nukleær virksomhet

Det avsettes totalt 59 mill. kroner til nukleær virksomhet i 2015, der 50 mill. kroner går til Halden-prosjektet, 1 mill. kroner til Euratoms avfallshåndterings- og strålevernprosjekter og 8 mill. kroner til KLDRA Himdalen. Dette inkluderer driftskostnader knyttet til avfall fra uranrenseanlegget.

Når det gjelder 45,15 mill. kroner til IFEs nukleære virksomhet på Kjeller, ble den f.o.m. 2014 lagt inn som en del av basisfinansieringen til IFE. Nærings- og fiskeridepartementet legger mao. ingen føringer for IFE mht. hva disse midlene skal brukes til innenfor IFEs virksomhet.

Det forutsettes at Mox-forskningen ved Halden-prosjektet drives i henhold til Innst. S. nr. 126 (1998-1999) hvor forskning på og testing av Mox-brensel utelukkende skal foretas i den hensikt å bedre sikkerheten ved bruk av denne type brensel.

Bevilgningen til IFE gis under forutsetning av at IFE i 2014 har avsatt 3 mill. kroner til en stiftelse som skal bidra til finansiering av dekommisjonering av de nukleære anleggene IFE er ansvarlige for. NFD vil selv sikre at dette pålegget blir fulgt opp av IFE.

3.3.4.2 Andre infrastrukturtiltak

Når det gjelder øvrige infrastrukturtiltak økes støtten til Teknologirådet i 2015 med 1 mill. kroner til totalt 9 mill. kroner, slik at rådet kan følge opp anbefalingene i gjennomført evaluering av rådet. Støtten til Norges Teknisk Vitenskapsakademi holdes på samme nivå som i 2014, på 1 mill. kroner.

3.4 Kommersialisering og nettverkstiltak

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 169,85 mill. kroner til kommersialisering og nettverkstiltak over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til kommersialisering og nettverkstiltak er fordelt som følger, jf. Prop. 1 S (2014-2015) NFD:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Kommersialisering av forskningsresultater	151 750	4 000	155 750
Virkemidler for regional FoU og innovasjon	14 100		14 100
Sum kommersialisering og nettverkstiltak	165 850	4000	169 850

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene enn det som er beskrevet vil gi større måloppnåelse tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.4.1 Kommersialisering av forskningsresultater

Hovedmålet for programmet Forny2020 er å bidra til økt verdiskaping ved å legge til rette for at forskningsresultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner kan bli brakt ut i markedet. Programmet skal bidra til nye bedrifter og skape vekst i bedrifter som er etablert på grunnlag av offentlig finansierte forskning, ved å selektere og gi støtte til prosjekter med høy antatt samfunnsøkonomisk avkastning. Programmet skal videre stimulere til et profesjonelt, effektivt og spesialisert kommersialiseringsapparat tilknyttet offentlig finansierte forskningsmiljøer. Forskningsrådet skal raskere avklare prosjektenes markeds- og vekstpotensial. Slik vil man også raskere kunne avslutte prosjekter uten tilstrekkelig verdiskapings potensial.

Departementet legger til grunn at Forskningsrådet arbeider med å utvikle konkrete styringsparametre med indikatorer og resultatmål i tråd med de overordnede målene for programmet. Det er fra 2014 blitt innført en ordning med lokal prosjektstøtte. Forskningsrådet bes i rapporteringen for 2015 om å gi en vurdering av erfaringene med denne ordningen. Videre bes Forskningsrådet vie samarbeidet med Innovasjon Norge særlig oppmerksomhet, for slik å oppnå best effekt av de aktuelle kommersialiseringsvirkemidlene.

3.5 Andre tiltak

For å bidra til å nå målet om økt verdiskaping i næringslivet og målet om et velfungerende forskningssystem tildeles totalt 42,5 mill. kroner til andre tiltak over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Midlene til andre tiltak er fordelt som følger:

(i 1 000 kr)

Kategorier	Næringsministeren	Fiskeriministeren	Totalt
Kompetansebygging	9 500	0	9 500
Administrative støttetiltak	33 000	0	33 000
Sum andre tiltak	42500	0	42 500

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet, jf. fullmakt i punkt 3.6 nedenfor.

3.5.1 Kompetansebygging

Departementet viderefører bevilgningene til tiltak for å styrke kunnskapsgrunnet på områdene reiselivspolitik og arbeidslivspolitik i 2015.

Det er gitt følgende øremerkinger fra Nærings- og fiskeridepartementets bevilgning i 2015:

- Kunnskapsgrunnet for reiselivspolitikken – 4 mill. kroner
- Arbeidslivsforskning (VAM) – 1,5 mill. kroner.

Midlene knyttet til kunnskapsgrunnet for reiselivspolitikken skal disponeres til forskning som reiselivsnæringen kan dra nytte av og samarbeide om. Departementet legger vekt på at forskningsprosjektene er brukerstyrte, og at tildelingen skal bidra til økt samarbeid og nettverksbygging i den næringsrettede reiselivsforskningen.

Departementet bidrar videre til forskning om arbeidsliv gjennom programmet VAM (Velferd, Arbeidsliv og Migrasjon) med 1,5 mill. kroner i 2015.

Mht. eventuell støtte til nytt program for forskning om forskning og innovasjon, så vil dette bli avklart på et senere tidspunkt. Nærings- og fiskeridepartementet vil komme nærmere tilbake til Forskningsrådet mht. dette.

3.5.2 Administrative støttetiltak

Midlene skal gå til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen, informasjonstiltak, forskningsdokumentasjon med mer.

3.6 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Forskningsrådet gis, i tråd med de overordnede målsettingene for departementets tildeling, mulighet til å omfordele midler mellom de generelle virkemidlene og de tematiske virkemidlene som Nærings- og fiskeridepartementet finansierer. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller for svak kvalitet i søknadsrundene. Dersom det legges opp til større endringer i fordelingen mellom de aktuelle virkemidlene skal dette avklares med departementet i forkant. Departementene og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

4. SEKTOROVERGRIPENDE FØRINGER

Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter at Forskningsrådet følger følgende føringer som ikke er knyttet direkte til MRS-systemet og oppfølging og konkrete budsjettbevilgninger. Departementet ber om en kvalitativ vurdering av og rapportering på hvordan de sektorovergrepene, omtalt under, er håndtert i 2015.

4.1.1 Samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser, er det viktig både med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom Forskningsrådet og andre relevante virkemiddelaktører. Forskningsrådet er, sammen med Innovasjon Norge og SIVA, en viktig aktør i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst og utvikling i norsk næringsliv. Samarbeidet mellom

Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet skal resultere i tre tydelige og samkjørte aktører, der ulike virkemidler utfyller hverandre og fremstår på en helhetlig måte. Samarbeidet skal ta høyde for forskjellene i virksomhetenes egenart. Det legges vekt på at de ulike aktørene utformer omforente strategier der det er hensiktsmessig.

Samarbeidet om kommersialisering av forskningsresultater fra offentlig finansiert forskning skal utvikles med sikte på enda bedre utnyttelse av resultater fra forskning. Departementet vil også understreke at utviklingen i EU medfører et behov for tett samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene. Nærings- og fiskeridepartementet vil understreke betydningen av at Forskningsrådet særlig samarbeider med Innovasjon Norge, bl.a. på områder knyttet til internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid. Samarbeidet mellom Innovasjon Norge, SIVA og Norges forskningsråd om Invest in Norway-funksjonen, som ble opprettet i 2013, skal videreføres i 2015.

Romvirksomhet er også et viktig virkemiddel for forskning og teknologiutvikling, jf. Meld. St. 32 (2012-2013) *Mellom himmel og jord: Norsk romvirksomhet for næring og nytte*. Forskningsrådet skal derfor samarbeide med Norsk Romsenter der dette er hensiktsmessig.

Standarder er av stor betydning for verdiskaping og omstilling i næringslivet, og er viktig for innovasjon gjennom spredning av beste praksis på en rekke områder. Standard Norge bidrar til å opprettholde en nasjonal infrastruktur for standardiseringsarbeid i Norge. Betydningen av standarder er bl.a. løftet frem i Horisont2020, hvor standarder er et kriterium som blir vektlagt ved fordeling av forskningsmidler i programmet. Det er det ønskelig at Forskningsrådet har kjennskap til standardiseringssystemet. Forskningsrådet bør derfor ha dialog med Standard Norge om standardiseringsprosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, blant annet om muligheten for at flere forskere kan delta i standardiseringsprosesser.

4.1.2 Innovasjonsfremmende offentlige anskaffelser

Det offentliges store innkjøpsmakt kan legge grunnlaget for innovasjon i mange næringer samtidig offentlig sektor effektiviseres og innbyggerne får bedre tjenester. Der dette er relevant, bør Forskningsrådet derfor se innretningen av offentlige innkjøp i sammenheng med aktuelle FOU-virkemidler.

4.1.3 Miljø, miljøteknologi og bærekraft

Nærings- og fiskeridepartementet ber Forskningsrådet ha fortsatt stor oppmerksomhet på miljø og miljøteknologi og bærekraftige løsninger og ber Forskningsrådet rapportere særskilt på (årsrapport) tildelinger til dette feltet. Departementet ber Forskningsrådet ha fokus på og prioritere miljøvennlig teknologiutvikling- og løsninger i sin tildeling av midler.

4.1.4 Kvinner som målgruppe

Departementet ber Forskningsrådet arbeide for at kjønnsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Forskningsrådet.

4.1.5 OECD-prosjektet ”The Future of the Ocean Economy”

Nærings- og fiskeridepartementet bidrar sammen med OED og KD med finansiering av OECD-prosjektet ”The Future of the Ocean Economy”. Forskningsrådet er gitt i oppdrag å følge opp prosjektet i OECD. Sintef Fiskeri og havbruk er av OECD tildelt sekretariatsrollen i prosjektet, men vil kun få dekket deler av sine kostnader ved dette oppdraget. Innenfor tildelingsbrevets ramme bes Forskningsrådet dekke 300 000 kroner av Sintefs kostnader ved prosjektet, under forutsetning av at Sintef kobler inn andre relevante norske miljøer i arbeidet. Av disse skal 150 000 kroner tas over kap 920, post 50 næringsministerens ramme og de resterende 150 000 kroner over kap 920, post 50 fiskeriministerens ramme.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Forskningsrådet skal legge vekt på presis rapportering sett i forhold til innholdet i dette brevet, og sørge for å varsle departementet snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå eller tidsfrister ikke kan overholdes. Den skriftlige rapporteringen skal suppleres med muntlig orientering om utviklingen i prosjektporteføljen på ulike møter. Det vises til krav til rapportering knyttet til måloppnåelse og disponering av bevilgninger i vedlegg 1.

5.1 Styringsparametre og rapporteringskrav

Det foreliggende rapporteringssystemet for Nærings- og fiskeridepartementets tildelinger til Forskningsrådet følger i vedlegg 1, hvor en oversikt over rapportering på styringsparametre med indikatorer knyttet til delmålene er angitt. Disse er identiske med rapporteringskravene og styringsparameterne for 2014, og legges til grunn for måloppnåelse innenfor postene som fremgår av Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S (2014-2015), jf. pkt. 3 ovenfor. Disse styringsparametrene er knyttet til budsjettildeling for de enkelte programmer og virkemidler og følger disposisjonen i Nærings- og fiskeridepartementets Prop. 1 S. (2014-2015):

- Beskrivende om støtten (bevilgning/tildeling, antall prosjekter og annet)
- Utløsende effekt blant mottakerne (herunder prosjektenes finansieringskilder)
- Målbare resultater (vitenskapelige resultater, patenter, lisenser og annet)
- Kunnskapsspredning gjennom samspill (antall doktorgrader med næringsrelevans, andel internasjonale prosjekter og annet).

Forskningsrådet bes om å rapportere på styringsparametrene med indikatorer i Forskningsrådets årsrapport. Rapportering på styringsparametrene og indikatorer som beskrevet over vil være et viktig tillegg til en utfyllende kvalitativ vurdering av bruken av midlene sett i forhold til de mål og delmål som er beskrevet under punkt 2 ovenfor. De marine midlene bes omtalt spesifikt, og det bes om at det rapporteres på indikatorer i vedlegget, spesifikt for marin forskning der dette er relevant. Departementet ber også Forskningsrådet vurdere utviklingen de siste årene på de ulike målene. Departementet gjør oppmerksom på at det vil kunne være særskilte rapporteringskrav beskrevet under de ulike virkemidlene.

5.2 Risikovurderinger

Rapporteringene til departementet anses som en del av de løpende risikovurderinger som gjøres i Forskningsrådet, og som departementet bør orienteres om ved uakseptabel risiko

knyttet til bruk av midler. Risikovurderinger, og styring på bakgrunn av dette, skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll i Forskningsrådet:

- Omtale og vurdering av risiko, sannsynligheten for avvik, konsekvensen av dette og avvikets vesentlighet knyttet til virksomhetens måloppnåelse.
- Hvilken risiko som kan aksepteres. Her skal det også sies noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere avvik til et akseptabelt nivå.
- Identifikasjon og valg av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.

I årsrapporten og styrings- og budsjettmøter skal Forskningsrådet redegjøre for risikovurderinger og hvordan disse ligger til grunn for styringstiltak.

5.3 Oversikt over leveranser

Vi viser til nye krav til årsrapport og årsregnskap som er tatt inn i Bestemmelsene om økonomistyring i staten fra 1. januar 2014. Disse bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2014. Nye krav til årsrapport og årsregnskap gjelder regnskapsåret 2014. Disse bestemmelsene setter krav til innholdet i årsrapporten.

Leveranse	Tidsfrist	Mottakere
Disponering av tilsagnsfullmakter	1. februar 2015	Tilsagnsdepartementene
Årsrapport 2014	15. mars 2015	Departementene
Årsmelding 2014	15. mars 2015	Departementene
Endelig årsmelding 2014 med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2015	Departementene
Frihetsgradrapport	10. august 2015	NFD
Avviksrapport for 1. halvår 2015	20. august 2015	Departementene
Årsrapport 2015	15. mars 2016	Departementene
Avviksrapport for 2015	I årsrapporten for 2015	
Årsmelding 2015	15. mars 2016	Departementene
Årsrapport for forskningsinstituttene 2015	1. juni 2016	Departementene
Endelig årsmelding 2015 med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev	15. juli 2016	Departementene

Nærings- og fiskeridepartementet viser for øvrig til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2015 når det gjelder fellesføringer for Forskningsrådets rapportering.

5.3.1 Årsrapport

Det vises til krav til rapportering knyttet til måloppnåelse og disponering av bevilgninger i vedlegg 1. Årsrapporten skal også inneholde en rapportering for den administrative bevilgningen til Forskningsrådet. Videre skal Forskningsrådet i årsrapporten redegjøre for hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter Likestillingsloven §1a, diskrimineringsloven §3a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven §3.

Årsrapporten for 2015 skal oversendes departementene innen 15. mars 2016. Kopi av rapporten skal også sendes Kunnskapsdepartementet i elektronisk form.

5.3.2 Årsmelding

Departementene ber Forskningsrådet om å sende årsmelding for 2014, inkludert regnskap og hovedstyrets beretning innen 15. mars 2015. Endelig årsmelding med Riksrevisjonens avsluttende revisjonsbrev sendes departementene innen 15. juli 2015. Det bes om at dokumentene også sendes i elektronisk form.

5.3.3 Tilsagnsfullmakter

Det skal i regnskapsavslutningen rapporteres om disponeringen av tilsagnsfullmakter. Rapporteringen skal vise at tilsagnene er holdt innenfor fullmaktens ramme og forutsetninger. I statsregnskapet skal departementene sende inn oppgaver over utnyttelsen av tilsagnsfullmakter. Departementene som benytter tilsagnsfullmakt ber om at Forskningsrådet innen 1. februar hvert år oversender informasjon som viser hvor mye av tilsagnsfullmakten for foregående år som er bundet opp.

Det gis en tilsagnsfullmakt på 100 mill. kroner, jf. Forslag til vedtak VI, 1 i Prop. 1 S (2014-2015) knyttet til Haldenprosjektet for 2016 og 2017.

5.3.4 Avviksrapportering

Departementene ber om halvårlige rapporter om eventuelle vesentlige avvik i forhold til vedtatte planer eller tildelingsbrev. Avviksrapportene skal rettes inn mot de mål og resultatkrav som er angitt i tildelingsbrevene og gi kortfattede begrunnelser for avvikene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 1.5.1. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år

5.3.5 Evalueringer

Forskningsrådet bes rapportere om avsluttede og igangsatte evalueringer.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

I 2015 avholdes det møter for å drøfte årsrapporten for 2014 (styringsmøte), halvårsrapport for 2015 og tildelingsbrev for 2016 (styringsmøte). Forslag til møteplan:

Møte	Dato
Møte om Forskningsrådets årsrapport 2014	Mai 2015
Styringsmøte 1/2015	Juni 2015
Møte om halvårsrapport	August 2015
Styringsmøte 2/2015	November 2015

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjetil K. Jåsund
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg:

- Mål og delmål
- Rapporteringsliste over styringsparametre 2015

Kopi:

Riksrevisjonen

Helse- og omsorgsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kunnskapsdepartementet

Landbruks- og matdepartementet

Olje- og energidepartementet

Samferdselsdepartementet

Innovasjon Norge

Mabit

Patentstyret

SIVA

Rapporteringsliste over styringsparametre

<p>Mål 1: <i>Økt forskning og utvikling i og for norsk næringsliv</i></p>	<p>Delmål: 1.1 Mer forskning i næringslivet. Både i bredden og spiss 1.2 Styrket utbytte fra internasjonalt forskningssamarbeid 1.3 Styrket forskning i tråd med sektorenes og forvaltningens kunnskapsbehov</p>
STATISTIKK PÅ INNSATSAKTORER	
<p>Beskrivende om støtten Utviklingen i prosjektporteføljen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevilgning til brukerstyrt FoU (mill. kr.) fordelt på program • Antall prosjekter støttet fordelt på Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter fordelt på program • Antall nyoppstartede Innovasjonsprosjekter og Kompetanseprosjekter og bevilgninger til disse • Utvikling i dr. gradskandidater fordelt på program. Det rapporteres spesifikt på utviklingen i Nærings-PhD ordningen, ref pkt om Kunnskapsspredning gjennom samspill nedenfor • Antall norske deltagerbedrifter og antall norske og utenlandske deltakere/virksomheter totalt sett i programmene (- herav SMB) • Antall kontraktspartnere (bedrifter) fordelt på norske og utenlandske • Prosjektvolum og antall prosjekter støttet innenfor miljøteknologi, fornybar energi og energieffektivisering i relevante programmer • Innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN fra næringslivet
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne Samlet prosjektstørrelse Utløsende effekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Innsatsaddisjonalitet: Prosjektene finansieringskilder - Forskningsrådets støtte/private midler/andre offentlige midler • Antall/andel nye kontraktspartnere
<p>Målbare resultater Forskningsproduksjon Kommersialisering</p>	<p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker <p>Næringslivsresultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder • Innføring av ny teknologi (i antall bedrifter) •
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill Nettverk Doktorgrader Internasjonal deltakelse</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andel prosjekter med nettverk (min 2 deltagere) • Andel prosjekter med bedriftsnettverk (min 2 bedrifter) • Antall dr.grader med næringslivsrelevans: antall stipendiater/årsverk/avlagte dr.grader fordelt på kjønn • Nærings-ph.d.-stipendiater/årsverk/avlagte doktorgrader fordelt på bransje og kjønn • Andel prosjekter med internasjonal deltakelse (herav EUREKA-prosjekter, - herav EU-tilknyttede) • Andel utenlandske deltakere i nettverk

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

<p>Mål 2: <i>God ressursutnyttelse og bedre samhandling i forskningssystemet</i></p>	<p>Delmål: 2.1: <i>God sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og internasjonalt forskningssamarbeid</i> 2.2 <i>Ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene</i></p>
STATISTIKK PÅ INNSATSAKTØRER	
<p>Beskrivende om støtten</p> <p>Bevilget beløp Aktører</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Andel av bevilgningen som går til internasjonale partnerskap innenfor det enkelte program (Eurostars, Ecsel, Empir, AAL og evt andre) • Basisbevilgning fordelt på de teknisk-industrielle og de marine instituttene. Det bes om rapportering på fordeling av midlene på grunnlag av disse. <ol style="list-style-type: none"> 1. Vitenskapelig publisering 2. Avlagte doktorgrader 3. Internasjonale inntekter 4. Nasjonale oppdragsinntekter • Bevilgning til nukleær virksomhet Bevilgning til Teknologirådet, NTVA
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne Utløsende effekt</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter: Samlet omsetning fordelt på internasjonale inntekter og nasjonale oppdragsinntekter</p>
<p>Målbare resultater</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter og det nukleære:</p> <p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker/siteringer • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill</p> <p>Nettverk Doktorgrader</p>	<p>Teknisk-industrielle institutter og det nukleære:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall dr.gradsstipendiater/årsverk/avlagte doktorgrader fordelt på kjønn • Antall internasjonale prosjekter (instituttene) • Andel prosjekter med internasjonal deltagelse med bedrifter og institutter • Andel prosjekter med nettverk (min 2 deltagere) • Andel prosjekter med bedriftsnettverk (min 2 bedrifter)

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

<p>Mål 3: Styrket forskningsformidling og innovasjon ved økt kommersialisering av forskningsresultater</p>	<p>Delmål: <i>3.1: God og tilpasset forskningsformidling til offentlig forvaltning og allmennhet og gode læringsarenaer mellom foretak, institutter, UH-sektoren, helseforetakene og offentlig forvaltning</i> <i>3.2: Styrket kommersialisering av forskningsresultater og økt innovasjonsevne og -takt i næringsliv og offentlig sektor</i></p>
STATISTIKK PÅ INNSATSFAKTORER	
<p>Beskrivende om støtten</p> <p>Bevilget beløp Aktører</p>	<p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevilgningstall • Antall norske bedrifter- herav SMB • Utenlandske deltakere • Herav ny som kontraktspartner for Forskningsrådet • Fordelt på kontraktspartnere og deltakere
RAPPORTERINGSINDIKATORER	
<p>Utløsende effekt blant mottakerne</p> <p>Samlet prosjektstørrelse Utløsende effekt</p>	<p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevilget beløp • Private midler • Andre offentlige midler
<p>Målbare resultater</p> <p>Kommersialisering Immaterielle verdier</p>	<p>Vitenskapelige resultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artikler/Rapporter/foredrag/bøker <p>Næringslivsresultater:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antall nye: <ul style="list-style-type: none"> - prosesser/produkter/tjenester - metoder (modeller, prototyper) - patenter/lisensavtaler • Nyetableringer/nye forretningsområder • Innføring av ny teknologi (i antall bedrifter) <p>Fordelt på virkemidler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitativ vurdering av bruk av midler til informasjonstiltak og forskningsdokumentasjon •
<p>Kunnskapsspredning gjennom samspill</p>	

Vedlegg 1 til NFDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd 2015

Mål og rapportering

Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt samarbeid

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 1.2 og 2.1 anses som mest relevante for underposten Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt samarbeid. Departementets forventning er at anvendelsen av departementets midler bidrar til å utløse mer forskning i og for norsk næringsliv. Forskningsrådet skal videre bidra til god sammenheng mellom nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid, samt styrket det nasjonale utbyttet fra internasjonalt forskningssamarbeid. Departementet ber om rapportering med fokus på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene for forskningsinnsatsen på disse områdene.

Tilskudd til institutter og annen infrastruktur

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 2.1 og 3.1 anses som mest relevante for denne underposten. Forskningsrådet skal ivareta et strategisk ansvar for forskningsinstituttene med tanke på å utvikle en hensiktsmessig dimensjonert og innrettet sektor som er relevant og nyttig for næringslivet, i tråd med overordnede forskningspolitiske målsetninger. Departementet ber om rapportering på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene for forskningsinnsatsen på disse områdene.

Kommersialisering og nettverkstiltak

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Delmål 1.1, 2.2, 3.1 og 3.2 anses som mest relevant for denne underposten. Forskningsrådet skal arbeide for økt kommersialisering av forskningsresultater og arbeide for å sikre gode læringsarenaer. Departementet ber om rapportering med fokus på resultater og effekter av de offentlige bevilgningene på disse områdene.

Andre tiltak

Det vises til målene for bevilgningen til Forskningsrådet slik de fremkommer i vedlegg 1. Midlene fra departementet skal bidra til styrket forskning i tråd med sektorens og forvaltningens kunnskapsbehov, til å utløse mer forskning i næringslivet og til god og tilpasset forskningsformidling til forvaltning og allmennhet. Departementet ber om en kvalitativ vurdering av bruken av midlene på denne underposten.

For SkatteFUNN-ordningen leveres en egen årsrapport. Denne skal foreligge til 1. mai 2015.

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

14/1764

07.01.2015

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2015

Det vises til drøftinger mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd om tildelingsbrev for 2015.

Vedlagt følger tildelingsbrev for 2015.

Med hilsen

Tone Skogen (e.f.)
kst. ekspedisjonssjef

Sigmund Johansen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

2015

INNHold

1	Innledning.....	2
2	Mål for Norges forskningsråd.....	2
2.1	Felles mål- og resultatstyringssystem	2
2.2	Sektorpolitiske mål og føringer for Olje- og energidepartementet.....	2
3	Budsjettildeling og fullmakter for 2015	3
3.1	Budsjettmessige føringer og fleksibilitet	3
3.2	Fullmakt til omdisponering.....	5
4	Oppdrag for 2015.....	5
5	Krav til rapportering	5
6	Planlagte styringsmøter	6
7	Tildeling.....	6

1 Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2014-2015) fra Olje- og energidepartementet (OED) og Innst. 9 S (2014-2015). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premissene for oppgavene Norges forskningsråd skal utføre i 2015, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Videre gis det nærmere føringer for 2015.

2 Mål for Norges forskningsråd

2.1 Felles mål- og resultatstyringssystem

Regjeringen har vedtatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet fra budsjettåret 2015:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Vi viser til punkt 2 og 3 i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål.

2.2 Sektorpolitiske mål og føringer for Olje- og energidepartementet

Prioriteringene og føringene under dette punktet danner, sammen med mål- og resultatstyringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av OEDs midler til energi- og petroleumsforskning i 2015.

De sektorpolitiske målene og føringene for energi- og petroleumsforskningen er omtalt under punkt 1 Hovedmål og strategier i energipolitikken, programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2014-2015) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning og utvikling innenfor energi- og petroleumssektoren er økt langsiktig verdiskaping og en sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av de norske energi- og petroleumsressursene.

Satsingen skal føre til:

- Økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumssektoren, både når det gjelder teknologisk, naturvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig kunnskap (*Møte store samfunnsutfordringer, økt verdiskaping i næringslivet*).
- Reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten gjennom økt kunnskap og nye teknologiske løsninger (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumssektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Økt kunnskap som grunnlag for politikktutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumsressursene (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*Økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*).

- Økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont 2020 (*Økt verdiskaping i næringslivet, økt vitenskapelig kvalitet*).

Det er over angitt i parentes hvordan det felles mål- og resultatsystemet (se punkt 2.1) korresponderer med målene og føringene for regjeringens satsing på energi- og petroleumsforskning.

Øvrige føringer

Tildelingen over OEDs budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, vitenskapelig kvalitet og relevans, som ellers ikke ville blitt realisert, som ville blitt realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet. Forskningsrådet skal samtidig legge til rette for bredde i forskningen.

OED forventer videre at Forskningsrådet bidrar til et effektivt samarbeid med andre relevante virkemiddelaktører og myndighetsorganer, som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Enova, Gassnova og Innovasjon Norge. Videre skal Forskningsrådet bidra til å sikre en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og fangst og lagring av CO₂.

OED ber også Forskningsrådet følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en integrert del av petroleumss- og energiforskningen.

3 Budsjettildeling og fullmakter for 2015

Statsbudsjettet for 2015 på Olje- og energidepartementets område ble vedtatt av Stortinget 5. desember 2014, jf. Innst. 9 S (2014-2015). For Norges forskningsråd er det fattet budsjettvedtak på kap. 1830, post 50 Overføring til Norges forskningsråd og kap. 1840, post 50 CLIMIT.

3.1 Budsjettmessige føringer og fleksibilitet

For 2015 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Betegnelse	Kroner	Kroner
Petroleumssektoren:		289 326 000
PETROMAKS 2.....	196 026 000	
DEMO 2000.....	55 500 000	
PROOFNY – Havet og kysten	6 000 000	
PETROSAM 2.....	10 000 000	
Forskningssentre for petroleum.....	15 300 000	
Strategisk petroleumsforskning.....	6 500 000	
Energisektoren:		500 800 000
ENERGIX.....	243 000 000	
Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME).....	145 000 000	
CLIMIT (CO ₂ -håndtering).....	104 800 000	
Strategisk energiforskning.....	8 000 000	
Strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv.		9 000 000
Sum overføring til Norges forskningsråd		799 126 000

Tildelte midler for 2015 vil bli utbetalt i tre terminer (januar, mai og november).

Petroleumssektoren

Av midlene til petroleumsforskning skal minst 25 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Det settes av 15,3 mill. kroner til sentrene for petroleumsforskning, hvorav 10 mill. kroner skal gå til senter for økt utvinning og 5,3 mill. kroner skal gå til forsknings- og kompetansesenteret innenfor arktiske utfordringer. Senteret er forutsatt samfinansiert med Utenriksdepartementet, slik at den samlede budsjetttrammen skal utgjøre 10 mill. kroner i 2015.

Av midlene som er satt av til strategisk petroleumsforskning skal 2,5 mill. kroner gå til sjøfugl-programmet SEAPOP i regi av Norsk Polarinstitutt og Norsk institutt for naturforskning, 3 mill. kroner til The International Ocean Discovery Program (IODP) og 1 mill. kroner til strategisk satsing på matematikk, naturvitenskap og teknologi innenfor FRIPRO (Fri prosjektstøtte).

Energisektoren

Av midlene til strategisk energiforskning skal 6,5 mill. kroner gå til prosjektetableringsstøtte (PES-ordningen) for å sikre sterk norsk deltakelse i Horisont 2020. Det skal videre settes av 1,5 mill. kroner til forskning og undervisning ved Norsk institutt for sjørett ved UiO for å styrke norsk kompetanse innenfor energirett.

Etttersom OED er sentral bruker av samfunnsvitenskapelig forskning på energiområdet, ønsker departementet dialog med Forskningsrådet om innretningen av den samfunnsvitenskapelige prosjektporteføljen og fremtidige utlysninger.

Internasjonalt samarbeid

Arbeidet mot EUs program for forskning og utvikling ”Horisont 2020” og Strategic Energy Technology Plan (SET-Plan) vil bli svært viktig fremover. Mobilisering og oppfølging av norske forskningsmiljøer og norsk næringsliv for å sørge for betydelig prosjektdeltakelse på energiområdet vil ha høy prioritet. I dette arbeidet spiller Forskningsrådet en nøkkelrolle, blant annet gjennom sitt ansvar som National Contact Point (NCP). OED forutsetter at Forskningsrådet setter av tilstrekkelig ressurser til dette arbeidet, som for øvrig også inkluderer deltakelse i energikomiteen i Horisont 2020, styringsgruppen for SET-planen, og øvrige relevante aktiviteter og fora innenfor energiforskning i EU.

OED ber videre Forskningsrådet om å følge opp og delta i arbeidet med etableringen av ECCSEL og ERA-NET Cofund CCS.

OED forutsetter at Forskningsrådet også følger opp arbeidet knyttet til øvrig relevant internasjonalt samarbeid, slik som IEAs arbeidskomiteer og samarbeidsavtaler for FoU, Nordisk energiforskning, Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF) og andre multinasjonale avtaler som Norge har forpliktet seg til. Videre må Forskningsrådet følge opp samarbeidsavtalene Norge har med enkeltland, i første rekke USA og Brasil og bidra til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Japan, Kina og India.

Øvrige budsjettføringer

Det settes av 9 mill. kroner til strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv. Dette inkluderer midler til å dekke merkostnader i forbindelse med internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid, blant annet knyttet til aktiviteter i EU og IEA, som det ikke er naturlig å dekke gjennom forskningsprogrammene. Av midlene skal 6 mill. kroner gå til drift av Energi21 og OG21, hvorav 2,5 mill. kroner til Energi21 og 3,5 mill. kroner til OG21. OED legger til grunn

at Forskningsrådet bistår Energi21- og OG21-sekretariatene med administrativ støtte. Fordeling av posten skal gjøres i samråd med departementet.

3.2 Fullmakt til omdisponering

Tabellen og føringene i kapittel 3.1. angir departementets primære fordeling av midlene og er i tråd med signalene gitt i Prop. 1 S (2014-2015). For å sikre en effektiv og god bruk av forskningsmidlene, gis Forskningsrådet fullmakt til å omdisponere midler mellom programmer og virkemidler innenfor den enkelte sektor. Omdisponeringer over 5 mill. kroner må på forhånd tas opp med departementet.

4 Oppdrag for 2015

Forskningsrådet bes i 2015 om å utføre følgende oppdrag for OED:

- Oppdatere rapport om energieffektivisering og utslippskutt av klimagasser i petroleumssektoren og synliggjøre sektoren bidrag på dette området.
- I dialog med OED, gjøre en analyse av innovasjonskjeden på energiområdet, med særlig vekt på fasen fra utviklet produkt/teknologi i laboratoriet til markedsklart produkt.
- Ta initiativ til en studie av samfunnsvitenskapelig energiforskning, med vekt på kvantitativ analyse. Oppdraget ses i sammenheng med midtveisevalueringen av de samfunnsvitenskapelige FME-ene.

5 Krav til rapportering

OED ber om en rapportering fra Norges forskningsråd på bruken av midlene og Forskningsrådets virksomhet på energi- og petroleumsområdet for 2015.

Rapporteringen skal vise hvordan Forskningsrådet har benyttet departementets bevilgning, eventuell begrunnelse for valg av virkemiddel samt utkwittering av føringer og oppdrag fra tildelingsbrevet. Denne aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger av retningen på de ulike delene av prosjektporteføljen knyttet til OEDs satsinger, prioriteringer og sektormål.

OED har følgende særskilte rapporteringskrav utover den ordinære årlige departementsvise rapporteringen:

- Samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor OEDs sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter (inkl. f. eks SFI/SFF).
- Innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN innenfor OEDs sektor
- Oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Forskningsrådets aktiviteter og virkemidler.
- Gode eksempler på forskningsprosjekter og –resultater fra ulike deler av OEDs ansvarsområde
- Vurdering og beskrivelse av midlene til strategisk energi- og petroleumsforskning samt strategiske fellesfunksjoner.
- Tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte.

OED ber om at ovennevnte rapportering og informasjon fortrinnsvis gjøres tilgjengelig i den departementsvise delen av Forskningsrådets årsrapport. Der hvor det er hensiktsmessig kan rapporteringen, etter avtale, gjennomføres på andre måter.

Det vises for øvrig til Kunnskapsdepartementets rapporteringskalender for en oversikt over tidsfrister for Forskningsrådets leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, budsjettforslag, etc.

6 Planlagte møter

Dato	Sentrale tema	Sted
9. juni 2015	Forskningsrådets årsrapport for 2014 Forskningsrådets budsjettforslag for 2016	Forskningsrådet
8. desember 2015	Foreløpig tildelingsbrev for 2016 Store satsinger for 2017	Olje- og energidepartementet

I tillegg planlegges følgende møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd i 2015:

Dato	Tema
14. april, kl 9-11	PETROMAKS 2
21. april, kl 9-11	ENERGIX
28. april, kl 9-11	DEMO 2000
12. mai, kl 9-11	CLIMIT
26. mai, kl 9-11	FME-ordningen
8. september, kl 9-11	PETROSAM 2

Departementet vil komme nærmere tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd for 2015 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 5. desember 2014.

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

12/1641

23.12.2014

Tildeling av midler til Norges Forskningsråd 2015

1. INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2014-2015), Innst. 13 S (2014-2015) og Stortingets budsjettvedtak 4. desember 2014 om fordeling av midler på kap. 1301 post 50 Samferdselsforskning. I tildelingsbrevet legges føringene for transport- og ekomforskningen Norges forskningsråd skal utføre i 2015, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

2. MÅL FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Samferdselsdepartementet viser til langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Meld. St. 7 (2014-2015), der regjeringen har satt tre overordnede mål som lyder:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Samferdselsdepartementet forventer at Forskningsrådet følger opp de prioriteringene som ligger i langtidsplanen.

Det vises videre til Prop. 1 S (2014-2015) Kunnskapsdepartementet for en felles målstruktur for alle departementenes tildelinger til Norges forskningsråd. For informasjon om innhold og frister for årsrapport, regnskap, budsjett og budsjettforslag vises det til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev.

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet fra 2015:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet

3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgiving

For Samferdselsdepartementet er måloppnåelse under alle de fem målene viktig, men med særlig vekt på mål 2. Økt verdiskapning i næringslivet og mål 3 Møte store samfunnsutfordringer.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Samferdselsdepartementet

Det overordnede målet for Regjeringens transportpolitikk er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling. De fire hovedmålene for samferdselspolitikken for perioden 2014-2023 er framkommelighet og regional utvikling, transportsikkerhet, miljø og universell utforming. Samferdselsdepartementet vil rette forskningsinnsatsen på transportområdet mot forskning som vil adressere helheten i transportsystemet (veg, bane, sjø og luft), herunder persontransport, næringstransport, transportsikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap. Det er viktig at forskningen bidrar til tettere kopling mellom fagdisiplinene, samt bidrar til et mer innovativt og forskningsbasert næringsliv og offentlig sektor på transportområdet.

Regjeringens mål med bevilgningene til forskning på elektronisk kommunikasjon er å sikre brukere i hele landet gode, rimelige og framtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, samt bidra til innovasjon og videreutvikling i bransjen. Departementets forskningsmidler skal utvikle kunnskap om effektiv utnyttelse av infrastruktur, økt sikkerhet og avanserte ekomtjenester i Norge. Innsatsen skal gå til områder hvor norske miljø kan hevde seg kunnskapsmessig og kommersielt, øke sikkerhet og robusthet i nettene og gi et godt grunnlag for videre politikk- og regelverksutforming.

Regjeringen har besluttet å legge ned Transnova med virkning fra 2015, og Transnovas oppgaver videreføres i Enova fra samme tidspunkt. Målet er at denne overføringen skal gi en mer helhetlig og koordinert virkemiddelbruk på området, og at en effekt av dette vil være en styrket innsats mot transportsektoren. Departementet forutsetter at Norges forskningsråd har et samarbeid med Enova for koordinering av prosjektsøknader på transportområdet, oppfølging av prosjekter fra grunnforskning mot markedsintroduksjon og formidling av forskningsaktiviteter.

Departementet forventer at Norges forskningsråd legger forholdene til rette slik at Transportøkonomisk institutt kan fortsette å utvikle seg til et nasjonalt kompetansesenter for transportforskning.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2015

Bevilgningen i 2015 over kap. 1301 Forskning og utvikling mv., post 50 Samferdselsforskning på i alt 136 991 000 kr fordeles med 81 191 000 kr til transportforskning og 55 800 000 kr til ekomforskning. Fordelingen av midlene til transport- og ekomforskning framgår av tabell 1.1 og 1.2.

TABELL 1.1 Transportforskning 2015

	kr
ENERGIX	30 391 000
TRANSPORT2025	36 000 000
TRANSIKK	8 000 000
SAMRISK II	1 000 000
Strategiske instituttsatsinger	5 800 000
Totalt	81 191 000

TABELL 1.2 Ekomforskning 2015

	kr
IKTPLUSS	36 800 000
IKTPLUSS – Robuste nett senteret	8 000 000
SIMULA – Grunnbevilgning	10 000 000
SAMRISK II	1 000 000
Totalt	55 800 000

Bevilgningen skal disponeres i samsvar med forutsetningene i Prop. 1 S (2014-2015), Innst. 13 S (2014-2015) og Stortingets vedtak. Vi minner om at departementene og Riksrevisjonen til enhver tid kan be om innsyn i bruken av midlene.

Samferdselsdepartementet gir Norges forskningsråd fullmakt til å omfordele de tildelte midler mellom programmer og virkemidler innenfor hovedområdene ekom- og transportforskning. Det er ikke anledning til å omfordele midler mellom de to hovedområdene. Grunner til omdisponering kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Ved behov for omdisponering på mer enn 10 pst. av tildelingen til et program eller virkemiddel skal departementet varsles.

Det er en betingelse for midlene som bevilges fra Samferdselsdepartementet at Norges forskningsråd sørger for bred formidling av forskningsresultatene fra både ekom- og transportforskningen.

Samferdselsdepartementet forventer videre at Norges forskningsråd viderefører et høyt aktivitetsnivå for internasjonalisering av ekom- og transportforskning.

Samferdselsdepartementets føringer til programmene:

- Det forutsettes at midlene til ENERGIX anvendes til kunnskapsutvikling og løsninger som reduserer klimaskadelig utslipp fra transportsektoren. Midlene skal fordeles mellom teknologisk orientert forskning og samfunnsvitenskapelig forskning rundt miljøvennlige transportsystemer, virkemidler og løsninger.
- Bevilgningen til strategiske instituttsatsinger (SIS) til Transportøkonomisk institutt videreføres på omlag samme nivå som for 2013. SIS om reiseliv avsluttes i 2013 og frigjorte midler foreslås anvendt i en ny SIS om næringsutvikling, innovasjon og

infrastruktur i byregioner. Norges forskningsråd vurderer innholdet i nye SIS-søknader fra TØI i henhold til tidligere praksis.

- IKTPLUS vil overta for VERDIKT programmet som avsluttes i 2014. Det forutsettes at midlene fra departementet til IKTPLUS anvendes til ekomforskning med kunnskapsutvikling til områdene kompleksitet og robusthet, data og tjenester overalt og et trygt informasjonssamfunn.
- SIMULA-senterets grunnbevilgning og finansiering av Robuste nett senteret videreføres for 2015. Departementet ber Norges forskningsråd fortsette å administrere tildelingen og følge opp senteret på vegne av departementet.

3.1. Samferdselsdepartementets føringer til Transport 2025

Samferdselsdepartementet stiller seg bak Norges forskningsråds eget mål for Transport 2025 om å være navet i en nasjonal satsing innenfor transportfeltet, slik at dette resulterer i et godt samspill og samhandling med øvrige programmer i Norges forskningsråd om forskning av relevans for vår sektor. Transport2025 skal omfatte helheten i transportsystemet og omhandle alle de fire transportformene, veg, bane, sjøfart og luftfart.

Norges forskningsråd har gjennomført en ekstrautlysning innenfor forskningsprogrammene MAROFF og SMARTRANS. Ekstrautlysningen var rettet mot forsker- og kompetanseprosjekter som kan forbedre kunnskapsgrunnlaget om godstransport på sjø og bidra til vekst i lange godstransporter på jernbane og/eller sjø. Departementet forutsetter at prosjektene de kommende årene vil bli fulgt opp gjennom Transport2025.

Samferdselsdepartementet peker særskilt på kunnskapsbehovet om effektiv sjøtransport og kombinerte transportløsninger, og ber Norges forskningsråd følge opp dette i Transport2025. Vi viser i denne sammenheng til den brede godsanalysen, som fullføres i løpet av 2015, og ber Norges forskningsråd vurdere oppfølging av videre kunnskapsbehov på dette området.

I Horisont 2020 er forskning på miljøvennlige og innovative transportløsninger ett av seks prioriterte temaer. Det er viktig for Norge å få tilgang til ny kunnskap på dette området. I tillegg er det en forskningspolitisk ambisjon å gi norske kunnskapsmiljøer muligheter til å hevde seg på denne viktige konkurransearenaen. Transport2025 vil bidra til å skape en best mulig sammenheng mellom nasjonal forskningsinnsats og det internasjonale samarbeidet.

Shift2Rail er EUs storsatsning på jernbaneforskning fram til 2020, og er en del av Horisont 2020. Alle midler til jernbaneforskning fra EU blir fra og med 2015 kanalisert igjennom Shift2Rail. Forskningsaktivitetene organiseres av et offentlig-privat foretak, og midler deles ut igjennom utlysninger. Shift2Rail samler industriaktører, jernbaneoperatører og forvaltninger for å forsterke kunnskapsutviklingen for sektoren. Målet med samarbeidet er å utvikle jernbanen i retning av et integrert, effektivt og bærekraftig europeisk jernbanemarked og bidra til modernisering av jernbanenettet. Jernbaneverket søkte medlemskap i Shift2Rail høsten 2014. Formålet med deltakelsen er å være en kanal for å sikre norske forskningsaktører tilgang til EU-forskningsmidler som Shift2Rail skal fordele de neste 10 årene. For å styrke

den langsiktige kunnskapsutviklingen på jernbaneområdet vil departementet sammen med Norges forskningsråd og Jernbaneverket drøfte hvordan Transport2025 kan bidra til dette.

Samferdselsdepartementer er informert om at Norges forskningsråd arbeider med en detaljert programplan for Transport2025. Departementet ber om at vi blir informert om den videre prosessen og ferdigstillingen av endelig programplan.

4. OPPRDAG FRA DEPARTEMENTENE

Samferdselsdepartementet viser til at programperioden for TRANSIKK avsluttes i 2015, og at temaer og problemstillinger fra programmet følges opp videre innenfor rammene av Transport2025. Departementet ber om at vi blir informert om denne prosessen.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

Samferdselsdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingbrev angående frister for årsrapport, regnskap, budsjett og budsjettforslag. Vi vil holde et styringsmøte i november 2015 for å diskutere årsrapport 2014 og programmenes utvikling i 2014 og 2015. Andre tema som vil bli diskutert er foreløpig tildelingsbrev 2016 og Norges forskningsråds innspill til store satsinger for 2017.

Departementet vil også foreslå at det for 2015 avholdes halvårlige oppdateringsmøter mellom representanter fra programmene og Samferdselsdepartementet med fokus på prosjektporteføljen, fremdrift og resultater. Norges forskningsråd bes ta initiativ til dette.

6 UTBETALING AV MIDLENE

Departementet legger opp til to utbetalinger av bevilgningen, den første innen 15. mars og den andre innen 15. oktober.

Samferdselsdepartementets kontaktperson for transportforskning er:
Kristin Dahle 22 24 81 91, e-post: kristin.dahle@sd.dep.no.

Samferdselsdepartementets kontaktperson for ekomforskningen er:
Hans Einar Nerhus 22 24 81 56, e-post: hen@sd.dep.no.

Med hilsen

Kjell Rosanoff (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin Dahle
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kunnskapsdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Olje- og energidepartementet

DET KONGELEGE
UTANRIKSDEPARTEMENT

Noregs Forskingsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER
Noreg

14/8259

29.01.2015

Tildelingsbrev for 2015

Utanriksdepartementet vil i 2015 overføre til saman 107 202 500 kroner til Noregs Forskingsråd som støtte til aktivitetar omtalt i dette brevet med vedlegg. Utanom dette kjem tilskot frå Norad og ambassadane i New Delhi og Pretoria. Norad sender eige brev om sine tilskot. Utanriksdepartementet overtek frå og med 2015 ansvaret for støtta til India-programmet, Kina-programmet og Latin-Amerika-programmet frå Norad, og desse aktivitetane er derfor omtalte i dette brevet.

Midlane skal disponerast i samsvar med Prop. 1 S (2014-2015) for Utanriksdepartementet, finanskomiteens og utanriks- og forsvarskomiteens innstillingar om denne og Stortingets vedtak, forutan i tråd med Kunnskapsdepartementet sitt tildelingsbrev til Forskingsrådet for 2015 og regelverket Forskingsrådet er underlagt.

Utover det som er omtalt i dette brevet stiller departementet gjennom Financial Mechanism Office (FMO) i Brussel midlar til rådvelde for Forskingsrådet for gjennomføring av bilaterale program om forskningssamarbeid finansiert av EØS-midlar. Forskingsrådet er programpartner (Donor Programme Partner) for norsk forskningssamarbeid med Estland, Latvia, Polen, Romania, Den tsjekkiske republikken og Ungarn fram til programavslutninga i 2017. Forskingsrådets rolle og oppgåver som programpartner framgår av Rammeavtalen mellom FMO og Forskingsrådet.

Fordeling av departementets tildeling i 2015 på ulike tiltak og budsjettpostar framgår av vedlegg 1. Våre nærare retningslinjer for forvaltninga av midlane framgår av vedlegg 2.

Departementet tek sikte på å overføra midlane samla i to omgangar omkring 1. mai og 1. oktober, på grunnlag av mottak av Forskingsrådets årsrapport for 2014 og avviksrapport for første halvår 2015. Utover dette ønskjer departementet særskilt rapportering om tildelingane til Petrosam2, i tråd med vedlegg 2, punkt 4. Det kan bli aktuelt at Forskingsrådet overfører midlar frå same budsjettpost frå eitt tiltak til eit anna, men dette må skje i forståing med departementet.

Departementet har frå og med 2015 slått saman tilskotsordningane Arktisk samarbeid og Barents 2020 til ei tilskotsordning – Arktis 2030. Tiltak som til nå har motteke støtte frå Barents 2020 eller Arktisk samarbeid vil nå motta støtte frå Arktis 2030.

Når det gjeld mål- og resultatstyring, viser departementet til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev og til måla for dei einskilde aktivitetane omtalt i vedlegga til dette brevet.

Siste styringsmøte mellom departementet og Forskingsrådet fann stad 3. desember 2014 i UD. Departementet ser fram til nye styringsmøte i mai/juni i Forskingsrådet og i desember 2015 hjå oss.

Med vennleg helsing

Christian Syse
assist. utanriksråd

Tore Nedrebø
fagdirektør for forskning

Kopi til:

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg:

1. Fordeling av UD's tildeling til Noregs Forskingsråd for 2015 på tiltak og kapittel/postar.
2. Nærare retningsliner for støtta.

Vedlegg 1: Fordeling av UD's tildeling til Noregs forskingsråd for 2015 på aktivitetar

Aktivitet, periode, referansar	Budsjett kap.post	Fleirårig ramme ¹	Tildeling 2015
Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsverksemd i nordområda og Arktis, 2013-2018 (UD-ref. NOR-13/0019), jf. pkt. 1 i vedlegg 2.	118.70	25 000 000	5 000 000
Program for Russland og Nordområda/Arktis (Norruss), jf. pkt 2 i vedlegg 2:			
<ul style="list-style-type: none"> Asias rolle i nordområda, 2011-2016 (UD-ref. QZA-11/0723) jf. pkt. 2.1 i vedlegg 2. 	118.70	15 000 000	1 750 000
<ul style="list-style-type: none"> Russland og nordområda, 2011-2016 (UD-ref. QZA-11/1046) jf. pkt. 2.2 i vedlegg 2. 	118.70	45 000 000	2 750 000
<ul style="list-style-type: none"> Russlandsforskning, 2012-2016 (UD-ref. RUS-11/0035) jf. pkt. 2.3 i vedlegg 2. 	118.70	45 000 000	9 000 000
Gjennomføring av intensjonsavtale (MoU) mellom Noreg og Storbritannia av 30.11.2011 (UD-ref. RER-12/0066), jf. pkt. 3 i vedlegg 2:			
<ul style="list-style-type: none"> Prosjekt om krill og økosystem i Sørishavet, 2013-2016, jf.pkt 3.1 i vedlegg 2. 	118.70	12 000 000	1 800 000
<ul style="list-style-type: none"> Styrking av internasjonalt polarforskingssamarbeid, 2013-2015, jf. pkt 3.2 i vedlegg 2 	118.70	15 387 500	5 387 500 ²
Program for samfunnsvitskapleg forskning knytt til petroleumssektoren (Petrosam 2), 2013-2018 (UD-ref. NOR-13/0111), jf. pkt. 4 i vedlegg 2	118.70	15 000 000	2 500 000
Oppfølging av HAV 21, 2013-2016 (UD-ref. NOR-13/0110), jf. pkt. 5 i vedlegg 2	118.70	30 000 000	6 000 000
Europa i endring, 2013-2017 (UD-ref. NOR-13/0018), jfr. pkt. 6 i vedlegg 2	100.71	25 860 000	5 715 000
Forskning om humanitær politikk, 2011-2015 (UD-ref. QZA-11/0700), jf. pkt. 7 i vedlegg 2.	163.71	40 000 000	7 300 000
India-programmet, 2010-2019 (UD-ref IND-10/0027), jf pkt. 8 i vedlegg 2	165.70	200 000 000	20 000 000
Kina-programmet, 2009-2017 (UD-ref CHN-09/020), jf pkt. 9 i vedlegg 2	165.70	180 000 000	20 000 000
Latin-Amerika-programmet, 2009-2017 (UD-ref GLO-09/348), jf pkt. 10 i vedlegg 2	165.70	165 000 000	20 000 000
Til saman			107 202 500

¹ Med atterhald om Stortingets løyving

² Førebels sum som skal avklarast i dialogmøte mellom Forskningsrådet og Utanriksdepartementet

Vedlegg 2: Nærare retningslinjer for støtta

1. Forskings- og kompetansesenter for petroleumsverksemd i nordområda og Arktis

Det er oppretta eit senter for forskning om utfordringar for petroleumsverksemd i arktiske strøk. Senteret vart utlyst av Noregs forskingsråd som eit kompetanseprosjekt for næringslivet og tildelt UiT – Noregs arktiske universitet i 2013 under namnet Research Centre for Arctic Petroleum Exploration (ARCEX). Formålet er å byggja opp eit forskingsmiljø av høg kvalitet som er relevant for oljenæringa i nord og i arktiske strøk, i samsvar med utlysing vedtatt av Forskingsrådets divisjonsstyre for energi, ressursar og miljø (sak 73/12) og publisert 6. november 2012 på Forskingsrådets heimesider.

Senteret skal vera tidsavgrensa, med ei varigheit på maksimalt fem pluss tre år. Noregs forskingsråd vil evaluera senteret i 2017. Evalueringa vil danna grunnlag for vurdering om Utanriksdepartementets tildeling skal vidareførast for ytterligere tre år. Senteret er ei oppfølging av strategisk prioritering nr. 10, «Regjeringa vil legge til rette for en forsvarlig utnyttelse av petroleumsressursene i nord», i Meld. St. 7 (2011-2012), *Nordområdene – visjon og virkemidler*. Senteret vert finansiert med like bidrag frå Olje- og energidepartementet og Utanriksdepartementet.

Tiltaket mottok i 2013 og 2014 støtte frå tilskotsordninga Barents 2020. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Ein legg opp til følgjande fordeling dei fem første åra:

2013: 2 500 000 kroner (overført)

2014: 5 000 000 kroner (overført)

2015: 5 000 000 kroner

2016: 5 000 000 kroner

2017: 5 000 000 kroner

2018: 2 500 000 kroner.

2. Program for Russland og Nordområda/Arktis

2.1 *Asias rolle i Nordområda*

Aktiviteten, som byggjer på ein avtale mellom UD og Forskingsrådet inngått i 2011, er knytt til forskingsprogrammet Norruss og strekker seg fram til 2016. Føremålet er å skaffa betre oversikt over aktørar i Asia som viser interesse for Nordområda. Fokus skal vera på utanrikspolitiske spørsmål og samfunnsfag, men andre fagområde kan også vere aktuelle. Mål for aktiviteten utover dette er:

- Større kunnskap om utenrikspolitiske aspekt av Asias interesse for Nordområda;
- Å styrka norske forskingsmiljø på dette området;

- Å auka samarbeidet mellom norske- og asiatiske forskningsmiljø på dette området;
- Å nytta det auka forskningssamarbeidet til å utvida kontakten og policy-dialogen mellom norske og asiatiske lands styresmakter.

Tiltaket mottok i perioden 2011-2014 støtte frå tilskotsordninga Barents 2020. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2011: 5 000 000 kroner (overført)

2012: 0 kroner

2013: 1 750 000 kroner (overført)

2014: 4 750 000 kroner (overført)

2015: 1 750 000 kroner

2016: 1 750 000 kroner.

2.2 *Russland og nordområda*

Aktiviteten, som byggjer på ein avtale mellom UD og Forskringsrådet inngått i 2011, er del av forskingsprogrammet Norruss og strekkjer seg fram til 2016. Målet med aktiviteten er å utvikla langsiktig og strategisk kompetanse i Noreg gjennom nettverksbygging med internasjonale forskningsmiljø på nordområderelevante problemstillingar som ikkje i tilstrekkeleg grad blir dekkja av anna forskning, og som er relevant for norske interesser.

Tiltaket mottok i perioden 2011-2014 støtte frå tilskotsordninga Barents 2020. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2011: 15 000 000 kroner (overført)

2012: 15 000 000 kroner (overført)

2013: 8 500 000 kroner (overført)

2014: 3 750 000 kroner (overført)

2015: 2 750 000 kroner

2016: 1 000 000 kroner.

2.3 *Russlandsforskning*

Aktiviteten, som byggjer på ein avtale mellom UD og Forskringsrådet frå 2012, er del av forskingsprogrammet Norruss og strekkjer seg fram til 2016. Midlane kjem frå UD's tilskotsordning «Prosjektsamarbeid med Russland».

Formålet er å utvikla langsiktig og strategisk kompetanse i Noreg innan humanistisk og samfunnsvitenskapleg russlandsforskning. Aktiviteten skal:

- Gje kunnskap om den politiske, økonomiske og sosiale utviklinga i dagens Russland;
- Gje kunnskap om korleis politiske, økonomiske og sosiale faktorar påverkar russisk politikk og og russiske styresmakter;
- Omfatta heile Russland.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2012: 9 000 000 kroner (overført)

2013: 9 000 000 kroner (overført)

2014: 9 000 000 kroner (overført)

2015: 9 000 000 kroner

2016: 9 000 000 kroner.

3. Gjennomføring av intensjonsavtale (MoU) mellom Noreg og Storbritannia

3.1 *Prosjekt om krill og økosystem i Sørishavet*

Prosjektet byggjer på ein intensjonsavtale mellom Noreg og Storbritannia frå 2011 og føreset eit samarbeid mellom The British Antarctic Survey, Norsk Polarinstitutt, Havforskningsinstituttet og andre relevante forskingsinstitusjonar i Noreg og Storbritannia. Måla for prosjektet er:

- Å vareta Noregs rolle som polarnasjon;
- Å styrka norsk-britisk forskningssamarbeid;
- Årleg overvaking av krillens utbreiing og volum («annual monitoring of krill distribution and abundance»);
- Langsiktig observasjon av krillvolum og ytre miljø («sustained long-term observation of krill abundance and physical environment»);
- Å skaffa kunnskap om predatorars tyding for utbreiing av krill og krillfiske («predator foraging footprints in relation to krill and fishery distribution»);
- Å skaffa kunnskap om samspelet mellom krill og predator («krill-predator interaction»);
- Rekruttering av yngre forskarar.

Tiltaket mottok i 2013 og 2014 støtte frå tilskotsordninga Arktisk samarbeid. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2013: 4 600 000 kroner (overført)

2014: 3 800 000 kroner (overført)

2015: 1 800 000 kroner

2016: 1 800 000 kroner.

3.2 Styrking av internasjonalt polarforskingssamarbeid

Utanriksdepartementet ønskjer å styrka det internasjonale polarforskingssamarbeidet. Internasjonalt samarbeid innan polarforsking er viktig for å møte globale utfordringar innan klima og miljø, å auka kvaliteten og kapasiteten i norsk forsking, å sikra Noreg tilgang til internasjonal kunnskapsproduksjon og å fremja Noreg som leiande forskingsnasjon innan polarforsking. Måla for aktiviteten er:

- Å styrka det internasjonale forskingssamarbeidet i polare område;
- Finansiering hovudsakleg av forskingsprosjekt i tråd med prioriteringar utarbeidde etter ein workshop om saka i 2013;
- Å gjennomføra målsetjingane for polarforsking i intensjonsavtalen som vart inngått mellom Noreg og Storbritannia 30. november 2011;
- Dette arbeidet skal medverka til å følgja opp prioriteringar gitt i Forskningsrådets policy for polarforsking, jf. [http://www.forskningsradet.no/prognett-polarforsking/Sentrale dokumenter/1231229969404](http://www.forskningsradet.no/prognett-polarforsking/Sentrale_dokumenter/1231229969404).

Det er så langt ikkje lyst ut midlar i samsvar med intensjonsavtalen mellom Noreg og Storbritannia på bakgrunn av uavklarte spørsmål knytt til finansiering. Departementet ber om eit dialogmøte med Forskningsrådet om saka, der tildelinga for 2015 vert avklart.

Tiltaket mottok i 2013 og 2014 støtte frå tilskotsordninga Arktisk samarbeid. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2013: 3 500 000 kroner (overført)

2014: 6 500 000 kroner (overført)

2015: 5 387 500 kroner (kan bli endra etter møtet nemnt over).

4. Samfunnsvitskapeleg forsking knytt til petroleumssektoren (Petrosam2)

Formålet med Petrosam2 er å vidareutvikla kompetanse om samfunnsmessige forhold som er relevante for norske styresmakter og næringsliv sin strategi og politikk i petroleumssektoren. Programmet har to strategiske perspektiv. Det første fokuserer på forvaltning av petroleumsressursane på norsk sokkel. Det andre er retta mot nordområda/Arktis og kunnskap om utviklinga innan energirelaterte tema i Russland, inkludert dei russiske nordområda. Programmet medverkar til å følgja opp ei rekke av målsetjingane i Meld. St. 7 (2011-2012) *Nordområdene – visjon og virkemidler*, som strategisk prioritering nr. 1: «Norge skal være ledende på kunnskap om, for og i nordområdene», og nr. 10: «Regjeringen vil legge til rette for en forsvarlig utnyttelse av petroleumsressursene i nord».

Petrosam2 følger òg opp fleire av satsingsområda for tilskotsordninga Barents 2020, inkludert målsetjinga om å medverka til å oppretta arenaer for samarbeid mellom norske og utanlandske kompetansmiljø på nordområderelevante fagfelt (Prop. 1 S (2012-2013)). Prosjekt som får støtte over skal vera nordområderelevante og tildelinga skal fungera som såkornmidlar. Departementet ber om å bli halde orientert om prosjekta som får midlar frå Arktis 2030 og ønskjer samarbeid om profilering av resultatata frå prosjekta.

Inntil 3,5 % av tildelinga kan brukast til administrasjon av programmet i Noregs forskingsråd. Forskingsrådet skal spesifisera eigne administrative kostnader i rapporteringa til departementet.

Tiltaket mottok i 2013 og 2014 støtte frå tilskotsordninga Barents 2020. Frå og med 2015 kjem midlane frå tilskotsordninga Arktis 2030.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2013: 2 500 000 kroner (overført)

2014: 2 500 000 kroner (overført)

2015: 2 500 000 kroner

2016: 2 500 000 kroner

2017: 2 500 000 kroner

2018: 2 500 000 kroner.

5. Oppfølging av HAV 21

Regjeringas forskingstrategi HAV 21 følgjer på fleire område opp målsetjingane i Meld. St. 7 (2011-12) *Nordområdene – visjon og virkemidler*. Dette gjeld mellom anna forvaltning av miljø og naturressursar, kunnskap om økosystemet, og berekraftig fiskeri- og havbruksnæring i nord. Som støtte til konkrete prosjekt innanfor disse temaområda i HAV 21, stilte Utanriksdepartementet i 2013 30 000 000 kroner til rådvelde for perioden 2013-2016. Frå og med 2015 vil det verta overført midlar frå tilskotsordninga Arktis 2030.

I 2013 gjekk midlane til prosjekt under programmet Havet og kysten. I 2014 gjennomførte Forskingsrådet ei felles utlysing av midlar mellom programma Havet og kysten, Klimaprogrammet, Polarprogrammet og Miljø 2015.

Prosjekt som får støtte over skal vera nordområderelevante og tildelinga skal fungera som såkornmidlar. Det er difor særleg interessant å støtta prosjekt som utløyser midlar eller innsats frå andre og/eller opnar nytt samarbeid mellom norske og utanlandske aktørar.

Departementet ber om å bli halde orientert om prosjekta som får midlar frå Arktis 2030 og ønskjer å samarbeida om profilering av resultatata frå prosjekta.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2013: 10 000 000 kroner (overført)

2014: 10 000 000 kroner (overført)

2015: 6 000 000 kroner

2016: 4 000 000 kroner.

6. Europa i endring 2013-2017

Utanriksdepartementet ønsker med si støtte til Forskningsrådets program Europa i endring å fremja europarelatert forskning av høg kvalitet som gir ny innsikt og styrkar kunnskapsgrunnlaget for politisk handling. Kriteria for tildelinga er nærare presisert i utlysningstekstane frå 2012 og 2013, som baserer seg på dokumentet «Fagleg og tematisk grunnlag». Tildeling av prosjekt skjer på grunnlag av søknadar som vert vurderte av internasjonale ekspertar. Styringsgruppa for Europa i endring innstiller til divisjonsstyret for vitskap for endeleg vedtak. Utanriksdepartementet deltar med ein observatør i styringsgruppa.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar som inkluderer to tildelingar, ei for 2013-2017 (avtalt 2012) på 15 000 000 kroner og ei for 2014-2017 (avtalt 2013) på 10 860 000 kroner:

2013: 3 000 000 kroner (overført)

2014: 5 715 000 kroner (overført)

2015: 5 715 000 kroner

2016: 5 715 000 kroner

2017: 5 715 000 kroner.

7. Forsking om humanitær politikk

Aktiviteten byggjer på ein avtale mellom UD og Forskningsrådet frå 2012 og inngår under rammeprogrammet Norglobal som aktiviteten «forskning om humanitær politikk» (Research on Humanitarian Policy – Humpol). Formålet er å utvikla ny kunnskap, heva kompetansen i norske forskingsmiljø og gjennom dette påverka den internasjonale humanitærpolitiske agendaen. Aktiviteten skal føra til publisering av artiklar i internasjonalt anerkjente tidsskrift; utarbeiding av policy briefs og fakta-ark til Utanriksdepartementet og offentleg opplysning på grunnlag av ein kommunikasjonsstrategi.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2012: 7 100 000 kroner (overført)

2013: 13 600 000 kroner (overført)

2014: 10 800 000 kroner (overført)

2015: 7 300 000 kroner

2016: 1 200 000 kroner.

8. India-programmet

India-programmet (Indnor) byggjer på ein avtale mellom Norad og Forskingsrådet frå 2010 og er ein del av rammeprogrammet Norglobal. Utanriksdepartementet overtek frå 2015 ansvaret for denne aktiviteten frå Norad. Programmet er planlagt å strekka seg fram til og med 2019, men vidareføring etter 2015 kjem an på resultatane av den planlagte evalueringa av programmet i år.

Hovudformålet er å fremja norsk forskning på India og forskingssamarbeid mellom Noreg og India i tråd med Regjeringas India-strategi frå 2009. Dette betyr satsing på forskning og forskingssamarbeid om klima-, miljø og energispørsmål, om økonomiske spørsmål så vel som om generelle samfunnsspørsmål. Indnor skal også medverka til ei sterkare kunnskapsbasering av samarbeidet med India.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2010:	20 000 000 kroner (overført)
2011:	20 000 000 kroner (overført)
2012:	20 000 000 kroner (overført)
2013:	20 000 000 kroner (overført)
2014:	20 000 000 kroner (overført)
2015:	20 000 000 kroner
2016:	20 000 000 kroner
2017:	20 000 000 kroner
2018:	20 000 000 kroner
2019:	20 000 000 kroner.

9. Kina-programmet

Kina-programmet (Chinor) byggjer på ein avtale mellom Norad og Forskingsrådet frå 2008 og er ein del av rammeprogrammet Norglobal. Utanriksdepartementet overtek frå 2015 ansvaret for denne aktiviteten frå Norad. Programmet er planlagt å strekka seg fram til og med 2017. Programmet skal styrka kinesisk forskning og gje auka kunnskap om Kina i Noreg når det gjeld utvikling og fattigdomsreduksjon. Prioriterte tema er klima, miljø, klimateknologi og velferd. Søknader skal utviklast i fellesskap mellom norske forskarar og samarbeidspartnarar i Kina. Det er ønskeleg at også andre departement støttar programmet.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2009:	20 000 000 kroner (overført)
2010:	20 000 000 kroner (overført)
2011:	20 000 000 kroner (overført)

2012:	20 000 000 kroner (overført)
2013:	20 000 000 kroner (overført)
2014:	20 000 000 kroner (overført)
2015:	20 000 000 kroner
2016:	20 000 000 kroner
2017:	20 000 000 kroner.

10. Latin-Amerika-programmet

Latin-Amerika-programmet (Latinamerika) byggjer på ein avtale mellom Norad og Forskningsrådet frå 2008 og er ein del av rammeprogrammet Norglobal. Utanriksdepartementet overtek frå 2015 ansvaret for programmet frå Norad. Programmet er planlagt å strekkja seg fram til og med 2017.

Formålet er å heva kompetansen om Latin-Amerika i Noreg gjennom å styrka samarbeidet mellom norske og latinamerikanske forskingsmiljø. Programmet skal også medverka til gjennomføring av Regjeringas Brasil-strategi frå 2011. Det skal støtta forskingsprosjekt relatert til latinamerikanske land og tema; støtta opp om Latin-Amerika-forskningsnettverket NorLARNet; formidla forskingsresultata til offentlegheita; ha overordna fokus på utvikling og fattigdomsreduksjon; og leggja til rette for auka samarbeid mellom forskarar i Noreg og latinamerikanske fagmiljø, herunder også i Brasil.

Det er lagt opp til følgjande tildelingar:

2009:	15 000 000 kroner (overført)
2010:	15 000 000 kroner (overført)
2011:	15 000 000 kroner (overført)
2012:	20 000 000 kroner (overført)
2013:	20 000 000 kroner (overført)
2014:	20 000 000 kroner (overført)
2015:	20 000 000 kroner
2016:	20 000 000 kroner
2017:	20 000 000 kroner.

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

14/8259 - 29

07.09.2015

Tillegg til tildelingsbrev for 2015. Økt støtte til DEMO 2000 og NORRUSS, redusert støtte til LATAM, CHINOR og INDNOR.

Det vises til tildelingsbrev for 2015 fra Utenriksdepartementet til Norges forskningsråd datert 29. januar i år. Det vises videre til dialog med rådet om ytterligere støtte til programmene DEMO 2000 og NORRUSS og om redusert støtte til LATAM, CHINOR og INDNOR.

1. Økt støtte til NORRUSS og DEMO 2000

I tillegg til de tilskudd fra budsjettkapittel 118, post 70, som fremgår av nevnte brev, vil departementet i år overføre

- 15 mill. kroner til programmet DEMO 2000, og
- 5 mill. kroner til programmet NORRUSS.

Midlene kommer fra tilskuddsordningen Arktis 2030.

Det er første gang departementet støtter DEMO 2000.

Støtten til NORRUSS er en del av et samlet, ekstra støttebeløp på 20 mill. kroner. Midlene utover ovennevnte 5 mill. kroner, altså 15 mill. kroner, vil bli utbetalt i perioden 2016-2018. Disse midlene forutsetter Stortingets samtykke.

Formålet med Arktis 2030 og en nærmere beskrivelse av støtten til DEMO 2000 og NORRUSS er omtalt i vedlegget.

2. Redusert støtte til LATAM, CHINOR og INDNOR

Som følge av Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2015, vil støtten over budsjettkapittel 165, post 70, til Latin-Amerika-programmet, Kina-programmet og India-programmet bli til sammen 35 mill. kroner mindre enn det som ble angitt i tildelingsbrevet:

- Latin-Amerika-programmet får 15 mill. kroner i stedet for 20 mill. kroner
- Kina-programmet får 5 mill. kroner i stedet for 20 mill. kroner
- India-programmet får 5 mill. kroner i stedet for 20 mill. kroner.

Departementet vil, avhengig av Stortingets samtykke, søke å kompensere for denne reduksjonen i år ved å forlenge programperiodene og å gi større bevilgninger fra 2016.

3. Samlede overføringer i 2015

Dette medfører at den samlede overføringen fra Utenriksdepartementet til Forskningsrådet i 2015 blir på **92 202 500 kroner**. Utestående beløp vil bli overført samlet om kort tid. Midlene skal benyttes i tråd med vilkårene nevnt i tildelingsbrevet 29. januar, inkludert annet regelverk og retningslinjer beskrevet i brevet.

Med vennlig hilsen

Christian Syse
assist. utenriksråd

Tore Nedrebø
fagdirektør

Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Norad - Direktoratet for utviklingssamarbeid v/postmottaket	Postboks 8034 Dep	0030	OSLO

Vedlegg

Vedlegg

Generelt om Arktis 2030

Utenriksdepartementet lanserte i desember 2014 tilskuddsordningen Arktis 2030 som skal bidra til å realisere prioriteringene i regjeringens nordområdesatsing. Midlene skal bidra til at Norge kan være ledende på kunnskap, være den fremste forvalter av miljøet og naturressursene i nordområdene og bidra til næringsutvikling. Tiltak må være rettet mot minst ett av følgende temaområder: internasjonalt samarbeid, næringsliv, kunnskap, infrastruktur, miljøvern, sikkerhet og beredskap, og klima. Målsettingen er at minst 50 prosent av prosjektene som støttes med midler fra Arktis 2030 skal ledes av eller involvere en nordnorsk aktør.

En ønsker å ha kontakt med Forskningsrådet om utlysningstekster og bli orientert om hvilke prosjekter som får midler fra Arktis 2030, hva slags kunnskap som produseres og hvordan resultatene profileres. Forskningsrådet skal videreformidle informasjon om resultater, nyheter, møteplasser mv. som kan være av interesse for departementets kommunikasjonsarbeid.

DEMO 2000

Forskningsrådets program DEMO 2000 har som formål er å kvalifisere/pilotere ny teknologi som vil bidra til å redusere kostnader, øke effektiviteten og forbedre ytelsene på norsk sokkel.

Utenriksdepartementet og Olje- og energidepartementet har i fellesskap besluttet å støtte programmet med 15 mill. kroner i 2015. Støtten skal gå til en rettet utlysning som skal være i tråd med de allerede optrukne retningslinjene for programmet gitt av OED og kriteriene i Arktis 2030. Departementene ønsker videre at utlysningen skal rette seg spesielt mot prosjekter hvor formålet er utvikling av teknologi egnet for nordlige farvann og områder, spesielt teknologi som bidrar til mer energieffektiv og miljøvennlig teknologi, som er viktig for utvikling av felt i nordområdene.

NORUSS

NORUSS er et samfunnsvitenskapelig forskningsprogram om Russland og nordområdene/Arktis, der et overordnet mål er å frembringe ny kunnskap på feltet. Utenriksdepartementet gir ekstrabevilgning til to nye utlysninger under programmet NORUSS. Bevilgningen omfatter til sammen 20 mill. kroner til temaene: 1) økt konkurransekraft, innovasjon og utvikling av ny produksjonsteknologi i nordområdene/Arktis (innovasjonsprosjekt), og 2) russisk politikk for de arktiske områdene (forskningsprosjekt). Prosjektperioden vil være 2015 – 2018, med planlagte beløp på 5 mill. kroner årlig. Midlene vil bli fordel likt mellom de to temaene.